LAUPEH | AIDEN’S STUDY CORNER

GEOGRAFI TINGKATAN 1

KSSM | Sesi 2026

210 soalan bertulis dan model jawapan

14 bab lengkap

40 objektif + 10 berstruktur + 5 huraian setiap bab.

Termasuk Bab 14: Panduan Kerja Lapangan.

Kenal tempat. Fahami pola. Jelaskan sebab.

Nama: _____

Rujukan: DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016, dan buku teks KPM/Era Visi 2016. Tahun terbitan dokumen berbeza daripada sesi murid 2026.

Latihan tambahan asli berbantu AI. Bukan soalan rasmi, ramalan atau pengesahan KPM. Semakan guru bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru.

Kandungan | Bab 1-7

Halaman di bawah merujuk PDF ini. Rujukan pada soalan merujuk halaman bercetak buku teks KPM.

Bab 1 | Arah

Bertulis: 4

Bab 2 | Kedudukan

Bertulis: 23

Bab 3 | Peta Lakar

Bertulis: 43

Bab 4 | Lakaran Peta Malaysia

Bertulis: 62

Bab 5 | Bumi

Bertulis: 80

Bab 6 | Bentuk Muka Bumi

Bertulis: 99

Bab 7 | Saliran

Bertulis: 119

Kandungan | Bab 8-14

Bab 8 | Penduduk di Malaysia

Bertulis: 138

Bab 9 | Petempatan di Malaysia

Bertulis: 158

Bab 10 | Bentuk Muka Bumi dan Saliran di Asia Tenggara

Bertulis: 177

Bab 11 | Penduduk dan Petempatan di Asia Tenggara

Bertulis: 197

Bab 12 | Sumber Air

Bertulis: 217

Bab 13 | Sisa Domestik

Bertulis: 235

Bab 14 | Panduan Kerja Lapangan

Bertulis: 253

Kod KL bagi Bab 14 ialah rujukan kepada Panduan Kerja Lapangan, bukan Standard Pembelajaran bernombor. Latihan tidak menggantikan kerja lapangan sebenar.

Agihan markah dan tahap kesukaran ialah panduan ulang kaji LauPeh, bukan format peperiksaan rasmi.

BAB 01 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Arah

Subjektif dan huraian / esei

Belajar mengenal lapan arah mata angin, menggunakan matahari dan kompas, serta menentukan bearing sudutan dari titik rujukan yang betul.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 1-11 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B1S01 | 1.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 2 | Rujukan 1.1.1

Gunakan pengetahuan lapan arah mata angin.

(a) Namakan dua arah utama yang berpasangan bertentangan selain utara dan selatan. [2 markah]

(b) Nyatakan keempat-empat arah perantaraan. [4 markah]

B1S02 | 1.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 3 | Rujukan 1.1.2

Amir menghadap timur menggunakan arah matahari terbit sebagai panduan. Kemudian dia berpusing setengah pusingan.

(a) Sebelum berpusing, apakah arah di hadapan dan di belakang Amir? [2 markah]

(b) Selepas berpusing, nyatakan arah di hadapan, belakang, kiri dan kanan Amir. [4 markah]

B1S03 | 1.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 4-5 | Rujukan 1.1.3

Sebuah kompas digunakan untuk menentukan arah dewan dari pintu pagar.

(a) Namakan dua bahagian kompas selain jarum kompas. [2 markah]

(b) Terangkan empat langkah penggunaan kompas untuk tugasan itu. [4 markah]

B1S04 | 1.4

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 6-7 | Rujukan 1.1.4

Anda hendak menentukan bearing kedai dari rumah.

(a) Nyatakan titik rujukan dan unit bearing. [2 markah]

(b) Nyatakan bearing bagi utara, timur, selatan dan barat. [4 markah]

B1S05 | 1.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 2 | Rujukan 1.1.1

Rajah menunjukkan kawasan rekaan. Gunakan P sebagai titik rujukan dan anak panah U sebagai panduan.



Latihan arah dan bearing. Bukan peta tempat sebenar.

(a) Nyatakan arah menara dan tasik dari P. [2 markah]

(b) Nyatakan arah rumah api, kebun, pondok dan dewan dari P. [4 markah]

B1S06 | 1.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 3 | Rujukan 1.1.2

Murid A menghadap arah matahari terbit. Murid B menghadap arah matahari terbenam. Kedua-duanya menggunakan panduan asas buku teks.

(a) Nyatakan arah hadapan murid A dan arah hadapan murid B. [2 markah]

(b) Bagi setiap murid, nyatakan arah di sebelah kiri dan kanannya. [4 markah]

B1S07 | 1.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 5 | Rujukan 1.1.3

Semasa pemeriksaan kompas, murid melihat dua masalah: kompas terletak pada papan condong dan pemukanya bersebelahan tiang besi.

(a) Nyatakan dua masalah persediaan itu. [2 markah]

(b) Jelaskan tindakan membetulkan kedua-dua masalah, kemudian nyatakan dua tindakan sebelum catatan arah disiapkan. [4 markah]

B1S08 | 1.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 6-8 | Rujukan 1.1.4

Semua bacaan diambil dari P. Q berada tepat di timur. R berada tepat di barat. S berada di antara selatan dengan barat, 40° dari selatan. T berada di antara barat dengan utara, 40° dari barat menuju utara.

(a) Nyatakan bearing Q dan R dari P. [2 markah]

(b) Hitung bearing S dan T. Tunjukkan satu ayat pengiraan untuk setiap bearing, kemudian nyatakan arah perantaraan umum setiap satu. [4 markah]

B1S09 | 1.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 7-8 | Rujukan 1.1.4

Garisan AB berada 35° ke barat dari utara A. Bearing B dari A perlu ditentukan. Seorang murid meletakkan pusat jangka sudut di B dan menganggap sudut kecil lawan arah jam itu sebagai bearing.

(a) Kenal pasti dua kesalahan kaedah murid. [2 markah]

(b) Terangkan dua garisan yang perlu dilukis dan cara menjajarkan skala jangka sudut. Kemudian hitung bearing B dari A. [4 markah]

B1S10 | 1.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 2-8 | Rujukan 1.1.1, 1.1.4

Pusat P menjadi titik rujukan dalam rajah kawasan rekaan. Menara, kebun dan perpustakaan berada pada jarak yang membentuk arah utara, timur laut dan timur tepat dari P.



Latihan arah dan bearing. Bukan peta tempat sebenar.

(a) Nyatakan bearing menara dan kebun dari P. [2 markah]

(b) Nyatakan empat bearing: dewan, pondok, rumah api dan klinik dari P. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

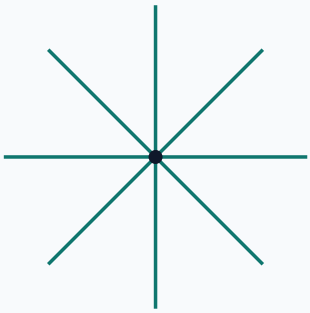
B1E01 | 1.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 2 | Rujukan 1.1.1

Anda hendak menghasilkan kad panduan arah pada kertas kosong.

Lukis lapan jejari mata angin dengan utara di bahagian atas. Labelkan semua lapan arah pada tempat yang betul.

Lakaran lapan arah untuk dilengkapkan pada kertas



Bahagian atas lakaran dijadikan panduan utara.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan U di atas dan S di bawah.
2. Letakkan T di kanan dan B di kiri.
3. Isi empat arah perantaraan pada jejari serong.

B1E02 | 1.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 3-5 | Rujukan 1.1.2, 1.1.3

Seorang rakan mahu membandingkan penggunaan panduan matahari dengan kompas.

Terangkan empat arah badan apabila menghadap timur menggunakan panduan matahari terbit. Kemudian terangkan empat langkah menentukan arah sebuah bangunan dengan kompas.

Rangka bantuan

1. Nyatakan hadapan, belakang, kiri dan kanan ketika menghadap timur.
2. Pilih objek serta titik rujukan sebelum menggunakan kompas.
3. Sediakan, orientasikan dan baca kompas.

B1E03 | 1.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 6-8 | Rujukan 1.1.4

Rajah kawasan rekaan mempunyai lapan tempat di sekeliling P. Tempat-tempat itu berada tepat pada lapan arah mata angin.

Sediakan jadual bearing dari P bagi menara, kebun, perpustakaan, dewan, tasik, pondok, klinik dan rumah api.



Latihan arah dan bearing. Bukan peta tempat sebenar.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti arah setiap tempat dari P.
2. Padankan arah utama dengan bearing asas.
3. Letakkan bearing arah perantaraan di tengah antara bearing utama.

B1E04 | 1.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 5-8 | Rujukan 1.1.3, 1.1.4

Empat kesilapan berlaku dalam latihan: kompas diletakkan di sebelah tiang besi; kompas berada pada papan condong; pusat jangka sudut diletakkan pada destinasi; sudut dibaca lawan arah jam.

Betulkan keempat-empat kesilapan. Terangkan sebab kompas perlu dijauhkan daripada besi dan sebab pusat jangka sudut mesti di titik rujukan. Tambahkan satu semakan orientasi kompas dan satu semakan penjajaran skala jangka sudut.

Rangka bantuan

1. Betulkan gangguan besi dan permukaan kompas; jelaskan gangguan pada jarum.
2. Betulkan titik rujukan dan arah pusingan; jelaskan mengapa bearing bermula di tempat rujukan.
3. Semak padanan U dengan jarum serta penjajaran 0° jangka sudut dengan garisan utara.

B1E05 | 1.4

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 2-8 | Rujukan 1.1.1, 1.1.3, 1.1.4

Data rekaan untuk latihan: Dari pintu pagar P, perpustakaan tepat di timur; dewan tepat di selatan; stor berada 30° ke barat dari utara; kebun berada 70° dari selatan menuju barat. Kompas mula-mula diletakkan berhampiran pagar besi.

Tulis empat bearing bangunan dari P. Jelaskan pembetulan tempat kompas dan sebabnya. Akhir sekali, nyatakan tempat pusat jangka sudut serta arah pengukuran bearing pada lakaran.

Rangka bantuan

1. Tulis bearing utama terlebih dahulu.
2. Kira bearing stor dan kebun dengan satu pusingan 360°.
3. Semak gangguan besi, titik rujukan dan pusingan pengukuran.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B1S01 | 1.1

Buku teks KPM hlm. 2 | Rujukan 1.1.1

(a) Namakan dua arah utama yang berpasangan bertentangan selain utara dan selatan.

Contoh jawapan

Timur dan barat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Timur.

☐ P2 (1 markah): Barat.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan keempat-empat arah perantaraan.

Contoh jawapan

Timur laut, tenggara, barat daya dan barat laut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Timur laut.

☐ P2 (1 markah): Tenggara.

☐ P3 (1 markah): Barat daya.

☐ P4 (1 markah): Barat laut.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S02 | 1.2

Buku teks KPM hlm. 3 | Rujukan 1.1.2

(a) Sebelum berpusing, apakah arah di hadapan dan di belakang Amir?

Contoh jawapan

Hadapan Amir ialah timur dan belakangnya ialah barat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hadapan ialah timur.

☐ P2 (1 markah): Belakang ialah barat.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Selepas berpusing, nyatakan arah di hadapan, belakang, kiri dan kanan Amir.

Contoh jawapan

Selepas berpusing, hadapan Amir ialah barat, belakang timur, kiri selatan dan kanan utara.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hadapan ialah barat.

☐ P2 (1 markah): Belakang ialah timur.

☐ P3 (1 markah): Kiri ialah selatan.

☐ P4 (1 markah): Kanan ialah utara.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S03 | 1.3

Buku teks KPM hlm. 4-5 | Rujukan 1.1.3

(a) Namakan dua bahagian kompas selain jarum kompas.

Contoh jawapan

Perumah dan pemuka.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Perumah.

☐ P2 (1 markah): Pemuka.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Terangkan empat langkah penggunaan kompas untuk tugasan itu.

Contoh jawapan

Berdiri di pintu pagar dan kenal pasti dewan. Letakkan kompas rata serta jauh daripada besi. Padankan tanda U dengan hujung jarum utara. Selepas jarum stabil, baca arah dewan dari pintu pagar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Berdiri di pintu pagar dan kenal pasti dewan sebagai objek sasaran.

☐ P2 (1 markah): Letakkan kompas pada permukaan rata yang jauh daripada objek besi.

☐ P3 (1 markah): Orientasikan kompas dengan memadankan tanda U dengan hujung jarum utara.

☐ P4 (1 markah): Baca arah dewan dari pintu pagar selepas jarum stabil.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S04 | 1.4

Buku teks KPM hlm. 6-7 | Rujukan 1.1.4

(a) Nyatakan titik rujukan dan unit bearing.

Contoh jawapan

Titik rujukan ialah rumah dan unitnya darjah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rumah ialah titik rujukan.

☐ P2 (1 markah): Darjah ialah unit bearing.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan bearing bagi utara, timur, selatan dan barat.

Contoh jawapan

Utara 0° atau 360°, timur 90°, selatan 180° dan barat 270°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Utara ialah 0° atau 360°.

☐ P2 (1 markah): Timur ialah 90°.

☐ P3 (1 markah): Selatan ialah 180°.

☐ P4 (1 markah): Barat ialah 270°.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S05 | 1.1

Buku teks KPM hlm. 2 | Rujukan 1.1.1

(a) Nyatakan arah menara dan tasik dari P.

Contoh jawapan

Menara berada di utara P dan tasik di selatan P.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menara di utara.

☐ P2 (1 markah): Tasik di selatan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan arah rumah api, kebun, pondok dan dewan dari P.

Contoh jawapan

Rumah api di barat laut, kebun di timur laut, pondok di barat daya dan dewan di tenggara P.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rumah api di barat laut.

☐ P2 (1 markah): Kebun di timur laut.

☐ P3 (1 markah): Pondok di barat daya.

☐ P4 (1 markah): Dewan di tenggara.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S06 | 1.2

Buku teks KPM hlm. 3 | Rujukan 1.1.2

(a) Nyatakan arah hadapan murid A dan arah hadapan murid B.

Contoh jawapan

Murid A menghadap timur. Murid B menghadap barat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A menghadap timur.

☐ P2 (1 markah): B menghadap barat.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Bagi setiap murid, nyatakan arah di sebelah kiri dan kanannya.

Contoh jawapan

Kiri A ialah utara dan kanan A ialah selatan. Kiri B ialah selatan dan kanan B ialah utara.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kiri A ialah utara.

☐ P2 (1 markah): Kanan A ialah selatan.

☐ P3 (1 markah): Kiri B ialah selatan.

☐ P4 (1 markah): Kanan B ialah utara.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S07 | 1.3

Buku teks KPM hlm. 5 | Rujukan 1.1.3

(a) Nyatakan dua masalah persediaan itu.

Contoh jawapan

Kompas berada pada permukaan condong dan terlalu dekat dengan tiang besi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kompas berada pada permukaan condong.

☐ P2 (1 markah): Kompas terlalu dekat dengan objek besi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Jelaskan tindakan membetulkan kedua-dua masalah, kemudian nyatakan dua tindakan sebelum catatan arah disiapkan.

Contoh jawapan

Pindahkan kompas ke permukaan rata yang jauh daripada tiang besi. Orientasikan semula kompas. Apabila jarum stabil, baca arah objek dan tuliskan titik rujukannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pindahkan kompas ke permukaan rata.

☐ P2 (1 markah): Jauhkan kompas daripada tiang besi.

☐ P3 (1 markah): Orientasikan kompas supaya tanda U sepadan dengan hujung jarum utara.

☐ P4 (1 markah): Baca arah objek selepas jarum stabil dan nyatakan titik rujukan dalam catatan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S08 | 1.4

Buku teks KPM hlm. 6-8 | Rujukan 1.1.4

(a) Nyatakan bearing Q dan R dari P.

Contoh jawapan

Q dari P ialah 90° dan R dari P ialah 270°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bearing Q ialah 90°.

☐ P2 (1 markah): Bearing R ialah 270°.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Hitung bearing S dan T. Tunjukkan satu ayat pengiraan untuk setiap bearing, kemudian nyatakan arah perantaraan umum setiap satu.

Contoh jawapan

Bearing S ialah 180° + 40° = 220°, dalam lingkungan barat daya. Bearing T ialah 270° + 40° = 310°, dalam lingkungan barat laut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bearing S ialah 180° + 40° = 220°.

☐ P2 (1 markah): Arah S ialah barat daya.

☐ P3 (1 markah): Bearing T ialah 270° + 40° = 310°.

☐ P4 (1 markah): Arah T ialah barat laut.

Terima pengiraan setara. Arah perantaraan di sini merujuk kedudukan umum antara dua arah utama, bukan dakwaan sudut tepat 225° atau 315°.

B1S09 | 1.4

Buku teks KPM hlm. 7-8 | Rujukan 1.1.4

(a) Kenal pasti dua kesalahan kaedah murid.

Contoh jawapan

Pusat jangka sudut sepatutnya di A. Bacaan bearing juga mesti mengikut arah jam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pusat jangka sudut diletakkan di B, sedangkan titik rujukan ialah A.

☐ P2 (1 markah): Sudut dibaca lawan arah jam, bukan mengikut arah jam.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Terangkan dua garisan yang perlu dilukis dan cara menjajarkan skala jangka sudut. Kemudian hitung bearing B dari A.

Contoh jawapan

Sambungkan A dengan B menggunakan garisan lurus dan lukis garisan utara di A. Dengan pusat jangka sudut berada di A, jajarkan 0° dengan utara. Bearing B dari A ialah 360° − 35° = 325°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sambungkan A dengan B menggunakan garisan lurus.

☐ P2 (1 markah): Lukis garisan utara di A.

☐ P3 (1 markah): Jajarkan permulaan 0° pada skala jangka sudut dengan garisan utara.

☐ P4 (1 markah): Dapatkan bearing 360° − 35° = 325°.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1S10 | 1.1

Buku teks KPM hlm. 2-8 | Rujukan 1.1.1, 1.1.4

(a) Nyatakan bearing menara dan kebun dari P.

Contoh jawapan

Bearing menara ialah 0° atau 360°; bearing kebun ialah 45°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menara 0° atau 360°.

☐ P2 (1 markah): Kebun 45°.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan empat bearing: dewan, pondok, rumah api dan klinik dari P.

Contoh jawapan

Bearing dewan ialah 135°, pondok 225°, rumah api 315° dan klinik 270°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dewan 135°.

☐ P2 (1 markah): Pondok 225°.

☐ P3 (1 markah): Rumah api 315°.

☐ P4 (1 markah): Klinik 270°.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B1E01 | 1.1

Buku teks KPM hlm. 2 | Rujukan 1.1.1

Lukis lapan jejari mata angin dengan utara di bahagian atas. Labelkan semua lapan arah pada tempat yang betul.

Contoh jawapan

Pada lakaran, labelkan jejari mengikut pusingan jam bermula di atas: Utara, Timur Laut, Timur, Tenggara, Selatan, Barat Daya, Barat dan Barat Laut. Kedudukan label, bukan kecantikan lukisan, menentukan ketepatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Utara dilabel pada jejari atas.

☐ P2 (1 markah): Timur laut dilabel pada jejari kanan atas.

☐ P3 (1 markah): Timur dilabel pada jejari kanan.

☐ P4 (1 markah): Tenggara dilabel pada jejari kanan bawah.

☐ P5 (1 markah): Selatan dilabel pada jejari bawah.

☐ P6 (1 markah): Barat daya dilabel pada jejari kiri bawah.

☐ P7 (1 markah): Barat dilabel pada jejari kiri.

☐ P8 (1 markah): Barat laut dilabel pada jejari kiri atas.

Terima nama penuh atau singkatan U, TL, T, Tg, S, BD, B dan BL. Setiap label mesti berada pada jejari yang betul.

B1E02 | 1.2

Buku teks KPM hlm. 3-5 | Rujukan 1.1.2, 1.1.3

Terangkan empat arah badan apabila menghadap timur menggunakan panduan matahari terbit. Kemudian terangkan empat langkah menentukan arah sebuah bangunan dengan kompas.

Contoh jawapan

Apabila menghadap timur menggunakan panduan matahari terbit, hadapan ialah timur, belakang barat, kiri utara dan kanan selatan.

Untuk menggunakan kompas, berdiri di titik rujukan dan kenal pasti bangunan sasaran. Letakkan kompas pada permukaan rata yang jauh daripada besi. Padankan U dengan hujung jarum utara. Selepas jarum stabil, baca arah bangunan dari tempat tersebut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hadapan ialah timur.

☐ P2 (1 markah): Belakang ialah barat.

☐ P3 (1 markah): Kiri ialah utara.

☐ P4 (1 markah): Kanan ialah selatan.

☐ P5 (1 markah): Berdiri di titik rujukan dan kenal pasti bangunan sasaran.

☐ P6 (1 markah): Letakkan kompas pada permukaan rata yang jauh daripada besi.

☐ P7 (1 markah): Orientasikan kompas dengan memadankan U dengan hujung jarum utara.

☐ P8 (1 markah): Baca arah bangunan selepas jarum stabil.

Terima jawapan setara yang tepat. Gunakan skema sebagai semakan kendiri, bukan padanan ayat demi ayat.

B1E03 | 1.4

Buku teks KPM hlm. 6-8 | Rujukan 1.1.4

Sediakan jadual bearing dari P bagi menara, kebun, perpustakaan, dewan, tasik, pondok, klinik dan rumah api.

Contoh jawapan

Bearing dari P: menara 0° atau 360°; kebun 45°; perpustakaan 90°; dewan 135°; tasik 180°; pondok 225°; klinik 270°; rumah api 315°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menara 0° atau 360°.

☐ P2 (1 markah): Kebun 45°.

☐ P3 (1 markah): Perpustakaan 90°.

☐ P4 (1 markah): Dewan 135°.

☐ P5 (1 markah): Tasik 180°.

☐ P6 (1 markah): Pondok 225°.

☐ P7 (1 markah): Klinik 270°.

☐ P8 (1 markah): Rumah api 315°.

Terima jawapan setara yang tepat. Gunakan skema sebagai semakan kendiri, bukan padanan ayat demi ayat.

B1E04 | 1.3

Buku teks KPM hlm. 5-8 | Rujukan 1.1.3, 1.1.4

Betulkan keempat-empat kesilapan. Terangkan sebab kompas perlu dijauhkan daripada besi dan sebab pusat jangka sudut mesti di titik rujukan. Tambahkan satu semakan orientasi kompas dan satu semakan penjajaran skala jangka sudut.

Contoh jawapan

Jauhkan kompas daripada besi kerana besi boleh mengganggu arah jarum. Letakkan kompas pada permukaan rata dan orientasikannya dengan memadankan tanda U kepada hujung jarum yang menunjukkan utara.

Letakkan pusat jangka sudut di titik rujukan kerana bearing destinasi bermula dari tempat itu, bukan destinasi. Ukur mengikut arah jam dari utara. Jajarkan 0° pada skala yang digunakan dengan garisan utara sebelum membaca sudut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jauhkan kompas daripada tiang besi.

☐ P2 (1 markah): Besi boleh mengganggu arah jarum kompas.

☐ P3 (1 markah): Letakkan kompas pada permukaan rata.

☐ P4 (1 markah): Orientasikan kompas dengan memadankan tanda U kepada hujung jarum yang menunjukkan utara.

☐ P5 (1 markah): Pindahkan pusat jangka sudut ke titik rujukan.

☐ P6 (1 markah): Bearing yang diminta bermula dari titik rujukan, bukan destinasi.

☐ P7 (1 markah): Baca sudut dari utara mengikut pusingan jam.

☐ P8 (1 markah): Jajarkan 0° pada skala yang digunakan dengan garisan utara sebelum membaca sudut.

Terima jawapan setara yang tepat. Gunakan skema sebagai semakan kendiri, bukan padanan ayat demi ayat.

B1E05 | 1.4

Buku teks KPM hlm. 2-8 | Rujukan 1.1.1, 1.1.3, 1.1.4

Tulis empat bearing bangunan dari P. Jelaskan pembetulan tempat kompas dan sebabnya. Akhir sekali, nyatakan tempat pusat jangka sudut serta arah pengukuran bearing pada lakaran.

Contoh jawapan

Bearing perpustakaan ialah 90° dan dewan 180°. Bearing stor ialah 360° − 30° = 330°. Bearing kebun ialah 180° + 70° = 250°.

Pindahkan kompas ke tempat rata yang jauh daripada pagar besi kerana besi boleh mengganggu jarumnya. Pada lakaran, pusat jangka sudut mesti berada di P. Ukur sudut dari utara P mengikut pusingan jam hingga garisan menuju bangunan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Perpustakaan 90°.

☐ P2 (1 markah): Dewan 180°.

☐ P3 (1 markah): Stor 360° − 30° = 330°.

☐ P4 (1 markah): Kebun 180° + 70° = 250°.

☐ P5 (1 markah): Pindahkan kompas ke tempat rata yang jauh daripada pagar besi.

☐ P6 (1 markah): Besi boleh mengganggu jarum kompas.

☐ P7 (1 markah): Letakkan pusat jangka sudut di P.

☐ P8 (1 markah): Ukur dari utara P mengikut pusingan jam ke garisan menuju bangunan.

Terima jawapan setara yang tepat. Gunakan skema sebagai semakan kendiri, bukan padanan ayat demi ayat.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 02 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Kedudukan

Subjektif dan huraian / esei

Nyatakan lokasi dengan titik rujukan yang jelas, kemudian gunakan persilangan latitud dan longitud untuk menentukan kedudukan pada glob atau peta.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 12-23 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B2S01 | 2.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 14 | Rujukan 1.2.1

Dalam rajah kelas, semua murid menghadap papan tulis di bahagian atas. Gunakan Nadia sebagai titik rujukan.



Susunan rekaan. Gunakan titik rujukan yang dinyatakan dalam soalan.

(a) Apakah maksud kedudukan relatif, dan siapakah titik rujukan latihan ini? [2 markah]

(b) Namakan murid tepat di hadapan, belakang, kiri dan kanan Nadia. [4 markah]

B2S02 | 2.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 16 | Rujukan 1.2.2

Garisan Khatulistiwa menjadi rujukan latitud.

(a) Nyatakan nilai latitud Khatulistiwa dan latitud Kutub Utara. [2 markah]

(b) Padankan empat garisan dengan nilainya: Sartan, Jadi, Artik dan Antartik. [4 markah]

B2S03 | 2.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 17 | Rujukan 1.2.2

Longitud membantu mengenal pasti kedudukan di timur atau barat garisan rujukan.

(a) Namakan garisan longitud 0° dan garisan yang dikaitkan dengan longitud 180°T/B. [2 markah]

(b) Nyatakan maksud T dan B bagi longitud, dua kutub yang dihubungkan oleh garisan longitud sebagai satu jawapan, serta julat nilai longitud di sebelah timur Meridian Pangkal. [4 markah]

B2S04 | 2.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 19 | Rujukan 1.2.2

Data rekaan untuk latihan: A berada pada 8°U, 102°T. B berada pada 15°S, 40°B.

(a) Nyatakan latitud A dan longitud B. [2 markah]

(b) Jelaskan empat arah kedudukan: A berbanding Khatulistiwa, A berbanding Meridian Pangkal, B berbanding Khatulistiwa dan B berbanding Meridian Pangkal. [4 markah]

B2S05 | 2.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 14-15 | Rujukan 1.2.1

Tiga gerai disusun dalam satu baris. Pemerhati menghadap deretan gerai. Dari kiri ke kanannya: gerai buku, gerai buah, gerai bunga. Arah pandangan pemerhati dikekalkan.

(a) Nyatakan kedudukan gerai buku dan gerai bunga apabila gerai buah menjadi titik rujukan. [2 markah]

(b) Tukar titik rujukan kepada gerai bunga. Nyatakan kedudukan gerai buah dan buku, namakan gerai di antara buku dengan bunga, dan jelaskan mengapa penerangan relatif boleh berubah tanpa gerai bergerak. [4 markah]

B2S06 | 2.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 16-17 | Rujukan 1.2.2

Seorang murid menulis: "Khatulistiwa dan Meridian Pangkal ialah garisan yang sama kerana kedua-duanya bernilai 0°."

(a) Betulkan jenis garisan bagi Khatulistiwa dan Meridian Pangkal. [2 markah]

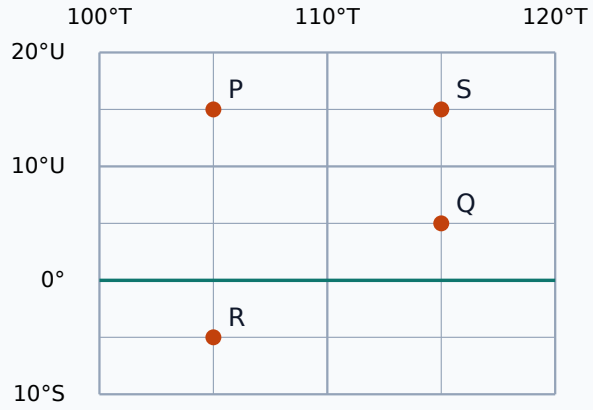
(b) Bandingkan arah garisan pada glob dan huruf arah yang digunakan untuk nilai latitud serta longitud. [4 markah]

B2S07 | 2.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 19-20 | Rujukan 1.2.2

Gunakan rajah grid latihan yang menunjukkan titik P, Q, R dan S. Semua data adalah rekaan.

Grid latihan • setiap petak kecil berselang 5°



Data rekaan untuk latihan. Bukan peta tempat sebenar.

(a) Nyatakan kedudukan lengkap P dan Q. [2 markah]

(b) Nyatakan kedudukan lengkap R dan S. Kemudian kenal pasti satu pasangan titik pada latitud sama dan satu pasangan pada longitud sama. [4 markah]

B2S08 | 2.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 20 | Rujukan 1.2.2

Data rekaan: Selang latitud 0° hingga 10°U dibahagi kepada lima bahagian sama. Selang longitud 100°T hingga 110°T juga dibahagi kepada lima bahagian sama. M berada dua bahagian ke utara dari 0° dan empat bahagian ke timur dari 100°T.

(a) Berapakah nilai satu bahagian latitud dan satu bahagian longitud? [2 markah]

(b) Nyatakan latitud M dan longitud M. Kemudian terangkan dua langkah semakan untuk menulis kedudukan dengan betul. [4 markah]

B2S09 | 2.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 14-15 | Rujukan 1.2.1

Di laluan pameran, semua peserta mula-mula menghadap kaunter di hadapan. Kotak A berada tepat di kiri Sara dan kotak B tepat di kanannya. Sara kemudian berpusing setengah pusingan tetapi kotak tidak bergerak.

(a) Nyatakan kedudukan A dan B menurut kiri-kanan badan Sara selepas berpusing. [2 markah]

(b) Jelaskan empat perkara yang menjadikan penerangan perubahan itu jelas: lokasi kotak, titik rujukan, perkara yang berubah dan cara menulis arahan relatif. [4 markah]

B2S10 | 2.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 16-20 | Rujukan 1.2.2

Rekod A: "130°U, 25°T". Rekod B: "20°S" sahaja. Rekod C: titik pada peta sebenarnya bersilang pada 15°U dan 105°T, tetapi murid menulis "105°T, 15°U".

(a) Nyatakan masalah rekod A dan rekod B. [2 markah]

(b) Nyatakan cara mendapatkan nilai betul bagi A, maklumat yang perlu dicari bagi B, pembetulan C dan sebab C perlu diperbetulkan. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B2E01 | 2.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 14 | Rujukan 1.2.1

Rajah kelas menunjukkan sembilan murid yang semuanya menghadap papan tulis di bahagian atas.

Gunakan Nadia sebagai titik rujukan. Nyatakan kedudukan relatif semua lapan murid lain. Bagi murid serong, gunakan gabungan hadapan/belakang dengan kiri/kanan.



Susunan rekaan. Gunakan titik rujukan yang dinyatakan dalam soalan.

Rangka bantuan

1. Cari empat murid tepat di hadapan, belakang, kiri dan kanan.
2. Cari dua murid di bahagian hadapan yang serong.
3. Cari dua murid di bahagian belakang yang serong.

B2E02 | 2.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 16-17 | Rujukan 1.2.2

Anda menyediakan nota asas garisan rujukan pada glob.

Nyatakan lima garisan latitud utama bersama nilainya. Tambahkan latitud kedua-dua kutub serta nama garisan longitud 0° bersama nilainya.

Rangka bantuan

1. Susun lima latitud utama dari utara ke selatan.
2. Bezakan garisan kutub dengan titik kutub.
3. Akhiri dengan garisan longitud 0°.

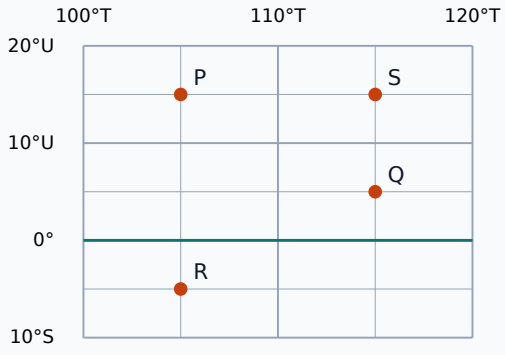
B2E03 | 2.2

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 19-20 | Rujukan 1.2.2

Rajah grid latihan mengandungi empat titik rekaan: P, Q, R dan S.

Nyatakan kedudukan lengkap P, Q, R dan S. Kemudian berikan hubungan utara-selatan antara P dengan R, timur-barat antara S dengan P, utara-selatan antara Q dengan S, serta hemisfera R.

Grid latihan • setiap petak kecil berselang 5°



Data rekaan untuk latihan. Bukan peta tempat sebenar.

Rangka bantuan

1. Baca setiap persilangan secara berasingan.
2. Tulis latitud dahulu kemudian longitud.
3. Bandingkan nilai latitud atau longitud untuk hubungan yang diminta.

B2E04 | 2.2

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 16-20 | Rujukan 1.2.2

Rakan anda menganggap satu nilai latitud sudah cukup untuk menentukan tempat dengan tepat.

Bandingkan arah garisan latitud dengan longitud pada glob, namakan garisan rujukan masing-masing berserta nilai, dan berikan julat nilai masing-masing. Kemudian jelaskan sebab kedua-dua nilai diperlukan serta turutan menulis kedudukan.

Rangka bantuan

1. Terangkan bentuk garisan, rujukan dan julat latitud.
2. Terangkan bentuk garisan, rujukan dan julat longitud.
3. Jelaskan persilangan dan susunan penulisan.

B2E05 | 2.2

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 19-20 | Rujukan 1.2.2

Data rekaan untuk latihan: Sebuah grid mempunyai latitud 0° hingga 12°U dengan enam bahagian sama, serta longitud 100°T hingga 112°T dengan enam bahagian sama. A terletak empat bahagian ke utara dari 0° dan lima bahagian ke timur dari 100°T. B berada dua bahagian ke utara dari 0° pada longitud yang sama dengan A.

Hitung nilai satu bahagian latitud dan longitud, kedudukan lengkap A dan B, hemisfera A serta kedudukan A berbanding B dari segi utara-selatan.

Rangka bantuan

1. Hitung saiz setiap bahagian.
2. Dapatkan nilai latitud serta longitud A dan B.
3. Bandingkan latitud untuk menentukan hubungan utara-selatan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B2S01 | 2.1

Buku teks KPM hlm. 14 | Rujukan 1.2.1

(a) Apakah maksud kedudukan relatif, dan siapakah titik rujukan latihan ini?

Contoh jawapan

Kedudukan relatif ialah kedudukan sesuatu objek atau orang berbanding titik rujukan. Dalam latihan ini, Nadia ialah titik rujukan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kedudukan objek atau orang berbanding satu titik rujukan.

☐ P2 (1 markah): Nadia ialah titik rujukan.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Namakan murid tepat di hadapan, belakang, kiri dan kanan Nadia.

Contoh jawapan

Farid di hadapan, Iman di belakang, Ravi di kiri dan Mei di kanan Nadia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hadapan: Farid.

☐ P2 (1 markah): Belakang: Iman.

☐ P3 (1 markah): Kiri: Ravi.

☐ P4 (1 markah): Kanan: Mei.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S02 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 16 | Rujukan 1.2.2

(a) Nyatakan nilai latitud Khatulistiwa dan latitud Kutub Utara.

Contoh jawapan

Khatulistiwa ialah 0° dan Kutub Utara ialah 90°U.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Khatulistiwa 0°.

☐ P2 (1 markah): Kutub Utara 90°U.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Padankan empat garisan dengan nilainya: Sartan, Jadi, Artik dan Antartik.

Contoh jawapan

Sartan 23½°U, Jadi 23½°S, Artik 66½°U dan Antartik 66½°S.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sartan 23½°U.

☐ P2 (1 markah): Jadi 23½°S.

☐ P3 (1 markah): Artik 66½°U.

☐ P4 (1 markah): Antartik 66½°S.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S03 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 17 | Rujukan 1.2.2

(a) Namakan garisan longitud 0° dan garisan yang dikaitkan dengan longitud 180°T/B.

Contoh jawapan

Longitud 0° ialah Garisan Meridian Pangkal atau Greenwich. Garisan Tarikh Antarabangsa dikaitkan dengan 180°T/B.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Longitud 0° ialah Garisan Meridian Pangkal atau Greenwich.

☐ P2 (1 markah): Longitud 180°T/B dikaitkan dengan Garisan Tarikh Antarabangsa.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan maksud T dan B bagi longitud, dua kutub yang dihubungkan oleh garisan longitud sebagai satu jawapan, serta julat nilai longitud di sebelah timur Meridian Pangkal.

Contoh jawapan

T ialah timur Meridian Pangkal dan B ialah baratnya. Garisan longitud menghubungkan Kutub Utara dengan Kutub Selatan. Julat longitud ke timur ialah 0° hingga 180°T.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): T ialah timur Meridian Pangkal.

☐ P2 (1 markah): B ialah barat Meridian Pangkal.

☐ P3 (1 markah): Garisan longitud menghubungkan Kutub Utara dengan Kutub Selatan.

☐ P4 (1 markah): Julat ke timur ialah 0° hingga 180°T.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S04 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 19 | Rujukan 1.2.2

(a) Nyatakan latitud A dan longitud B.

Contoh jawapan

Latitud A ialah 8°U. Longitud B ialah 40°B.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Latitud A 8°U.

☐ P2 (1 markah): Longitud B 40°B.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Jelaskan empat arah kedudukan: A berbanding Khatulistiwa, A berbanding Meridian Pangkal, B berbanding Khatulistiwa dan B berbanding Meridian Pangkal.

Contoh jawapan

A berada di utara Khatulistiwa dan timur Meridian Pangkal. B berada di selatan Khatulistiwa dan barat Meridian Pangkal.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A di utara Khatulistiwa.

☐ P2 (1 markah): A di timur Meridian Pangkal.

☐ P3 (1 markah): B di selatan Khatulistiwa.

☐ P4 (1 markah): B di barat Meridian Pangkal.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S05 | 2.1

Buku teks KPM hlm. 14-15 | Rujukan 1.2.1

(a) Nyatakan kedudukan gerai buku dan gerai bunga apabila gerai buah menjadi titik rujukan.

Contoh jawapan

Gerai buku di kiri gerai buah, manakala gerai bunga di kanan gerai buah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Gerai buku di kiri gerai buah.

☐ P2 (1 markah): Gerai bunga di kanan gerai buah.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Tukar titik rujukan kepada gerai bunga. Nyatakan kedudukan gerai buah dan buku, namakan gerai di antara buku dengan bunga, dan jelaskan mengapa penerangan relatif boleh berubah tanpa gerai bergerak.

Contoh jawapan

Dari gerai bunga, gerai buah berada di kiri dan gerai buku juga di kiri. Gerai buah berada di antara gerai buku dengan gerai bunga. Penerangan relatif boleh berubah kerana titik rujukan ditukar, bukan kerana gerai bergerak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Gerai buah di kiri gerai bunga.

☐ P2 (1 markah): Gerai buku berada di kiri gerai bunga.

☐ P3 (1 markah): Gerai buah berada di antara gerai buku dengan gerai bunga.

☐ P4 (1 markah): Hubungan relatif berubah kerana titik rujukan ditukar, walaupun lokasi gerai kekal.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S06 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 16-17 | Rujukan 1.2.2

(a) Betulkan jenis garisan bagi Khatulistiwa dan Meridian Pangkal.

Contoh jawapan

Khatulistiwa ialah latitud 0°, manakala Meridian Pangkal ialah longitud 0°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Khatulistiwa ialah latitud 0°.

☐ P2 (1 markah): Meridian Pangkal ialah longitud 0°.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Bandingkan arah garisan pada glob dan huruf arah yang digunakan untuk nilai latitud serta longitud.

Contoh jawapan

Latitud dilukis melintang dan menggunakan U atau S. Longitud menghubungkan Kutub Utara dengan Kutub Selatan dan menggunakan T atau B.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Latitud dilukis melintang atau mendatar.

☐ P2 (1 markah): Nilai latitud menggunakan U atau S.

☐ P3 (1 markah): Longitud menghubungkan Kutub Utara dengan Kutub Selatan.

☐ P4 (1 markah): Nilai longitud menggunakan T atau B.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S07 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 19-20 | Rujukan 1.2.2

(a) Nyatakan kedudukan lengkap P dan Q.

Contoh jawapan

P ialah 15°U, 105°T. Q ialah 5°U, 115°T.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: 15°U, 105°T.

☐ P2 (1 markah): Q: 5°U, 115°T.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan kedudukan lengkap R dan S. Kemudian kenal pasti satu pasangan titik pada latitud sama dan satu pasangan pada longitud sama.

Contoh jawapan

R ialah 5°S, 105°T. S ialah 15°U, 115°T. P dan S berkongsi latitud. P dan R berkongsi longitud.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): R: 5°S, 105°T.

☐ P2 (1 markah): S: 15°U, 115°T.

☐ P3 (1 markah): P dan S pada latitud sama.

☐ P4 (1 markah): P dan R atau Q dan S pada longitud sama.

Terima Q dan S sebagai pasangan longitud sama. Kedudukan lengkap diberi satu markah bagi setiap titik, bukan dua markah untuk pasangan yang sama.

B2S08 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 20 | Rujukan 1.2.2

(a) Berapakah nilai satu bahagian latitud dan satu bahagian longitud?

Contoh jawapan

Satu bahagian latitud ialah 2°, dan satu bahagian longitud juga 2°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu bahagian latitud ialah 2°.

☐ P2 (1 markah): Satu bahagian longitud ialah 2°.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan latitud M dan longitud M. Kemudian terangkan dua langkah semakan untuk menulis kedudukan dengan betul.

Contoh jawapan

M berada pada latitud 4°U dan longitud 108°T. Semak bahawa kedua-dua garisan bersilang pada M. Tulis latitud dahulu diikuti longitud, dengan huruf arah yang betul.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Latitud M ialah 4°U.

☐ P2 (1 markah): Longitud M ialah 108°T.

☐ P3 (1 markah): Semak bahawa kedua-dua garisan berkenaan bersilang pada M.

☐ P4 (1 markah): Tulis latitud dahulu diikuti longitud, bersama huruf arah yang betul.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S09 | 2.1

Buku teks KPM hlm. 14-15 | Rujukan 1.2.1

(a) Nyatakan kedudukan A dan B menurut kiri-kanan badan Sara selepas berpusing.

Contoh jawapan

Selepas Sara berpusing, A di kanannya dan B di kirinya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A kini di kanan Sara.

☐ P2 (1 markah): B kini di kiri Sara.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Jelaskan empat perkara yang menjadikan penerangan perubahan itu jelas: lokasi kotak, titik rujukan, perkara yang berubah dan cara menulis arahan relatif.

Contoh jawapan

Kotak tidak berpindah dan Sara masih menjadi titik rujukan. Yang berubah ialah arah pandangan Sara selepas berpusing setengah pusingan. Oleh itu, arahan relatif perlu menyebut titik rujukan dan arah pandangan supaya kiri dan kanan tidak mengelirukan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lokasi kedua-dua kotak kekal.

☐ P2 (1 markah): Sara kekal sebagai titik rujukan.

☐ P3 (1 markah): Arah pandangan atau orientasi Sara berubah setengah pusingan.

☐ P4 (1 markah): Arahan perlu menyatakan titik rujukan serta arah pandangan agar kiri dan kanan difahami.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2S10 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 16-20 | Rujukan 1.2.2

(a) Nyatakan masalah rekod A dan rekod B.

Contoh jawapan

Rekod A mempunyai latitud di luar julat. Rekod B tidak menyatakan longitud.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): 130°U melebihi had latitud 90°U.

☐ P2 (1 markah): Rekod B tiada longitud.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

(b) Nyatakan cara mendapatkan nilai betul bagi A, maklumat yang perlu dicari bagi B, pembetulan C dan sebab C perlu diperbetulkan.

Contoh jawapan

Semak peta asal untuk mendapatkan latitud A; nilainya tidak boleh diteka. Cari longitud yang melalui B. Betulkan C kepada 15°U, 105°T kerana kedudukan ditulis dengan latitud dahulu diikuti longitud.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rujuk semula peta atau glob asal untuk mendapatkan latitud A yang sebenar.

☐ P2 (1 markah): Cari longitud pada garisan yang melalui B.

☐ P3 (1 markah): Rekod C dibetulkan kepada 15°U, 105°T.

☐ P4 (1 markah): Turutan yang digunakan ialah latitud dahulu kemudian longitud.

Terima ayat atau susunan jawapan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja.

B2E01 | 2.1

Buku teks KPM hlm. 14 | Rujukan 1.2.1

Gunakan Nadia sebagai titik rujukan. Nyatakan kedudukan relatif semua lapan murid lain. Bagi murid serong, gunakan gabungan hadapan/belakang dengan kiri/kanan.

Contoh jawapan

Berbanding Nadia, Farid tepat di hadapan, Iman tepat di belakang, Ravi tepat di kiri dan Mei tepat di kanan. Lina berada di hadapan kiri, Asha di hadapan kanan, Hafiz di belakang kiri dan Kai di belakang kanan. Semua kedudukan menggunakan arah menghadap papan tulis.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Farid tepat di hadapan Nadia.

☐ P2 (1 markah): Iman tepat di belakang Nadia.

☐ P3 (1 markah): Ravi tepat di kiri Nadia.

☐ P4 (1 markah): Mei tepat di kanan Nadia.

☐ P5 (1 markah): Lina di hadapan kiri Nadia.

☐ P6 (1 markah): Asha di hadapan kanan Nadia.

☐ P7 (1 markah): Hafiz di belakang kiri Nadia.

☐ P8 (1 markah): Kai di belakang kanan Nadia.

Terima huraian setara yang tepat. Tiada markah tambahan untuk mengulang fakta yang sama.

B2E02 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 16-17 | Rujukan 1.2.2

Nyatakan lima garisan latitud utama bersama nilainya. Tambahkan latitud kedua-dua kutub serta nama garisan longitud 0° bersama nilainya.

Contoh jawapan

Dari utara ke selatan, lima latitud utama ialah Garisan Artik 66½°U, Garisan Sartan 23½°U, Garisan Khatulistiwa 0°, Garisan Jadi 23½°S dan Garisan Antartik 66½°S. Kutub Utara berada pada 90°U dan Kutub Selatan pada 90°S. Garisan Meridian Pangkal atau Greenwich ialah longitud 0°.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Garisan Artik 66½°U.

☐ P2 (1 markah): Garisan Sartan 23½°U.

☐ P3 (1 markah): Garisan Khatulistiwa 0°.

☐ P4 (1 markah): Garisan Jadi 23½°S.

☐ P5 (1 markah): Garisan Antartik 66½°S.

☐ P6 (1 markah): Kutub Utara 90°U.

☐ P7 (1 markah): Kutub Selatan 90°S.

☐ P8 (1 markah): Garisan Meridian Pangkal atau Greenwich pada longitud 0°.

Terima huraian setara yang tepat. Tiada markah tambahan untuk mengulang fakta yang sama.

B2E03 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 19-20 | Rujukan 1.2.2

Nyatakan kedudukan lengkap P, Q, R dan S. Kemudian berikan hubungan utara-selatan antara P dengan R, timur-barat antara S dengan P, utara-selatan antara Q dengan S, serta hemisfera R.

Contoh jawapan

P ialah 15°U, 105°T; Q ialah 5°U, 115°T; R ialah 5°S, 105°T; dan S ialah 15°U, 115°T.

P berada di utara R pada longitud yang sama. S berada di timur P pada latitud yang sama. Q berada di selatan S pada longitud yang sama. R berada di Hemisfera Selatan kerana latitudnya 5°S.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: 15°U, 105°T.

☐ P2 (1 markah): Q: 5°U, 115°T.

☐ P3 (1 markah): R: 5°S, 105°T.

☐ P4 (1 markah): S: 15°U, 115°T.

☐ P5 (1 markah): P berada di utara R.

☐ P6 (1 markah): S berada di timur P.

☐ P7 (1 markah): Q berada di selatan S.

☐ P8 (1 markah): R berada di Hemisfera Selatan.

Terima huraian setara yang tepat. Tiada markah tambahan untuk mengulang fakta yang sama.

B2E04 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 16-20 | Rujukan 1.2.2

Bandingkan arah garisan latitud dengan longitud pada glob, namakan garisan rujukan masing-masing berserta nilai, dan berikan julat nilai masing-masing. Kemudian jelaskan sebab kedua-dua nilai diperlukan serta turutan menulis kedudukan.

Contoh jawapan

Garisan latitud dilukis melintang. Rujukannya ialah Khatulistiwa pada 0°, dengan julat hingga 90°U atau 90°S. Garisan longitud menghubungkan Kutub Utara dengan Kutub Selatan. Rujukannya ialah Meridian Pangkal pada 0°, dengan julat hingga 180°T atau 180°B.

Satu latitud sahaja tidak mencukupi kerana banyak titik boleh berada pada garisan itu. Kedudukan lengkap ditentukan pada persilangan latitud dengan longitud. Tulis nilai latitud dahulu, kemudian nilai longitud.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Garisan latitud dilukis melintang atau mendatar.

☐ P2 (1 markah): Khatulistiwa ialah garisan rujukan latitud 0°.

☐ P3 (1 markah): Julat latitud ialah 0° hingga 90°U atau 90°S.

☐ P4 (1 markah): Garisan longitud menghubungkan Kutub Utara dengan Kutub Selatan.

☐ P5 (1 markah): Meridian Pangkal ialah garisan rujukan longitud 0°.

☐ P6 (1 markah): Julat longitud ialah 0° hingga 180°T atau 180°B.

☐ P7 (1 markah): Banyak titik boleh berkongsi satu latitud; persilangan dengan longitud diperlukan untuk menentukan kedudukan lengkap.

☐ P8 (1 markah): Tulis latitud dahulu kemudian longitud.

Terima huraian setara yang tepat. Tiada markah tambahan untuk mengulang fakta yang sama.

B2E05 | 2.2

Buku teks KPM hlm. 19-20 | Rujukan 1.2.2

Hitung nilai satu bahagian latitud dan longitud, kedudukan lengkap A dan B, hemisfera A serta kedudukan A berbanding B dari segi utara-selatan.

Contoh jawapan

Setiap bahagian latitud ialah 12° ÷ 6 = 2°. Setiap bahagian longitud juga 2°. Latitud A ialah 8°U dan longitudnya 110°T, maka kedudukannya 8°U, 110°T. Latitud B ialah 4°U dan longitudnya sama, iaitu 110°T.

A berada di Hemisfera Utara. A berada di utara B kerana 8°U lebih ke utara berbanding 4°U pada longitud yang sama.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu bahagian latitud ialah 12° ÷ 6 = 2°.

☐ P2 (1 markah): Satu bahagian longitud ialah (112° − 100°) ÷ 6 = 2°.

☐ P3 (1 markah): Latitud A ialah 4 × 2° = 8°U.

☐ P4 (1 markah): Longitud A ialah 100° + 5 × 2° = 110°T.

☐ P5 (1 markah): Latitud B ialah 2 × 2° = 4°U.

☐ P6 (1 markah): Longitud B ialah 110°T, sama dengan A.

☐ P7 (1 markah): A berada di Hemisfera Utara.

☐ P8 (1 markah): A berada di utara B kerana latitud utaranya lebih besar dan longitud kedua-duanya sama.

Terima huraian setara yang tepat. Tiada markah tambahan untuk mengulang fakta yang sama.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 03 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Peta Lakar

Subjektif dan huraian / esei

Baca dan hasilkan peta ringkas melalui simbol yang jelas. Bezakan ciri semula jadi daripada ciri buatan manusia, kemudian gunakan pemerhatian untuk melakar kawasan dengan kedudukan relatif yang betul.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 24-33 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B3S01 | 3.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 26 | Rujukan 1.3.1

Seorang pelawat melihat peta lakar kawasan sekolah untuk mengenal pasti bangunan dan arah.

(a) Nyatakan fungsi tajuk dan pemidang. [2 markah]

(b) Terangkan empat perkara: sudut pandangan peta lakar, fungsi arah mata angin, fungsi simbol dan fungsi petunjuk. [4 markah]

B3S02 | 3.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 27 | Rujukan 1.3.2

Senarai ciri latihan: masjid, kilang, sungai, jalan raya, hutan dan sawah padi.

(a) Pilih dua ciri daripada senarai yang sesuai diwakili oleh simbol titik. [2 markah]

(b) Nyatakan jenis simbol yang sesuai bagi setiap ciri lain: sungai, jalan raya, hutan dan sawah padi. [4 markah]

B3S03 | 3.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 27 | Rujukan 1.3.2

Seorang murid menyediakan petunjuk singkatan bagi lakaran kawasan rekaan.

(a) Tuliskan maksud Sek. dan B.P. [2 markah]

(b) Tuliskan maksud P.P., Hosp., Kg. dan Sg. [4 markah]

B3S04 | 3.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 28 | Rujukan 1.3.3

Enam ciri kawasan rekaan: gunung, sungai, jalan raya, sekolah, ladang kelapa sawit dan kilang.

(a) Namakan dua ciri fizikal daripada senarai. [2 markah]

(b) Kelaskan empat ciri lain sebagai fizikal atau budaya. [4 markah]

B3S05 | 3.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 28 | Rujukan 1.3.3

Dua kawasan ditunjukkan pada peta: hutan semula jadi dan ladang getah. Kedua-duanya mengandungi tumbuhan. Seorang murid menganggap kedua-duanya mesti fizikal.

(a) Nyatakan maksud pandang darat fizikal dan pandang darat budaya. [2 markah]

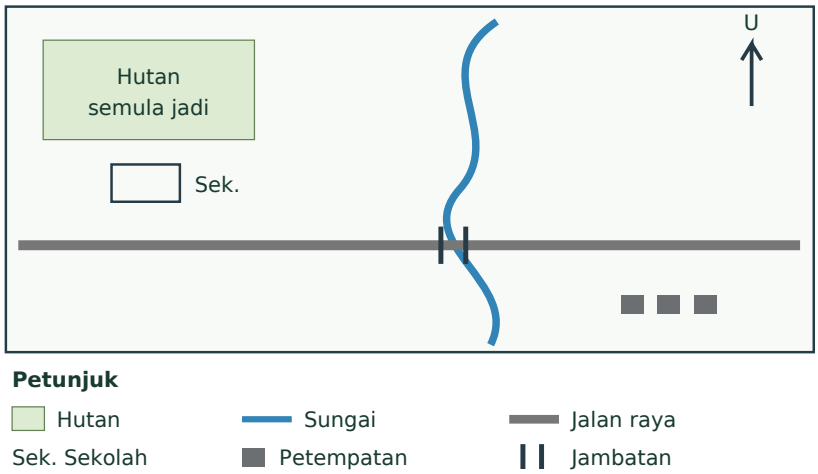
(b) Kelaskan setiap kawasan dan berikan satu alasan yang sepadan bagi setiap pengelasan. [4 markah]

B3S06 | 3.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 28 | Rujukan 1.3.3

Gunakan rajah asal Peta Lakar Kawasan Ria yang disertakan. Semua ciri dan petunjuk yang diperlukan terdapat dalam rajah.

Peta Lakar Kawasan Ria



Petunjuk

Hutan
Sungai
Jalan raya
Sek. Sekolah
Petempatan
Jambatan

(a) Namakan dua ciri fizikal pada peta. [2 markah]

(b) Namakan empat ciri budaya yang ditunjukkan. [4 markah]

B3S07 | 3.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 28-30 | Rujukan 1.3.3, 1.3.4

Maklumat kawasan rekaan: utara di atas; sekolah di barat sungai; hutan di utara sekolah. Draf meletakkan sekolah di timur sungai dan hutan di selatan sekolah. Tajuk tidak menyatakan nama kawasan; petunjuk tidak menerangkan simbol sekolah.

(a) Berdasarkan rangsangan, namakan satu ciri fizikal dan satu ciri budaya. [2 markah]

(b) Nyatakan empat tindakan pembetulan yang diperlukan bagi kedudukan dan kelengkapan draf. [4 markah]

B3S08 | 3.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 29-30 | Rujukan 1.3.4

Sekumpulan murid akan menghasilkan peta lakar kawasan sekolah melalui pemerhatian bersama guru.

(a) Nyatakan dua jenis maklumat yang perlu direkod ketika tinjauan. [2 markah]

(b) Selepas tinjauan, huraikan empat kerja untuk menghasilkan peta lengkap. Gabungkan tajuk dan pemidang sebagai satu kerja persediaan. [4 markah]

B3S09 | 3.3

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 28-30 | Rujukan 1.3.3, 1.3.4

Senario rekaan: sebahagian hutan semula jadi diganti dengan petempatan. Sebuah jambatan dibina merentasi sungai yang masih mengalir di laluan asal. Draf lama masih menunjukkan hutan pada tapak petempatan dan belum menunjukkan jambatan.

(a) Nyatakan dua kemas kini simbol yang perlu dibuat. [2 markah]

(b) Kelaskan empat ciri yang disebut dalam senario: hutan asal, petempatan baharu, jambatan dan sungai yang kekal. [4 markah]

B3S10 | 3.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 29-30 | Rujukan 1.3.4

Arahan lakaran kawasan rekaan: utara di atas; sekolah di tengah; hutan di utara sekolah; petempatan di selatan sekolah; sungai di timur sekolah; jalan dari sekolah ke timur melintasi sungai melalui jambatan.

(a) Nyatakan kedudukan hutan dan petempatan berbanding sekolah. [2 markah]

(b) Lukis bahagian utama lakaran di atas kertas: tunjukkan sekolah, sungai, jalan dan jambatan mengikut arahan. Huraikan penempatan empat unsur itu jika menjawab secara teks. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B3E01 | 3.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 26-28 | Rujukan 1.3.1, 1.3.3

Kelab Geografi menyediakan penerangan ringkas kepada murid yang baru belajar membaca peta lakar.

Terangkan lima unsur utama peta lakar, sudut pandangannya dan dua kumpulan pandang darat yang boleh ditunjukkan.

Rangka bantuan

1. Senaraikan lima unsur dan fungsi masing-masing.
2. Nyatakan cara kawasan dilihat pada peta lakar.
3. Bezakan dua kumpulan pandang darat.

B3E02 | 3.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 27 | Rujukan 1.3.2

Murid mahu memilih cara perwakilan yang sesuai untuk pelbagai ciri kawasan.

Nyatakan empat jenis perwakilan peta lakar dan berikan satu contoh sesuai bagi setiap jenis.

Rangka bantuan

1. Bezakan tapak, garisan dan keluasan.
2. Masukkan juga singkatan perkataan.
3. Padankan setiap jenis dengan contoh yang berbeza.

B3E03 | 3.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 26-30 | Rujukan 1.3.1, 1.3.2, 1.3.4

Maklumat kawasan rekaan bernama Kawasan Damai: utara di atas; sekolah di tengah; hutan semula jadi di utara sekolah; sungai di timur sekolah.

Hasilkan peta lakar lengkap di atas kertas berdasarkan maklumat. Gunakan simbol atau singkatan yang sesuai. Jika ruang jawapan hanya teks, jelaskan lapan unsur lakaran yang memenuhi tugasan.

Rangka bantuan

1. Sediakan tajuk, pemidang dan arah.
2. Letakkan tiga ciri mengikut kedudukan yang diberi.
3. Lengkapkan petunjuk dan pastikan pandangan atas.

B3E04 | 3.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 26-30 | Rujukan 1.3.1, 1.3.3, 1.3.4

Draf kawasan rekaan mempunyai lapan masalah: tiada tajuk, tiada pemidang, tiada arah, petunjuk tidak sepadan, sekolah tersalah di timur sungai walaupun rekod menyatakan barat, jambatan jauh dari lintasan jalan-sungai, hutan semula jadi dikelaskan budaya dan ladang getah dikelaskan fizikal.

Cadangkan satu pembetulan bagi setiap masalah tersebut.

Rangka bantuan

1. Baiki empat masalah kelengkapan dan penerangan.
2. Baiki dua masalah kedudukan.
3. Baiki dua kesilapan pengelasan.

B3E05 | 3.4

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 26-30 | Rujukan 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4

Senario rekaan: kamu menyediakan lakaran kawasan yang mempunyai sungai, hutan semula jadi, sekolah dan sawah padi. Rakan mencadangkan semua tumbuhan dikelaskan fizikal dan ciri boleh dipindahkan agar peta kelihatan seimbang.

Kelaskan empat ciri itu. Kemudian terangkan empat tindakan supaya lakaran berasaskan kawasan yang diperhatikan, mempunyai simbol yang jelas dan lengkap untuk dibaca.

Rangka bantuan

1. Kelaskan setiap ciri mengikut asalnya.
2. Utamakan pemerhatian dan kedudukan yang tepat.
3. Pastikan unsur peta dan petunjuk lengkap.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B3S01 | 3.1

Buku teks KPM hlm. 26 | Rujukan 1.3.1

(a) Nyatakan fungsi tajuk dan pemidang.

Contoh jawapan

Tajuk mengenal pasti kawasan peta. Pemidang membatasi ruang lakaran.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tajuk mengenal pasti kawasan atau perkara yang ditunjukkan.

☐ P2 (1 markah): Pemidang membatasi ruang peta.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Terangkan empat perkara: sudut pandangan peta lakar, fungsi arah mata angin, fungsi simbol dan fungsi petunjuk.

Contoh jawapan

Peta lakar menggambarkan kawasan dari atas. Arah mata angin menjadi rujukan orientasi. Simbol mewakili ciri sebenar, manakala petunjuk menerangkan maksud simbol itu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Peta lakar menggunakan pandangan dari atas.

☐ P2 (1 markah): Arah mata angin menunjukkan orientasi peta.

☐ P3 (1 markah): Simbol mewakili ciri sebenar secara ringkas.

☐ P4 (1 markah): Petunjuk menerangkan maksud simbol.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

B3S02 | 3.2

Buku teks KPM hlm. 27 | Rujukan 1.3.2

(a) Pilih dua ciri daripada senarai yang sesuai diwakili oleh simbol titik.

Contoh jawapan

Masjid dan kilang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menyatakan masjid.

☐ P2 (1 markah): Menyatakan kilang.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Nyatakan jenis simbol yang sesuai bagi setiap ciri lain: sungai, jalan raya, hutan dan sawah padi.

Contoh jawapan

Sungai dan jalan raya menggunakan simbol garisan. Hutan dan sawah padi menggunakan simbol kawasan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai: simbol garisan.

☐ P2 (1 markah): Jalan raya: simbol garisan.

☐ P3 (1 markah): Hutan: simbol kawasan.

☐ P4 (1 markah): Sawah padi: simbol kawasan.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

B3S03 | 3.2

Buku teks KPM hlm. 27 | Rujukan 1.3.2

(a) Tuliskan maksud Sek. dan B.P.

Contoh jawapan

Sek. bermaksud sekolah dan B.P. bermaksud balai polis.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sek. bermaksud sekolah.

☐ P2 (1 markah): B.P. bermaksud balai polis.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Tuliskan maksud P.P., Hosp., Kg. dan Sg.

Contoh jawapan

P.P. ialah pejabat pos, Hosp. ialah hospital, Kg. ialah kampung dan Sg. ialah sungai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P.P.: pejabat pos.

☐ P2 (1 markah): Hosp.: hospital.

☐ P3 (1 markah): Kg.: kampung.

☐ P4 (1 markah): Sg.: sungai.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

B3S04 | 3.3

Buku teks KPM hlm. 28 | Rujukan 1.3.3

(a) Namakan dua ciri fizikal daripada senarai.

Contoh jawapan

Gunung dan sungai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Gunung.

☐ P2 (1 markah): Sungai.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Kelaskan empat ciri lain sebagai fizikal atau budaya.

Contoh jawapan

Jalan raya, sekolah, ladang kelapa sawit dan kilang semuanya pandang darat budaya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jalan raya: budaya.

☐ P2 (1 markah): Sekolah: budaya.

☐ P3 (1 markah): Ladang kelapa sawit: budaya.

☐ P4 (1 markah): Kilang: budaya.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

B3S05 | 3.3

Buku teks KPM hlm. 28 | Rujukan 1.3.3

(a) Nyatakan maksud pandang darat fizikal dan pandang darat budaya.

Contoh jawapan

Pandang darat fizikal ialah ciri semula jadi. Pandang darat budaya ialah ciri buatan atau hasil kegiatan manusia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Fizikal: ciri semula jadi.

☐ P2 (1 markah): Budaya: ciri buatan atau hasil kegiatan manusia.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Kelaskan setiap kawasan dan berikan satu alasan yang sepadan bagi setiap pengelasan.

Contoh jawapan

Hutan semula jadi ialah fizikal kerana tumbuh-tumbuhannya semula jadi. Ladang getah ialah budaya kerana kawasan itu diusahakan manusia untuk pertanian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hutan semula jadi dikelaskan sebagai fizikal.

☐ P2 (1 markah): Alasan hutan: tumbuh-tumbuhan semula jadi.

☐ P3 (1 markah): Ladang getah dikelaskan sebagai budaya.

☐ P4 (1 markah): Alasan ladang: diusahakan melalui pertanian manusia.

Kategori dan alasan proses pembentukan dinilai secara berasingan; jangan menerima alasan semua tumbuhan ialah fizikal.

B3S06 | 3.3

Buku teks KPM hlm. 28 | Rujukan 1.3.3

(a) Namakan dua ciri fizikal pada peta.

Contoh jawapan

Sungai dan hutan semula jadi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai.

☐ P2 (1 markah): Hutan semula jadi.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Namakan empat ciri budaya yang ditunjukkan.

Contoh jawapan

Sekolah, jalan raya, jambatan dan petempatan ialah empat ciri budaya pada peta.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sekolah.

☐ P2 (1 markah): Jalan raya.

☐ P3 (1 markah): Jambatan.

☐ P4 (1 markah): Petempatan.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

B3S07 | 3.4

Buku teks KPM hlm. 28-30 | Rujukan 1.3.3, 1.3.4

(a) Berdasarkan rangsangan, namakan satu ciri fizikal dan satu ciri budaya.

Contoh jawapan

Hutan semula jadi ialah ciri fizikal, manakala sekolah ialah ciri budaya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hutan semula jadi atau sungai dikenal pasti sebagai ciri fizikal.

☐ P2 (1 markah): Sekolah dikenal pasti sebagai ciri budaya.

Terima sungai sebagai contoh ciri fizikal. Setiap pengelasan yang tepat diberi satu markah.

(b) Nyatakan empat tindakan pembetulan yang diperlukan bagi kedudukan dan kelengkapan draf.

Contoh jawapan

Letakkan sekolah di barat sungai dan hutan di utara sekolah. Tulis tajuk yang mengenal pasti kawasan rekaan. Tambahkan simbol sekolah beserta maksudnya dalam petunjuk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Letakkan sekolah di barat sungai.

☐ P2 (1 markah): Letakkan hutan di utara sekolah.

☐ P3 (1 markah): Tambahkan nama kawasan yang sesuai dalam tajuk.

☐ P4 (1 markah): Tambahkan maksud simbol sekolah dalam petunjuk.

Beri satu markah untuk setiap tindakan pembetulan yang berbeza dan tepat. Jangan gandakan isi yang sama.

B3S08 | 3.4

Buku teks KPM hlm. 29-30 | Rujukan 1.3.4

(a) Nyatakan dua jenis maklumat yang perlu direkod ketika tinjauan.

Contoh jawapan

Murid merekodkan ciri utama dan kedudukan relatifnya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ciri utama yang terdapat di kawasan.

☐ P2 (1 markah): Kedudukan relatif ciri atau arah antara ciri.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Selepas tinjauan, huraikan empat kerja untuk menghasilkan peta lengkap. Gabungkan tajuk dan pemidang sebagai satu kerja persediaan.

Contoh jawapan

Tulis tajuk dan lukis pemidang. Masukkan arah mata angin. Pilih simbol yang sesuai dan lukis ciri mengikut kedudukannya. Akhir sekali, sediakan petunjuk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menulis tajuk dan melukis pemidang.

☐ P2 (1 markah): Memasukkan arah mata angin.

☐ P3 (1 markah): Memilih simbol sesuai lalu melukis ciri pada kedudukan yang direkod.

☐ P4 (1 markah): Menyediakan petunjuk yang sepadan dengan simbol.

Terima urutan munasabah yang menghasilkan peta lengkap. Tidak perlu menganggap hanya satu susunan kerja boleh diterima.

B3S09 | 3.3

Buku teks KPM hlm. 28-30 | Rujukan 1.3.3, 1.3.4

(a) Nyatakan dua kemas kini simbol yang perlu dibuat.

Contoh jawapan

Gantikan simbol hutan pada tapak yang telah dibangunkan dengan simbol petempatan. Tambahkan jambatan pada lintasan sungai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menggantikan simbol hutan pada tapak yang berubah dengan simbol petempatan.

☐ P2 (1 markah): Menambah simbol jambatan pada lintasan sungai.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Kelaskan empat ciri yang disebut dalam senario: hutan asal, petempatan baharu, jambatan dan sungai yang kekal.

Contoh jawapan

Hutan asal dan sungai ialah fizikal. Petempatan baharu dan jambatan ialah budaya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hutan asal: fizikal.

☐ P2 (1 markah): Petempatan baharu: budaya.

☐ P3 (1 markah): Jambatan: budaya.

☐ P4 (1 markah): Sungai yang kekal: fizikal.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

B3S10 | 3.4

Buku teks KPM hlm. 29-30 | Rujukan 1.3.4

(a) Nyatakan kedudukan hutan dan petempatan berbanding sekolah.

Contoh jawapan

Hutan di utara sekolah dan petempatan di selatan sekolah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hutan di utara sekolah.

☐ P2 (1 markah): Petempatan di selatan sekolah.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri setiap fakta berbeza sekali sahaja.

(b) Lukis bahagian utama lakaran di atas kertas: tunjukkan sekolah, sungai, jalan dan jambatan mengikut arahan. Huraikan penempatan empat unsur itu jika menjawab secara teks.

Contoh jawapan

Sekolah berada di tengah. Sungai dilukis di kanan sekolah apabila utara di atas. Jalan dilukis dari sekolah ke arah timur hingga melintasi sungai. Simbol jambatan diletakkan pada titik lintasan itu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sekolah ditempatkan di tengah kawasan lakaran.

☐ P2 (1 markah): Sungai ditempatkan di timur sekolah.

☐ P3 (1 markah): Jalan menghubungkan sekolah ke arah timur dan melintasi sungai.

☐ P4 (1 markah): Jambatan ditempatkan pada lintasan jalan dengan sungai.

Lakaran atau huraian tepat diterima untuk empat unsur ini. Untuk latihan kemahiran melukis sebenar, murid tetap perlu menghasilkan lakaran pada kertas.

B3E01 | 3.1

Buku teks KPM hlm. 26-28 | Rujukan 1.3.1, 1.3.3

Terangkan lima unsur utama peta lakar, sudut pandangannya dan dua kumpulan pandang darat yang boleh ditunjukkan.

Contoh jawapan

Peta lakar menggambarkan kawasan dari atas. Tajuk mengenal pasti kawasan yang ditunjukkan, manakala pemidang membatasi ruang lakaran. Arah mata angin menjadi rujukan orientasi. Simbol mewakili ciri sebenar secara ringkas dan petunjuk menerangkan maksud setiap simbol. Peta boleh menunjukkan pandang darat fizikal, iaitu ciri semula jadi, serta pandang darat budaya, iaitu ciri hasil kegiatan manusia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tajuk mengenal pasti kawasan.

☐ P2 (1 markah): Pemidang membatasi ruang peta.

☐ P3 (1 markah): Arah mata angin memberikan orientasi.

☐ P4 (1 markah): Simbol mewakili ciri sebenar.

☐ P5 (1 markah): Petunjuk menerangkan simbol.

☐ P6 (1 markah): Peta menggunakan pandangan atas.

☐ P7 (1 markah): Pandang darat fizikal ialah ciri semula jadi.

☐ P8 (1 markah): Pandang darat budaya ialah ciri hasil kegiatan manusia.

Terima ayat setara dan contoh lain yang tepat serta sesuai dengan rangsangan. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja. Rubrik ialah panduan semakan kendiri.

B3E02 | 3.2

Buku teks KPM hlm. 27 | Rujukan 1.3.2

Nyatakan empat jenis perwakilan peta lakar dan berikan satu contoh sesuai bagi setiap jenis.

Contoh jawapan

Simbol titik menandakan tapak seperti masjid. Simbol garisan digunakan untuk ciri memanjang seperti jalan raya. Simbol kawasan menunjukkan keluasan tertentu seperti hutan. Singkatan perkataan pula memendekkan label; contohnya Sek. bermaksud sekolah. Keempat-empat jenis perwakilan membantu maklumat dipaparkan dengan ringkas dan diterangkan dalam petunjuk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menyatakan simbol titik.

☐ P2 (1 markah): Memberikan contoh titik yang tepat seperti masjid.

☐ P3 (1 markah): Menyatakan simbol garisan.

☐ P4 (1 markah): Memberikan contoh garisan yang tepat seperti jalan raya.

☐ P5 (1 markah): Menyatakan simbol kawasan.

☐ P6 (1 markah): Memberikan contoh kawasan yang tepat seperti hutan.

☐ P7 (1 markah): Menyatakan singkatan perkataan.

☐ P8 (1 markah): Memberikan singkatan dan maksud sepadan seperti Sek. untuk sekolah.

Terima ayat setara dan contoh lain yang tepat serta sesuai dengan rangsangan. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja. Rubrik ialah panduan semakan kendiri.

B3E03 | 3.4

Buku teks KPM hlm. 26-30 | Rujukan 1.3.1, 1.3.2, 1.3.4

Hasilkan peta lakar lengkap di atas kertas berdasarkan maklumat. Gunakan simbol atau singkatan yang sesuai. Jika ruang jawapan hanya teks, jelaskan lapan unsur lakaran yang memenuhi tugasan.

Contoh jawapan

Lakaran yang memenuhi tugasan bertajuk Peta Lakar Kawasan Damai dan mempunyai pemidang. Anak panah U menghala ke atas. Sek. berada di tengah, kawasan hutan di atasnya dan garisan sungai di kanannya. Petunjuk menerangkan sekolah, hutan dan sungai. Semua ciri disusun menurut pandangan atas. Huraian ini ialah panduan semakan; murid perlu melukis lakaran pada kertas untuk melatih kemahiran sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tajuk menyatakan Peta Lakar Kawasan Damai atau setara.

☐ P2 (1 markah): Pemidang membatasi kawasan lakaran.

☐ P3 (1 markah): Anak panah utara menghala ke atas.

☐ P4 (1 markah): Sekolah ditunjukkan di tengah menggunakan simbol atau Sek.

☐ P5 (1 markah): Hutan ditunjukkan di utara sekolah menggunakan simbol kawasan.

☐ P6 (1 markah): Sungai ditunjukkan di timur sekolah menggunakan simbol garisan.

☐ P7 (1 markah): Petunjuk menerangkan semua simbol atau singkatan yang digunakan.

☐ P8 (1 markah): Susunan digambarkan sebagai pandangan atas, bukan lukisan pandang sisi.

Terima ayat setara dan contoh lain yang tepat serta sesuai dengan rangsangan. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja. Rubrik ialah panduan semakan kendiri.

B3E04 | 3.4

Buku teks KPM hlm. 26-30 | Rujukan 1.3.1, 1.3.3, 1.3.4

Cadangkan satu pembetulan bagi setiap masalah tersebut.

Contoh jawapan

Tambahkan tajuk, pemidang dan arah mata angin. Betulkan petunjuk supaya setiap lambang sepadan dengan simbol pada peta. Letakkan sekolah di barat sungai mengikut rekod. Pindahkan simbol jambatan ke titik lintasan jalan dan sungai. Hutan semula jadi perlu dikelaskan sebagai fizikal, manakala ladang getah perlu dikelaskan sebagai budaya kerana diusahakan manusia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menambah tajuk kawasan.

☐ P2 (1 markah): Melukis pemidang.

☐ P3 (1 markah): Memasukkan arah mata angin.

☐ P4 (1 markah): Menyelaraskan petunjuk dengan simbol yang digunakan.

☐ P5 (1 markah): Mengalihkan sekolah ke barat sungai.

☐ P6 (1 markah): Meletakkan jambatan pada lintasan jalan dan sungai.

☐ P7 (1 markah): Mengelaskan hutan semula jadi sebagai fizikal.

☐ P8 (1 markah): Mengelaskan ladang getah sebagai budaya.

Terima ayat setara dan contoh lain yang tepat serta sesuai dengan rangsangan. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja. Rubrik ialah panduan semakan kendiri.

B3E05 | 3.4

Buku teks KPM hlm. 26-30 | Rujukan 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4

Kelaskan empat ciri itu. Kemudian terangkan empat tindakan supaya lakaran berasaskan kawasan yang diperhatikan, mempunyai simbol yang jelas dan lengkap untuk dibaca.

Contoh jawapan

Sungai dan hutan semula jadi ialah pandang darat fizikal. Sekolah dan sawah padi ialah pandang darat budaya; sawah diusahakan manusia walaupun mengandungi tumbuhan. Buat tinjauan untuk merekod ciri serta kedudukannya. Kekalkan hubungan kedudukan tersebut dan jangan memindahkan ciri semata-mata untuk menghias peta. Pilih simbol yang sesuai serta terangkan semua simbol dalam petunjuk. Lengkapkan lakaran dengan tajuk, pemidang dan arah mata angin.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai dikelaskan fizikal.

☐ P2 (1 markah): Hutan semula jadi dikelaskan fizikal.

☐ P3 (1 markah): Sekolah dikelaskan budaya.

☐ P4 (1 markah): Sawah padi dikelaskan budaya.

☐ P5 (1 markah): Meninjau dan merekod ciri serta kedudukan relatifnya.

☐ P6 (1 markah): Mengekalkan kedudukan relatif rekod, bukan memindahkan ciri untuk hiasan.

☐ P7 (1 markah): Menggunakan simbol sesuai serta petunjuk yang sepadan.

☐ P8 (1 markah): Melengkapkan tajuk, pemidang dan arah mata angin.

Terima ayat setara dan contoh lain yang tepat serta sesuai dengan rangsangan. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja. Rubrik ialah panduan semakan kendiri.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 04 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Lakaran Peta Malaysia

Subjektif dan huraian / esei

Kenali kedudukan negeri dan wilayah persekutuan, padankan negeri dengan ibu negerinya, dan bezakan ibu negara daripada pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan. Gunakan peta sebenar sebagai rujukan apabila menghasilkan lakaran Malaysia.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 34-41 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B4S01 | 4.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 36-40 | Rujukan 1.4.1

Kelab Geografi mengasingkan kad negeri daripada kad wilayah persekutuan bagi pameran Malaysia.

(a) Nyatakan jumlah negeri dan jumlah wilayah persekutuan di Malaysia. [2 markah]

(b) Kelaskan Perlis, Sabah, Putrajaya dan Labuan sebagai negeri atau wilayah persekutuan. [4 markah]

B4S02 | 4.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1

Peta Malaysia dalam buku teks menunjukkan negara jiran Semenanjung serta kawasan Malaysia di Pulau Borneo.

(a) Namakan negara jiran di utara Semenanjung Malaysia dan negara jiran di selatannya. [2 markah]

(b) Namakan dua negeri Malaysia di Pulau Borneo dan dua negara lain yang mempunyai wilayah di pulau itu. [4 markah]

B4S03 | 4.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

Lengkapkan senarai padanan negeri dengan ibu negeri bagi bahagian utara dan tengah Semenanjung.

(a) Nyatakan ibu negeri Perlis dan Kedah. [2 markah]

(b) Nyatakan ibu negeri Pulau Pinang, Perak, Selangor dan Negeri Sembilan. [4 markah]

B4S04 | 4.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

Murid menyediakan enam label ibu negeri untuk dipadankan dengan nama negeri pada peta.

(a) Nyatakan ibu negeri Melaka dan Johor. [2 markah]

(b) Nyatakan ibu negeri Pahang, Terengganu, Sabah dan Sarawak. [4 markah]

B4S05 | 4.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1

Senarai latihan: Kuala Lumpur, Putrajaya, Labuan, Kelantan, Terengganu dan Pahang. Tiga daripadanya wilayah persekutuan dan tiga lagi negeri pantai timur Semenanjung.

(a) Namakan dua wilayah persekutuan dalam senarai yang terletak di Semenanjung Malaysia. [2 markah]

(b) Namakan wilayah persekutuan yang berhampiran Sabah serta tiga negeri pantai timur dalam senarai. [4 markah]

B4S06 | 4.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.1, 1.4.2

Kad maklumat membezakan ibu negeri, ibu negara dan Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan.

(a) Apakah peranan ibu negeri? Namakan ibu negara Malaysia. [2 markah]

(b) Namakan pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan, ibu negeri Selangor dan ibu negeri Kelantan. Kemudian nyatakan kategori pentadbiran Putrajaya: negeri atau wilayah persekutuan. [4 markah]

B4S07 | 4.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2, 1.4.3

Dua bahagian pameran akan menerangkan ibu negeri di Pulau Borneo dan cara menyemak label bandar pada lakaran.

(a) Padankan Kuching dan Kota Kinabalu dengan negeri masing-masing. [2 markah]

(b) Nyatakan empat semakan berbeza apabila melabel bandar pada lakaran: nama, negeri, lokasi dan kategori simbol. [4 markah]

B4S08 | 4.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1, 1.4.3

Kamu akan melakar peta negeri Malaysia. Rujukan wajib untuk kerja lukisan ialah peta sebenar buku teks halaman 36-37.

(a) Nyatakan dua bahagian daratan Malaysia yang perlu ditunjukkan dalam lakaran. [2 markah]

(b) Huraikan empat tindakan selepas memilih peta rujukan untuk menghasilkan lakaran negeri yang boleh disemak. [4 markah]

B4S09 | 4.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1

Seorang murid berkata, "Sabah, Sarawak dan Labuan semuanya negeri di Semenanjung. Laut China Selatan berada antara Perlis dan Kedah." Betulkan kenyataan ini dengan fakta yang tepat.

(a) Nyatakan lokasi umum Sabah dan Sarawak serta kategori Labuan. [2 markah]

(b) Nyatakan empat fakta lokasi: negeri yang berhampiran Labuan, laut pemisah dua bahagian Malaysia, negeri paling selatan Semenanjung dan arah umum Sarawak dari Sabah. [4 markah]

B4S10 | 4.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 38-39 | Rujukan 1.4.2, 1.4.3

Untuk menghasilkan lakaran ibu negeri, seorang murid hanya menghafal nama. Dia menyambungkan semua bahagian Malaysia sebagai satu daratan dan meletakkan bandar di ruang kosong tanpa merujuk lokasi sebenar.

(a) Jelaskan dua kelemahan kaedah tersebut. [2 markah]

(b) Berpandukan peta sebenar buku teks halaman 38-39, buat lakaran atas kertas yang menandakan Kuala Lumpur, Putrajaya, Kuching dan Kota Kinabalu. Semak satu padanan fungsi dan lokasi bagi setiap bandar. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B4E01 | 4.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

Kelab menyediakan lapan kad negeri: Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Perak, Selangor, Negeri Sembilan, Melaka dan Johor.

Hasilkan senarai padanan bagi semua kad dengan ibu negeri masing-masing.

Rangka bantuan

1. Tulis satu pasangan bagi setiap negeri.
2. Bezakan nama negeri daripada nama bandar.
3. Semak lapan pasangan dengan jadual rujukan.

B4E02 | 4.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 36-40 | Rujukan 1.4.1, 1.4.2

Penerangan pengenalan Malaysia perlu membezakan negeri, wilayah persekutuan dan fungsi bandar pentadbiran.

Nyatakan jumlah negeri, jumlah wilayah persekutuan, dua negeri di Pulau Borneo, wilayah persekutuan berhampiran Sabah, ibu negara, pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan dan ibu negeri Selangor.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan dua jumlah kategori.
2. Kenal pasti kawasan di Borneo dan sekitarnya.
3. Padankan tiga fungsi pentadbiran dengan bandar.

B4E03 | 4.1

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1, 1.4.3

Latihan praktikal menggunakan peta sebenar negeri Malaysia dalam buku teks halaman 36-37 sebagai rujukan. Sediakan kertas untuk melakar; jangan membina bentuk sempadan berdasarkan tekaan.

Lakarkan Malaysia dan labelkan Perlis, Johor, Sabah, Sarawak serta Labuan. Pastikan garis luar, pemisahan dua bahagian daratan dan sempadan negeri mengikut peta rujukan.

Rangka bantuan

1. Salin bentuk secara lakaran dengan memerhati rujukan, bukan menekap latihan jawapan.
2. Semak lima label yang diminta.
3. Semak garis luar, ruang laut dan sempadan secara berasingan.

B4E04 | 4.2

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

Sebuah draf mempunyai lapan padanan salah: Pahang-Kota Bharu; Kelantan-Kuantan; Terengganu-Ipoh; Sabah-Kuching; Sarawak-Kota Kinabalu; ibu negara-Putrajaya; pusat pentadbiran Persekutuan-Shah Alam; ibu negeri Selangor-Kuala Lumpur.

Betulkan semua lapan padanan supaya nama negeri atau fungsi sepadan dengan bandar yang tepat.

Rangka bantuan

1. Semak tiga negeri pantai timur.
2. Semak dua negeri di Borneo.
3. Bezakan tiga fungsi pentadbiran terakhir.

B4E05 | 4.2

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 36-40 | Rujukan 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3

Kamu menyemak lakaran rakan. Nama bandar dieja betul tetapi beberapa lokasi dan kategori simbol diragui. Peta sebenar buku teks halaman 36-39 tersedia sebagai rujukan.

Huraikan empat semakan bagi mutu lakaran. Kemudian nyatakan fungsi empat bandar: Kuala Lumpur, Putrajaya, Shah Alam dan Kuching. Penerangan perlu membezakan nama yang betul daripada lokasi yang betul.

Rangka bantuan

1. Semak bentuk dan sempadan dahulu.
2. Semak lokasi dan kategori petunjuk.
3. Berikan fungsi khusus setiap bandar.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B4S01 | 4.1

Buku teks KPM hlm. 36-40 | Rujukan 1.4.1

(a) Nyatakan jumlah negeri dan jumlah wilayah persekutuan di Malaysia.

Contoh jawapan

Malaysia mempunyai 13 negeri dan tiga wilayah persekutuan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): 13 negeri.

☐ P2 (1 markah): Tiga wilayah persekutuan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Kelaskan Perlis, Sabah, Putrajaya dan Labuan sebagai negeri atau wilayah persekutuan.

Contoh jawapan

Perlis dan Sabah ialah negeri. Putrajaya dan Labuan ialah wilayah persekutuan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Perlis: negeri.

☐ P2 (1 markah): Sabah: negeri.

☐ P3 (1 markah): Putrajaya: wilayah persekutuan.

☐ P4 (1 markah): Labuan: wilayah persekutuan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

B4S02 | 4.1

Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1

(a) Namakan negara jiran di utara Semenanjung Malaysia dan negara jiran di selatannya.

Contoh jawapan

Thailand di utara dan Singapura di selatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Utara: Thailand.

☐ P2 (1 markah): Selatan: Singapura.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Namakan dua negeri Malaysia di Pulau Borneo dan dua negara lain yang mempunyai wilayah di pulau itu.

Contoh jawapan

Dua negeri Malaysia ialah Sabah dan Sarawak. Dua negara lain ialah Indonesia dan Brunei Darussalam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sabah.

☐ P2 (1 markah): Sarawak.

☐ P3 (1 markah): Indonesia.

☐ P4 (1 markah): Brunei Darussalam.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

B4S03 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

(a) Nyatakan ibu negeri Perlis dan Kedah.

Contoh jawapan

Perlis: Kangar. Kedah: Alor Setar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Perlis: Kangar.

☐ P2 (1 markah): Kedah: Alor Setar.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Nyatakan ibu negeri Pulau Pinang, Perak, Selangor dan Negeri Sembilan.

Contoh jawapan

Pulau Pinang: George Town. Perak: Ipoh. Selangor: Shah Alam. Negeri Sembilan: Seremban.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pulau Pinang: George Town.

☐ P2 (1 markah): Perak: Ipoh.

☐ P3 (1 markah): Selangor: Shah Alam.

☐ P4 (1 markah): Negeri Sembilan: Seremban.

Terima George Town atau Georgetown. Padanan lain mesti tepat.

B4S04 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

(a) Nyatakan ibu negeri Melaka dan Johor.

Contoh jawapan

Melaka: Bandaraya Melaka. Johor: Johor Bahru.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Melaka: Bandaraya Melaka.

☐ P2 (1 markah): Johor: Johor Bahru.

Terima Bandar Melaka atau Melaka jika jelas merujuk bandar ibu negeri, bukan sekadar mengulang kategori negeri.

(b) Nyatakan ibu negeri Pahang, Terengganu, Sabah dan Sarawak.

Contoh jawapan

Pahang: Kuantan. Terengganu: Kuala Terengganu. Sabah: Kota Kinabalu. Sarawak: Kuching.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pahang: Kuantan.

☐ P2 (1 markah): Terengganu: Kuala Terengganu.

☐ P3 (1 markah): Sabah: Kota Kinabalu.

☐ P4 (1 markah): Sarawak: Kuching.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

B4S05 | 4.1

Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1

(a) Namakan dua wilayah persekutuan dalam senarai yang terletak di Semenanjung Malaysia.

Contoh jawapan

Kuala Lumpur dan Putrajaya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kuala Lumpur.

☐ P2 (1 markah): Putrajaya.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Namakan wilayah persekutuan yang berhampiran Sabah serta tiga negeri pantai timur dalam senarai.

Contoh jawapan

Labuan ialah wilayah persekutuan berhampiran Sabah. Kelantan, Terengganu dan Pahang ialah negeri pantai timur Semenanjung.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Labuan sebagai wilayah persekutuan berhampiran Sabah.

☐ P2 (1 markah): Kelantan sebagai negeri pantai timur.

☐ P3 (1 markah): Terengganu sebagai negeri pantai timur.

☐ P4 (1 markah): Pahang sebagai negeri pantai timur.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

B4S06 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.1, 1.4.2

(a) Apakah peranan ibu negeri? Namakan ibu negara Malaysia.

Contoh jawapan

Ibu negeri ialah pusat pentadbiran sesebuah negeri. Ibu negara Malaysia ialah Kuala Lumpur.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ibu negeri berperanan sebagai pusat pentadbiran negeri berkenaan.

☐ P2 (1 markah): Ibu negara Malaysia ialah Kuala Lumpur.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Namakan pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan, ibu negeri Selangor dan ibu negeri Kelantan. Kemudian nyatakan kategori pentadbiran Putrajaya: negeri atau wilayah persekutuan.

Contoh jawapan

Pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan ialah Putrajaya. Ibu negeri Selangor ialah Shah Alam dan ibu negeri Kelantan ialah Kota Bharu. Putrajaya merupakan wilayah persekutuan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan: Putrajaya.

☐ P2 (1 markah): Ibu negeri Selangor: Shah Alam.

☐ P3 (1 markah): Ibu negeri Kelantan: Kota Bharu.

☐ P4 (1 markah): Putrajaya ialah wilayah persekutuan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

B4S07 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2, 1.4.3

(a) Padankan Kuching dan Kota Kinabalu dengan negeri masing-masing.

Contoh jawapan

Kuching ialah ibu negeri Sarawak. Kota Kinabalu ialah ibu negeri Sabah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kuching: Sarawak.

☐ P2 (1 markah): Kota Kinabalu: Sabah.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Nyatakan empat semakan berbeza apabila melabel bandar pada lakaran: nama, negeri, lokasi dan kategori simbol.

Contoh jawapan

Semak ejaan nama bandar. Pastikan padanan bandar dengan negeri atau fungsi adalah betul. Bandingkan lokasinya dengan peta sebenar. Semak kategori simbol dan petunjuk supaya tiga fungsi pentadbiran tidak tertukar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menyemak ejaan nama bandar.

☐ P2 (1 markah): Menyemak padanan bandar dengan negeri atau fungsinya yang betul.

☐ P3 (1 markah): Membandingkan kedudukan bandar dengan peta sebenar.

☐ P4 (1 markah): Memastikan simbol atau petunjuk membezakan ibu negeri, ibu negara dan pusat pentadbiran Persekutuan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

B4S08 | 4.1

Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1, 1.4.3

(a) Nyatakan dua bahagian daratan Malaysia yang perlu ditunjukkan dalam lakaran.

Contoh jawapan

Dua bahagian itu ialah Semenanjung Malaysia dan bahagian Malaysia di Pulau Borneo, iaitu Sabah serta Sarawak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Semenanjung Malaysia.

☐ P2 (1 markah): Bahagian Malaysia di Pulau Borneo, iaitu Sabah dan Sarawak.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Huraikan empat tindakan selepas memilih peta rujukan untuk menghasilkan lakaran negeri yang boleh disemak.

Contoh jawapan

Lakarkan garis luar Malaysia dengan merujuk peta sebenar. Masukkan sempadan negeri. Tulis nama negeri dan wilayah persekutuan di tempat yang sesuai. Akhir sekali, bandingkan lakaran dengan rujukan dan betulkan kesilapan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Melakar garis luar dengan berpandukan peta sebenar.

☐ P2 (1 markah): Melakar sempadan negeri mengikut rujukan.

☐ P3 (1 markah): Menulis nama negeri dan wilayah persekutuan pada kedudukan yang sesuai.

☐ P4 (1 markah): Membandingkan semula lakaran dengan peta rujukan untuk membetulkan kesilapan.

Ini ialah penerangan kaedah. Untuk menilai kemahiran melakar, murid perlu melaksanakan langkah tersebut pada kertas.

B4S09 | 4.1

Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1

(a) Nyatakan lokasi umum Sabah dan Sarawak serta kategori Labuan.

Contoh jawapan

Sabah dan Sarawak terletak di Pulau Borneo. Labuan ialah wilayah persekutuan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sabah dan Sarawak terletak di Pulau Borneo.

☐ P2 (1 markah): Labuan ialah wilayah persekutuan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Nyatakan empat fakta lokasi: negeri yang berhampiran Labuan, laut pemisah dua bahagian Malaysia, negeri paling selatan Semenanjung dan arah umum Sarawak dari Sabah.

Contoh jawapan

Labuan berhampiran pantai barat Sabah. Laut China Selatan memisahkan Semenanjung Malaysia daripada Sabah dan Sarawak. Johor terletak paling selatan di Semenanjung. Sarawak berada secara umum di barat daya Sabah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Labuan berhampiran pantai barat Sabah.

☐ P2 (1 markah): Laut China Selatan memisahkan Semenanjung Malaysia daripada Sabah dan Sarawak.

☐ P3 (1 markah): Johor di bahagian paling selatan Semenanjung Malaysia.

☐ P4 (1 markah): Sarawak secara umum di barat daya Sabah.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

B4S10 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 38-39 | Rujukan 1.4.2, 1.4.3

(a) Jelaskan dua kelemahan kaedah tersebut.

Contoh jawapan

Kaedah itu mengabaikan ruang laut antara Semenanjung dengan Sabah dan Sarawak. Bandar juga mungkin berada di lokasi yang salah kerana diletakkan sesuka hati.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Mengabaikan pemisahan Semenanjung Malaysia daripada Sabah dan Sarawak oleh laut.

☐ P2 (1 markah): Kedudukan bandar boleh tersalah kerana diletakkan tanpa merujuk lokasi sebenar.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberikan sekali sahaja.

(b) Berpandukan peta sebenar buku teks halaman 38-39, buat lakaran atas kertas yang menandakan Kuala Lumpur, Putrajaya, Kuching dan Kota Kinabalu. Semak satu padanan fungsi dan lokasi bagi setiap bandar.

Contoh jawapan

Lakaran perlu meletakkan Kuala Lumpur dan Putrajaya pada lokasi masing-masing di Semenanjung, dengan fungsi ibu negara dan pusat pentadbiran Persekutuan. Kuching ditandakan pada lokasi rujukan di Sarawak dan Kota Kinabalu pada lokasi rujukan di Sabah, masing-masing sebagai ibu negeri.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kuala Lumpur diletakkan pada lokasi rujukan di Semenanjung dan dilabel ibu negara.

☐ P2 (1 markah): Putrajaya diletakkan pada lokasi rujukan di Semenanjung dan dilabel pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan.

☐ P3 (1 markah): Kuching diletakkan di lokasi rujukan dalam Sarawak dan dilabel ibu negeri Sarawak.

☐ P4 (1 markah): Kota Kinabalu diletakkan di lokasi rujukan dalam Sabah dan dilabel ibu negeri Sabah.

Bagi kerja lukisan, lokasi mesti dibandingkan dengan peta sebenar. Huraian teks ini ialah panduan semakan dan tidak membuktikan ketepatan lukisan murid.

B4E01 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

Hasilkan senarai padanan bagi semua kad dengan ibu negeri masing-masing.

Contoh jawapan

Perlis dipadankan dengan Kangar; Kedah dengan Alor Setar; Pulau Pinang dengan George Town; Perak dengan Ipoh. Selangor dipadankan dengan Shah Alam; Negeri Sembilan dengan Seremban; Melaka dengan Bandaraya Melaka; dan Johor dengan Johor Bahru.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Perlis dengan Kangar.

☐ P2 (1 markah): Kedah dengan Alor Setar.

☐ P3 (1 markah): Pulau Pinang dengan George Town.

☐ P4 (1 markah): Perak dengan Ipoh.

☐ P5 (1 markah): Selangor dengan Shah Alam.

☐ P6 (1 markah): Negeri Sembilan dengan Seremban.

☐ P7 (1 markah): Melaka dengan Bandaraya Melaka.

☐ P8 (1 markah): Johor dengan Johor Bahru.

Terima penerangan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberikan sekali sahaja. George Town dan Georgetown diterima. Tiada format peperiksaan rasmi didakwa.

B4E02 | 4.1

Buku teks KPM hlm. 36-40 | Rujukan 1.4.1, 1.4.2

Nyatakan jumlah negeri, jumlah wilayah persekutuan, dua negeri di Pulau Borneo, wilayah persekutuan berhampiran Sabah, ibu negara, pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan dan ibu negeri Selangor.

Contoh jawapan

Malaysia mempunyai 13 negeri dan tiga wilayah persekutuan. Sabah dan Sarawak ialah negeri Malaysia di Pulau Borneo. Labuan ialah wilayah persekutuan berhampiran pantai barat Sabah. Kuala Lumpur ialah ibu negara, Putrajaya ialah Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan dan Shah Alam ialah ibu negeri Selangor.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): 13 negeri.

☐ P2 (1 markah): Tiga wilayah persekutuan.

☐ P3 (1 markah): Sabah sebagai negeri di Pulau Borneo.

☐ P4 (1 markah): Sarawak sebagai negeri di Pulau Borneo.

☐ P5 (1 markah): Labuan sebagai wilayah persekutuan berhampiran Sabah.

☐ P6 (1 markah): Kuala Lumpur sebagai ibu negara.

☐ P7 (1 markah): Putrajaya sebagai pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan.

☐ P8 (1 markah): Shah Alam sebagai ibu negeri Selangor.

Terima penerangan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberikan sekali sahaja. George Town dan Georgetown diterima. Tiada format peperiksaan rasmi didakwa.

B4E03 | 4.1

Buku teks KPM hlm. 36-37 | Rujukan 1.4.1, 1.4.3

Lakarkan Malaysia dan labelkan Perlis, Johor, Sabah, Sarawak serta Labuan. Pastikan garis luar, pemisahan dua bahagian daratan dan sempadan negeri mengikut peta rujukan.

Contoh jawapan

Lakaran yang memenuhi tugasan menunjukkan garis luar dan sempadan negeri dengan berpandukan peta sebenar. Semenanjung dipisahkan daripada Sabah dan Sarawak oleh Laut China Selatan. Perlis dilabel di utara Semenanjung dan Johor di selatan. Sabah dan Sarawak berada pada bahagian masing-masing di Pulau Borneo, dengan Sarawak secara umum di barat daya Sabah. Labuan ditandakan berhampiran pantai barat Sabah. Bandingkan hasil lukisan sebenar dengan rujukan untuk semakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Garis luar kawasan Malaysia dilakar berpandukan peta sebenar dengan bentuk umum yang munasabah.

☐ P2 (1 markah): Semenanjung dipisahkan daripada Sabah dan Sarawak oleh ruang Laut China Selatan.

☐ P3 (1 markah): Sempadan negeri dilakar mengikut peta rujukan, bukan dibahagi kepada petak rawak.

☐ P4 (1 markah): Perlis dilabel pada kedudukan rujukan di utara Semenanjung.

☐ P5 (1 markah): Johor dilabel di selatan Semenanjung.

☐ P6 (1 markah): Sabah dilabel pada bahagiannya di Pulau Borneo.

☐ P7 (1 markah): Sarawak dilabel pada bahagiannya di Pulau Borneo, secara umum di barat daya Sabah.

☐ P8 (1 markah): Labuan dilabel pada pulau berhampiran pantai barat Sabah.

Guru atau murid perlu membandingkan lakaran sebenar dengan peta buku teks. Terima bentuk lakaran munasabah yang mengekalkan lokasi dan hubungan kawasan; tidak memerlukan ketepatan peta ukur. Jawapan teks sahaja tidak membuktikan kemahiran melukis.

B4E04 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 38-40 | Rujukan 1.4.2

Betulkan semua lapan padanan supaya nama negeri atau fungsi sepadan dengan bandar yang tepat.

Contoh jawapan

Padanan yang betul ialah Pahang-Kuantan, Kelantan-Kota Bharu dan Terengganu-Kuala Terengganu. Sabah dipadankan dengan Kota Kinabalu, manakala Sarawak dipadankan dengan Kuching. Ibu negara ialah Kuala Lumpur. Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan ialah Putrajaya, sementara ibu negeri Selangor ialah Shah Alam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pahang dengan Kuantan.

☐ P2 (1 markah): Kelantan dengan Kota Bharu.

☐ P3 (1 markah): Terengganu dengan Kuala Terengganu.

☐ P4 (1 markah): Sabah dengan Kota Kinabalu.

☐ P5 (1 markah): Sarawak dengan Kuching.

☐ P6 (1 markah): Ibu negara dengan Kuala Lumpur.

☐ P7 (1 markah): Pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan dengan Putrajaya.

☐ P8 (1 markah): Ibu negeri Selangor dengan Shah Alam.

Terima penerangan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberikan sekali sahaja. George Town dan Georgetown diterima. Tiada format peperiksaan rasmi didakwa.

B4E05 | 4.2

Buku teks KPM hlm. 36-40 | Rujukan 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3

Huraikan empat semakan bagi mutu lakaran. Kemudian nyatakan fungsi empat bandar: Kuala Lumpur, Putrajaya, Shah Alam dan Kuching. Penerangan perlu membezakan nama yang betul daripada lokasi yang betul.

Contoh jawapan

Mula-mula bandingkan garis luar Malaysia serta ruang laut yang memisahkan bahagian daratannya dengan peta sebenar. Semak sempadan dan kedudukan negeri serta wilayah persekutuan. Kemudian bandingkan lokasi bandar; ejaan yang betul tidak menjamin bandar diletakkan di lokasi yang betul. Akhir sekali, semak kategori simbol dan petunjuk. Kuala Lumpur ialah ibu negara, Putrajaya pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan, Shah Alam ibu negeri Selangor dan Kuching ibu negeri Sarawak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Membandingkan bentuk garis luar serta pemisahan bahagian daratan dengan peta sebenar.

☐ P2 (1 markah): Menyemak sempadan atau kedudukan negeri dan wilayah persekutuan.

☐ P3 (1 markah): Membandingkan lokasi setiap bandar dengan kedudukan pada peta rujukan, bukan ejaan sahaja.

☐ P4 (1 markah): Menyemak kategori simbol dan petunjuk bagi ibu negeri, ibu negara dan pusat pentadbiran Persekutuan.

☐ P5 (1 markah): Kuala Lumpur ialah ibu negara.

☐ P6 (1 markah): Putrajaya ialah pusat pentadbiran Kerajaan Persekutuan.

☐ P7 (1 markah): Shah Alam ialah ibu negeri Selangor.

☐ P8 (1 markah): Kuching ialah ibu negeri Sarawak.

Terima penerangan setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberikan sekali sahaja. George Town dan Georgetown diterima. Tiada format peperiksaan rasmi didakwa.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 05 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Bumi

Subjektif dan huraian / esei

Kenali empat sistem fizikal bumi, lapisan struktur bumi dan taburan daratan serta perairan utama. Kemudian hubungkan pergerakan plat dengan perubahan bentuk muka bumi.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 42-55 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B5S01 | 5.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

Sebuah taman rekaan mempunyai udara, kolam, batu di tebing dan pokok.

(a) Namakan sistem bagi udara dan air kolam. [2 markah]

(b) Nyatakan sistem bagi batu dan pokok. Kemudian beri satu contoh lain bagi setiap sistem itu. [4 markah]

B5S02 | 5.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Model struktur bumi mempunyai tiga lapisan utama. Terasnya ditunjukkan dalam dua bahagian.

(a) Nyatakan lapisan paling luar dan lapisan utama di bawahnya. [2 markah]

(b) Namakan dua bahagian teras dan nyatakan dua keadaan di bahagian teras. [4 markah]

B5S03 | 5.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

Murid menyediakan kad perbandingan benua dan lautan bagi sudut pembelajaran.

(a) Nyatakan bilangan benua dan bilangan lautan yang dipelajari. [2 markah]

(b) Nyatakan benua terbesar, benua paling selatan, lautan terbesar dan lautan berhampiran Kutub Utara. [4 markah]

B5S04 | 5.4

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 48-51 | Rujukan 2.1.4

Dua penerangan menunjukkan perubahan plat: A plat saling menghampiri; B plat saling menjauhi.

(a) Namakan proses A dan B. [2 markah]

(b) Nyatakan empat kesan pergerakan kerak bumi selain hanyutan benua. [4 markah]

B5S05 | 5.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 47 | Rujukan 2.1.3

Kad P menunjukkan perairan antara Semenanjung Malaysia dan Sumatera. Kad Q menunjukkan perairan antara Semenanjung Malaysia dan Singapura.

(a) Namakan P dan Q. [2 markah]

(b) Namakan dua laut utama yang dipelajari. Berikan satu maklumat kedudukan bagi setiap laut. [4 markah]

B5S06 | 5.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Sial dan sima dihuraikan sebagai bahagian kerak bumi dalam buku teks.

(a) Nyatakan dua bahan yang membentuk sial. [2 markah]

(b) Nyatakan dua bahan sima dan jelaskan kedudukan sial serta sima antara satu sama lain dan dengan benua atau dasar lautan. [4 markah]

B5S07 | 5.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 49 | Rujukan 2.1.4

Model A menunjukkan lapisan dihimpit lalu terlipat. Model B menunjukkan bongkah berganjak di sepanjang sesar.

(a) Namakan bentuk muka bumi utama bagi model A dan B. [2 markah]

(b) Bandingkan proses pembentukan kedua-duanya dengan empat isi berbeza. [4 markah]

B5S08 | 5.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

Sebuah penerangan gunung berapi menggunakan istilah magma, lava dan zon benam.

(a) Bezakan magma dengan lava berdasarkan kedudukan. [2 markah]

(b) Huraikan empat langkah atau keadaan dalam proses pembentukan gunung berapi melalui zon benam. [4 markah]

B5S09 | 5.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1, 2.1.2

Rakan berkata: "Litosfera sama dengan kerak sahaja. Ikan ialah hidrosfera kerana hidup di dalam air."

(a) Betulkan kedua-dua pernyataan tersebut. [2 markah]

(b) Beri dua contoh hidrosfera selain sungai dan dua kandungan atmosfera selain udara sebagai istilah umum. [4 markah]

B5S10 | 5.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 48-50 | Rujukan 2.1.4

Murid menyimpulkan bahawa semua gempa di dasar laut pasti menghasilkan tsunami dan semua perubahan kedudukan benua berlaku dengan cepat.

(a) Betulkan dua kesimpulan tersebut. [2 markah]

(b) Jelaskan kaitan perolakan, gerakan plat, tekanan dan gempa bumi dalam empat isi. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B5E01 | 5.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

Pameran sekolah bertajuk Empat Sistem Fizikal Bumi.

Terangkan maksud setiap sistem fizikal dan berikan satu contoh khusus bagi setiap sistem.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan udara dan air.
2. Terangkan bahagian batuan serta kawasan hidupan.
3. Pastikan contoh sepadan dengan setiap sistem.

B5E02 | 5.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Murid membina model keratan rentas struktur bumi.

Huraikan susunan lapisan dan lapan ciri penting yang membantu melabel model tersebut.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan kerak paling luar.
2. Letakkan mantel di bawah kerak.
3. Huraikan teras dan dua bahagiannya.

B5E03 | 5.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

Empat kad pameran menerangkan Asia, Lautan Hindi, Laut Sulu dan Selat Tebrau.

Nyatakan kategori setiap kad dan satu ciri atau kedudukan yang tepat bagi setiap satu.

Rangka bantuan

1. Bezakan daratan dan perairan.
2. Padankan jenis perairan dengan nama.
3. Tambahkan ciri atau kedudukan yang dipelajari.

B5E04 | 5.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 48-49 | Rujukan 2.1.4

Dua model kelas menunjukkan pergerakan plat dan perubahan kerak bumi.

Terangkan punca pergerakan plat, maksud pencapahan, kesannya kepada kedudukan benua, serta perbezaan pembentukan gunung lipat dan gunung bongkah.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan mantel dan pergerakan plat.
2. Huraikan pencapahan serta tempoh perubahan benua.
3. Bandingkan proses dua jenis gunung.

B5E05 | 5.4

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

Papan penerangan menghubungkan sempadan plat dengan gempa bumi, tsunami dan gunung berapi.

Huraikan kaitan tersebut dengan membezakan kemungkinan tsunami, proses zon benam, magma dan lava.

Rangka bantuan

1. Terangkan tekanan dan gegaran dahulu.
2. Huraikan zon benam dan pergerakan magma.
3. Bezakan nama bahan di bawah dan di atas permukaan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B5S01 | 5.1

Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

(a) Namakan sistem bagi udara dan air kolam.

Contoh jawapan

Udara termasuk atmosfera, manakala air kolam termasuk hidrosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Udara: atmosfera.

☐ P2 (1 markah): Air kolam: hidrosfera.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan sistem bagi batu dan pokok. Kemudian beri satu contoh lain bagi setiap sistem itu.

Contoh jawapan

Batu termasuk litosfera dan pokok termasuk biosfera. Mineral pada kerak bumi juga berkaitan litosfera, manakala burung ialah contoh hidupan dalam biosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Batu: litosfera.

☐ P2 (1 markah): Pokok: biosfera.

☐ P3 (1 markah): Memberi contoh litosfera lain yang sesuai, seperti mineral pada kerak bumi.

☐ P4 (1 markah): Memberi contoh biosfera lain yang sesuai, seperti burung atau manusia.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S02 | 5.2

Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

(a) Nyatakan lapisan paling luar dan lapisan utama di bawahnya.

Contoh jawapan

Lapisan paling luar ialah kerak bumi. Di bawahnya terdapat mantel.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lapisan paling luar ialah kerak bumi.

☐ P2 (1 markah): Lapisan di bawah kerak ialah mantel.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Namakan dua bahagian teras dan nyatakan dua keadaan di bahagian teras.

Contoh jawapan

Teras terdiri daripada teras luar dan teras dalam. Bahagian teras bersuhu sangat tinggi serta mengalami tekanan yang sangat kuat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan teras luar.

☐ P2 (1 markah): Menamakan teras dalam.

☐ P3 (1 markah): Menyatakan suhu teras sangat tinggi.

☐ P4 (1 markah): Menyatakan tekanan teras sangat kuat atau tinggi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S03 | 5.3

Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

(a) Nyatakan bilangan benua dan bilangan lautan yang dipelajari.

Contoh jawapan

Terdapat tujuh benua dan lima lautan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tujuh benua.

☐ P2 (1 markah): Lima lautan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan benua terbesar, benua paling selatan, lautan terbesar dan lautan berhampiran Kutub Utara.

Contoh jawapan

Benua terbesar ialah Asia dan benua paling selatan ialah Antartika. Lautan terbesar ialah Pasifik, manakala Lautan Artik terletak berhampiran Kutub Utara.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Benua terbesar: Asia.

☐ P2 (1 markah): Benua paling selatan: Antartika.

☐ P3 (1 markah): Lautan terbesar: Pasifik.

☐ P4 (1 markah): Lautan berhampiran Kutub Utara: Artik.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S04 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 48-51 | Rujukan 2.1.4

(a) Namakan proses A dan B.

Contoh jawapan

A ialah pertembungan, manakala B ialah pencapahan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: pertembungan.

☐ P2 (1 markah): B: pencapahan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan empat kesan pergerakan kerak bumi selain hanyutan benua.

Contoh jawapan

Pergerakan kerak bumi boleh membentuk gunung lipat, gunung bongkah dan gunung berapi serta menyebabkan gempa bumi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pembentukan gunung lipat.

☐ P2 (1 markah): Pembentukan gunung bongkah.

☐ P3 (1 markah): Kejadian gempa bumi.

☐ P4 (1 markah): Pembentukan gunung berapi.

Terima lurah gelinciran menggantikan salah satu contoh pembentukan yang sesuai. Empat kesan berbeza diperlukan.

B5S05 | 5.3

Buku teks KPM hlm. 47 | Rujukan 2.1.3

(a) Namakan P dan Q.

Contoh jawapan

P ialah Selat Melaka dan Q ialah Selat Tebrau.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: Selat Melaka.

☐ P2 (1 markah): Q: Selat Tebrau.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Namakan dua laut utama yang dipelajari. Berikan satu maklumat kedudukan bagi setiap laut.

Contoh jawapan

Laut China Selatan berada dalam lingkungan Lautan Pasifik. Laut Sulu pula terletak berhampiran Borneo dan di barat daya Filipina.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan Laut China Selatan.

☐ P2 (1 markah): Menyatakan Laut China Selatan berada dalam lingkungan Lautan Pasifik.

☐ P3 (1 markah): Menamakan Laut Sulu.

☐ P4 (1 markah): Menyatakan Laut Sulu berhampiran Borneo atau di barat daya Filipina.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S06 | 5.2

Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

(a) Nyatakan dua bahan yang membentuk sial.

Contoh jawapan

Sial terdiri daripada silika dan aluminium.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Silika.

☐ P2 (1 markah): Aluminium.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Nyatakan dua bahan sima dan jelaskan kedudukan sial serta sima antara satu sama lain dan dengan benua atau dasar lautan.

Contoh jawapan

Sima mengandungi silika dan magnesium. Sial berada di bahagian atas kerak dan membentuk benua. Sima berada di bawah sial serta di dasar lautan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sima mengandungi silika.

☐ P2 (1 markah): Sima mengandungi magnesium.

☐ P3 (1 markah): Sial berada di bahagian atas dan membentuk bahagian benua.

☐ P4 (1 markah): Sima berada di bawah sial serta di dasar lautan.

Dua bahan ialah dua fakta berbeza. Bagi kedudukan, terima huraian setara yang membezakan kedua-duanya.

B5S07 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 49 | Rujukan 2.1.4

(a) Namakan bentuk muka bumi utama bagi model A dan B.

Contoh jawapan

A ialah gunung lipat dan B ialah gunung bongkah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: gunung lipat.

☐ P2 (1 markah): B: gunung bongkah.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Bandingkan proses pembentukan kedua-duanya dengan empat isi berbeza.

Contoh jawapan

Gunung lipat berkaitan daya mampatan dari arah bertentangan yang menyebabkan lapisan kerak berlipat. Gunung bongkah pula berkaitan gelinciran atau sesaran kerak. Gelinciran itu boleh berlaku akibat daya tegangan atau mampatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Gunung lipat berkaitan daya mampatan atau himpitan dari arah bertentangan.

☐ P2 (1 markah): Lapisan kerak termampat dan berlipat.

☐ P3 (1 markah): Gunung bongkah berkaitan gelinciran atau sesaran.

☐ P4 (1 markah): Gelinciran boleh berlaku akibat daya tegangan atau mampatan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S08 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

(a) Bezakan magma dengan lava berdasarkan kedudukan.

Contoh jawapan

Magma berada di bawah permukaan bumi, manakala lava ialah bahan cair panas yang telah keluar ke permukaan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Magma ialah batuan cair di bawah permukaan bumi.

☐ P2 (1 markah): Lava ialah bahan cair panas yang keluar di permukaan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Huraikan empat langkah atau keadaan dalam proses pembentukan gunung berapi melalui zon benam.

Contoh jawapan

Dua plat bertembung dan salah satu plat terjunam ke bawah. Plat yang terjunam bergerak ke arah mantel, berkaitan dengan pembentukan magma. Magma kemudian naik melalui rekahan dan keluar ke permukaan, lalu membentuk gunung berapi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dua plat bertembung.

☐ P2 (1 markah): Salah satu plat terjunam ke bawah.

☐ P3 (1 markah): Penjunaman membawa plat ke arah mantel dan berkaitan pembentukan magma.

☐ P4 (1 markah): Magma naik melalui rekahan ke permukaan lalu membentuk gunung berapi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5S09 | 5.1

Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1, 2.1.2

(a) Betulkan kedua-dua pernyataan tersebut.

Contoh jawapan

Litosfera meliputi kerak bumi dan bahagian atas mantel. Ikan termasuk biosfera, manakala air di sekelilingnya termasuk hidrosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Litosfera merangkumi kerak bumi serta bahagian atas mantel.

☐ P2 (1 markah): Ikan ialah hidupan dalam biosfera; air tempat ikan hidup ialah hidrosfera.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Beri dua contoh hidrosfera selain sungai dan dua kandungan atmosfera selain udara sebagai istilah umum.

Contoh jawapan

Air tasik dan air bawah tanah termasuk hidrosfera. Wap air dan habuk merupakan kandungan atmosfera.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh hidrosfera yang sah, seperti air tasik.

☐ P2 (1 markah): Contoh hidrosfera lain yang berbeza, seperti air bawah tanah atau litupan ais.

☐ P3 (1 markah): Satu kandungan atmosfera yang sah, seperti wap air.

☐ P4 (1 markah): Kandungan atmosfera lain yang berbeza, seperti habuk atau gas.

Terima laut, paya atau ais bagi hidrosfera; gas, debu atau asap bagi atmosfera. Setiap contoh berbeza dikira sekali.

B5S10 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 48-50 | Rujukan 2.1.4

(a) Betulkan dua kesimpulan tersebut.

Contoh jawapan

Gempa di dasar laut berpotensi mencetuskan tsunami, tetapi bukan setiap gempa. Perubahan kedudukan benua akibat pergerakan plat pula berlaku sangat perlahan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Gempa di dasar laut berpotensi menghasilkan tsunami, bukan semestinya setiap gempa.

☐ P2 (1 markah): Perubahan kedudukan benua akibat pergerakan plat berlaku sangat perlahan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

(b) Jelaskan kaitan perolakan, gerakan plat, tekanan dan gempa bumi dalam empat isi.

Contoh jawapan

Arus perolakan dalam mantel mempengaruhi pergerakan plat. Apabila plat bertembung atau berhimpit, tekanan terhasil. Pergerakan yang berkaitan dengan tekanan di sempadan plat boleh menyebabkan gegaran gempa bumi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Arus perolakan berlaku dalam mantel.

☐ P2 (1 markah): Arus perolakan mempengaruhi pergerakan plat bumi.

☐ P3 (1 markah): Pertembungan atau himpitan plat menghasilkan tekanan.

☐ P4 (1 markah): Pergerakan yang berkaitan tekanan di sempadan plat menyebabkan gegaran gempa bumi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jangan gandakan markah bagi isi yang sama.

B5E01 | 5.1

Buku teks KPM hlm. 44-45 | Rujukan 2.1.1

Terangkan maksud setiap sistem fizikal dan berikan satu contoh khusus bagi setiap sistem.

Contoh jawapan

Atmosfera ialah lapisan udara yang menyelubungi bumi dan mengandungi bahan seperti wap air. Hidrosfera pula merangkumi semua bahagian air di bumi, termasuk air tasik. Litosfera meliputi kerak bumi dan bahagian atas mantel, yang mengandungi batuan serta mineral. Biosfera ialah kawasan yang didiami hidupan seperti manusia. Keempat-empat sistem ini saling berkaitan dalam persekitaran bumi. Contoh perlu dikelaskan mengikut unsur yang dikaji, bukan hanya lokasinya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Atmosfera diterangkan sebagai lapisan udara yang menyelubungi bumi.

☐ P2 (1 markah): Contoh kandungan atmosfera yang sesuai, seperti wap air.

☐ P3 (1 markah): Hidrosfera diterangkan sebagai semua bahagian air di bumi.

☐ P4 (1 markah): Contoh hidrosfera yang sesuai, seperti air tasik.

☐ P5 (1 markah): Litosfera diterangkan sebagai kerak serta bahagian atas mantel.

☐ P6 (1 markah): Contoh bahan litosfera yang sesuai, seperti batuan.

☐ P7 (1 markah): Biosfera diterangkan sebagai kawasan yang didiami hidupan.

☐ P8 (1 markah): Contoh hidupan yang sesuai, seperti manusia.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

B5E02 | 5.2

Buku teks KPM hlm. 45 | Rujukan 2.1.2

Huraikan susunan lapisan dan lapan ciri penting yang membantu melabel model tersebut.

Contoh jawapan

Kerak bumi ialah lapisan paling luar dan bersifat keras serta pejal. Di bawah kerak terdapat mantel yang membentuk kira-kira dua pertiga jisim bumi. Teras berada paling dalam. Teras dibahagikan kepada teras luar dan teras dalam, dengan teras luar mengelilingi bahagian dalam. Bahagian teras bersuhu sangat tinggi dan mengalami tekanan yang sangat kuat. Model perlu mengekalkan urutan kerak, mantel dan teras supaya kedudukan lapisannya tidak terbalik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kerak berada paling luar.

☐ P2 (1 markah): Kerak bersifat keras dan pejal.

☐ P3 (1 markah): Mantel terletak di bawah kerak.

☐ P4 (1 markah): Mantel membentuk kira-kira dua pertiga jisim bumi.

☐ P5 (1 markah): Teras berada paling dalam.

☐ P6 (1 markah): Teras terbahagi kepada teras luar dan teras dalam.

☐ P7 (1 markah): Teras bersuhu sangat tinggi.

☐ P8 (1 markah): Teras mengalami tekanan sangat kuat.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

B5E03 | 5.3

Buku teks KPM hlm. 46-47 | Rujukan 2.1.3

Nyatakan kategori setiap kad dan satu ciri atau kedudukan yang tepat bagi setiap satu.

Contoh jawapan

Asia ialah benua dan merupakan benua terbesar di dunia. Lautan Hindi ialah lautan yang bersempadan dengan Asia, Afrika dan Australia. Laut Sulu pula ialah laut utama yang terletak berhampiran Borneo dan di barat daya Filipina. Selat Tebrau ialah selat, iaitu perairan sempit yang memisahkan Semenanjung Malaysia dengan Singapura. Pengelasan ini menunjukkan bahawa nama tempat perlu dipadankan dengan kategori serta kedudukan yang betul.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Asia dikelaskan sebagai benua.

☐ P2 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Asia yang tepat, contohnya benua terbesar.

☐ P3 (1 markah): Hindi dikelaskan sebagai lautan.

☐ P4 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Lautan Hindi yang tepat, contohnya bersempadan dengan Asia, Afrika dan Australia atau lautan ketiga terbesar.

☐ P5 (1 markah): Laut Sulu dikelaskan sebagai laut utama.

☐ P6 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Laut Sulu yang tepat, contohnya berhampiran Borneo atau di barat daya Filipina.

☐ P7 (1 markah): Tebrau dikelaskan sebagai selat.

☐ P8 (1 markah): Satu ciri atau kedudukan Selat Tebrau yang tepat, contohnya memisahkan Semenanjung Malaysia dengan Singapura.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh. Fakta contoh dalam kriteria bukan satu-satunya jawapan; terima ciri atau kedudukan lain yang tepat dalam skop bab.

B5E04 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 48-49 | Rujukan 2.1.4

Terangkan punca pergerakan plat, maksud pencapahan, kesannya kepada kedudukan benua, serta perbezaan pembentukan gunung lipat dan gunung bongkah.

Contoh jawapan

Arus perolakan dalam mantel mempengaruhi pergerakan plat. Pencapahan berlaku apabila plat menjauhi satu sama lain. Pemisahan ini dapat mengubah kedudukan benua dalam tempoh yang sangat panjang. Gunung lipat pula terbentuk apabila mampatan atau himpitan menyebabkan lapisan kerak berlipat. Gunung bongkah berbeza kerana pembentukannya berkaitan gelinciran atau sesaran kerak. Sesaran tersebut boleh berlaku akibat daya tegangan atau mampatan. Oleh itu, proses lipatan dan pergerakan bongkah perlu dibezakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Arus perolakan dalam mantel mempengaruhi pergerakan plat.

☐ P2 (1 markah): Pencapahan ialah pergerakan plat menjauhi satu sama lain.

☐ P3 (1 markah): Pemisahan plat dapat mengubah kedudukan benua.

☐ P4 (1 markah): Perubahan kedudukan benua berlaku sangat perlahan.

☐ P5 (1 markah): Gunung lipat berkaitan mampatan atau himpitan plat.

☐ P6 (1 markah): Lapisan kerak berlipat akibat mampatan.

☐ P7 (1 markah): Gunung bongkah berkaitan gelinciran atau sesaran kerak.

☐ P8 (1 markah): Sesaran berkaitan daya tegangan atau mampatan.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

B5E05 | 5.4

Buku teks KPM hlm. 50-51 | Rujukan 2.1.4

Huraikan kaitan tersebut dengan membezakan kemungkinan tsunami, proses zon benam, magma dan lava.

Contoh jawapan

Pertembungan dan himpitan plat menghasilkan tekanan. Pergerakan yang berkaitan tekanan di sempadan plat boleh menyebabkan gempa bumi. Gempa di dasar laut berpotensi mencetuskan tsunami, tetapi tidak semua gempa menghasilkan tsunami. Dalam proses zon benam, satu plat terjunam ke bawah ke arah mantel, berkaitan dengan pembentukan magma. Magma naik melalui rekahan dan boleh membentuk gunung berapi. Magma ialah batuan cair di bawah permukaan bumi, manakala bahan cair panas yang telah keluar ke permukaan disebut lava.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pertembungan atau himpitan plat menghasilkan tekanan.

☐ P2 (1 markah): Pergerakan berkaitan tekanan di sempadan plat menyebabkan gegaran gempa bumi.

☐ P3 (1 markah): Gempa dasar laut berpotensi mencetuskan tsunami, bukan kepastian bagi semua gempa.

☐ P4 (1 markah): Dalam zon benam, salah satu plat terjunam ke bawah.

☐ P5 (1 markah): Penjunaman ke arah mantel berkaitan pembentukan magma.

☐ P6 (1 markah): Magma naik melalui rekahan dan boleh membentuk gunung berapi.

☐ P7 (1 markah): Magma ialah batuan cair di bawah permukaan bumi.

☐ P8 (1 markah): Lava ialah bahan cair panas yang keluar di permukaan.

Terima susunan atau ayat lain yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; jawapan tidak perlu sama perkataan dengan contoh.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 06 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Bentuk Muka Bumi

Subjektif dan huraian / esei

Bezakan tanah tinggi, tanah pamah, pinggir laut dan saliran di Malaysia. Kenali contoh lokasi dan jelaskan bagaimana ciri sesuatu kawasan mempengaruhi kegunaan serta kegiatan manusia.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 56-73 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B6S01 | 6.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 58-59 | Rujukan 2.2.1

Data rekaan latihan: lokasi P ialah kawasan daratan setinggi 900 m; lokasi Q ialah dataran setinggi 40 m dari aras laut.

(a) Kelaskan P dan Q mengikut bentuk muka bumi. [2 markah]

(b) Nyatakan dua kelompok bentuk muka bumi lain di Malaysia dan satu contoh ciri bagi setiap kelompok. [4 markah]

B6S02 | 6.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 60-61 | Rujukan 2.2.2

Murid menyusun nama banjaran dan gunung mengikut wilayah Malaysia.

(a) Nyatakan wilayah Banjaran Titiwangsa dan negeri Banjaran Crocker. [2 markah]

(b) Nyatakan negeri bagi empat lokasi ini: Gunung Kinabalu, Gunung Mulu, Banjaran Trus Madi dan Banjaran Tama Abu. [4 markah]

B6S03 | 6.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 65 | Rujukan 2.2.1, 2.2.2

Dua kad menggambarkan P: daratan dikelilingi laut; Q: daratan menganjur ke laut.

(a) Namakan bentuk P dan Q. [2 markah]

(b) Padankan empat lokasi dengan negeri: Pulau Langkawi, Pulau Redang, Pulau Sipadan dan Tanjung Piai. [4 markah]

B6S04 | 6.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 68-69 | Rujukan 2.2.3

Cameron Highlands dan Dataran Kedah-Perlis mempunyai kegiatan pertanian yang berbeza.

(a) Nyatakan satu tanaman sesuai bagi setiap kawasan. [2 markah]

(b) Selain pertanian, nyatakan satu kepentingan tanah tinggi dan tiga kepentingan tanah pamah. [4 markah]

B6S05 | 6.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 68-69 | Rujukan 2.2.3

Lokasi rekaan A berada di tanah tinggi dengan suhu nyaman. Lokasi B ialah tanah pamah yang rata dan dilengkapi jalan raya.

(a) Cadangkan satu kegiatan sesuai bagi A dan satu bagi B. [2 markah]

(b) Terangkan satu sebab bagi setiap cadangan dan berikan satu contoh sebenar yang sepadan bagi setiap kegiatan. [4 markah]

B6S06 | 6.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 64-65 | Rujukan 2.2.1

Ombak bertindak terhadap tebing tinggi dan batuan di pinggir laut.

(a) Bezakan bentuk teluk dengan tanjung. [2 markah]

(b) Huraikan pembentukan gua laut, gerbang laut dan batu tunggul. Nyatakan juga mengapa bahagian tanjung boleh kekal menganjur ke laut. [4 markah]

B6S07 | 6.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 62-63 | Rujukan 2.2.2

Tiga kawasan tanah pamah yang dikaji ialah Delta Rajang, Dataran Pantai Timur Sabah dan Dataran Pantai Barat Sabah.

(a) Nyatakan negeri Delta Rajang dan bandingkan keluasan dataran pantai timur dengan pantai barat Sabah. [2 markah]

(b) Berikan dua ciri dataran pantai barat Sabah selain keluasan dan dua kegiatan tanaman yang sesuai di dataran pantai timur Sabah. [4 markah]

B6S08 | 6.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 70-71 | Rujukan 2.2.3

Sungai dan pinggir laut menyokong kegiatan serta fungsi yang berbeza.

(a) Nyatakan fungsi Sungai Bernam dan pasangan negeri yang dipisahkannya. [2 markah]

(b) Nyatakan dua kegunaan sungai atau tasik selain sempadan dan dua kegunaan pinggir laut. [4 markah]

B6S09 | 6.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 61-71 | Rujukan 2.2.2, 2.2.3

Kad lokasi tertukar: "Crocker di Sarawak" dan "Tama Abu di Sabah". Kumpulan juga mahu memadankan dua kawasan pelancongan dengan ciri fizikal.

(a) Betulkan kedua-dua kad lokasi. [2 markah]

(b) Pilih satu contoh pelancongan tanah tinggi dan satu contoh pelancongan pinggir laut daripada bab ini. Jelaskan daya tarikan fizikal bagi setiap satu. [4 markah]

B6S10 | 6.3

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 69-71 | Rujukan 2.2.3

Dua tapak rekaan: P ialah kawasan rata dengan jalan raya; Q ialah teluk terlindung yang mempunyai akses ke laut. Ini latihan pemadanan bentuk muka bumi, bukan kajian tapak sebenar.

(a) Cadangkan satu kemudahan pengangkutan sesuai bagi P dan satu bagi Q. [2 markah]

(b) Jelaskan kesesuaian ciri setiap tapak dan berikan satu contoh sebenar yang sepadan dengan cadangan. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B6E01 | 6.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 58-67 | Rujukan 2.2.1, 2.2.2

Pameran kelas memperkenalkan empat kelompok bentuk muka bumi Malaysia.

Terangkan ciri setiap kelompok dan berikan satu contoh lokasi sebenar bagi setiap kelompok.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan tanah tinggi serta tanah pamah.
2. Bezakan pinggir laut daripada saliran.
3. Padankan satu lokasi sebenar dengan setiap kelompok.

B6E02 | 6.3

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 58-68 | Rujukan 2.2.1, 2.2.3

Seorang murid mahu menerangkan mengapa tanah tinggi penting kepada Malaysia.

Nyatakan ciri ketinggian dan suhu tanah tinggi. Huraikan tiga kegunaannya dengan satu contoh lokasi bagi setiap kegunaan.

Rangka bantuan

1. Terangkan ciri fizikal dahulu.
2. Susun pelancongan, pertanian dan hidroelektrik.
3. Gunakan lokasi yang sepadan.

B6E03 | 6.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 69 | Rujukan 2.2.3

Majalah sekolah menyediakan rencana tentang kepentingan tanah pamah.

Huraikan empat kepentingan tanah pamah dan berikan satu contoh lokasi atau kemudahan bagi setiap kepentingan.

Rangka bantuan

1. Bina empat pasangan fungsi dan contoh.
2. Pastikan contoh berada dalam kelompok yang betul.
3. Hubungkan fungsi dengan keadaan tanah pamah apabila menerangkan.

B6E04 | 6.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 71 | Rujukan 2.2.3

Peta pemikiran kelas bertajuk Kepentingan Pinggir Laut.

Huraikan empat kepentingan pinggir laut dengan satu contoh lokasi bagi setiap kepentingan.

Rangka bantuan

1. Namakan fungsi dengan jelas.
2. Padankan negeri atau lokasi contoh.
3. Elakkan menggunakan contoh sungai bagi kegiatan laut.

B6E05 | 6.3

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 68-71 | Rujukan 2.2.3

Latihan rekaan: A tanah tinggi nyaman, B tanah pamah rata dengan jalan raya, C sungai yang menghubungkan pedalaman, D teluk terlindung. Tiada pembangunan sebenar dicadangkan.

Pilih satu kegiatan atau kemudahan sesuai bagi setiap tapak dan jelaskan sebab pemilihannya berdasarkan ciri yang diberi.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti ciri dominan setiap tapak.
2. Padankan kegiatan yang paling langsung dengan ciri tersebut.
3. Jangan mengandaikan maklumat tambahan yang tidak diberi.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B6S01 | 6.1

Buku teks KPM hlm. 58-59 | Rujukan 2.2.1

(a) Kelaskan P dan Q mengikut bentuk muka bumi.

Contoh jawapan

P ialah tanah tinggi dan Q ialah tanah pamah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: tanah tinggi.

☐ P2 (1 markah): Q: tanah pamah.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Nyatakan dua kelompok bentuk muka bumi lain di Malaysia dan satu contoh ciri bagi setiap kelompok.

Contoh jawapan

Dua kelompok lain ialah pinggir laut dan saliran. Teluk ialah contoh ciri pinggir laut, manakala sungai ialah contoh saliran.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan pinggir laut.

☐ P2 (1 markah): Contoh ciri pinggir laut seperti teluk, tanjung atau pulau.

☐ P3 (1 markah): Menamakan saliran.

☐ P4 (1 markah): Contoh unsur saliran seperti sungai atau tasik.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

B6S02 | 6.2

Buku teks KPM hlm. 60-61 | Rujukan 2.2.2

(a) Nyatakan wilayah Banjaran Titiwangsa dan negeri Banjaran Crocker.

Contoh jawapan

Banjaran Titiwangsa terletak di Semenanjung Malaysia dan Banjaran Crocker di Sabah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Titiwangsa: Semenanjung Malaysia.

☐ P2 (1 markah): Crocker: Sabah.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Nyatakan negeri bagi empat lokasi ini: Gunung Kinabalu, Gunung Mulu, Banjaran Trus Madi dan Banjaran Tama Abu.

Contoh jawapan

Gunung Kinabalu dan Banjaran Trus Madi berada di Sabah. Gunung Mulu dan Banjaran Tama Abu berada di Sarawak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kinabalu: Sabah.

☐ P2 (1 markah): Mulu: Sarawak.

☐ P3 (1 markah): Trus Madi: Sabah.

☐ P4 (1 markah): Tama Abu: Sarawak.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

B6S03 | 6.1

Buku teks KPM hlm. 65 | Rujukan 2.2.1, 2.2.2

(a) Namakan bentuk P dan Q.

Contoh jawapan

P ialah pulau dan Q ialah tanjung.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: pulau.

☐ P2 (1 markah): Q: tanjung.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Padankan empat lokasi dengan negeri: Pulau Langkawi, Pulau Redang, Pulau Sipadan dan Tanjung Piai.

Contoh jawapan

Pulau Langkawi terletak di Kedah, Pulau Redang di Terengganu, Pulau Sipadan di Sabah dan Tanjung Piai di Johor.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Langkawi: Kedah.

☐ P2 (1 markah): Redang: Terengganu.

☐ P3 (1 markah): Sipadan: Sabah.

☐ P4 (1 markah): Tanjung Piai: Johor.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

B6S04 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 68-69 | Rujukan 2.2.3

(a) Nyatakan satu tanaman sesuai bagi setiap kawasan.

Contoh jawapan

Cameron Highlands sesuai untuk sayur-sayuran hawa sederhana. Dataran Kedah-Perlis sesuai untuk padi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Cameron Highlands: sayur-sayuran, bunga atau buah hawa sederhana.

☐ P2 (1 markah): Dataran Kedah-Perlis: padi.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Selain pertanian, nyatakan satu kepentingan tanah tinggi dan tiga kepentingan tanah pamah.

Contoh jawapan

Tanah tinggi penting untuk pelancongan. Tanah pamah pula penting untuk petempatan, perindustrian dan perdagangan serta pembinaan jaringan pengangkutan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tanah tinggi: pelancongan atau hidroelektrik.

☐ P2 (1 markah): Tanah pamah: petempatan.

☐ P3 (1 markah): Tanah pamah: perindustrian dan perdagangan.

☐ P4 (1 markah): Tanah pamah: pengangkutan dan perhubungan.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

B6S05 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 68-69 | Rujukan 2.2.3

(a) Cadangkan satu kegiatan sesuai bagi A dan satu bagi B.

Contoh jawapan

A sesuai untuk pelancongan tanah tinggi. B sesuai untuk perindustrian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: pelancongan tanah tinggi atau tanaman hawa sederhana.

☐ P2 (1 markah): B: petempatan atau perindustrian atau perdagangan.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Terangkan satu sebab bagi setiap cadangan dan berikan satu contoh sebenar yang sepadan bagi setiap kegiatan.

Contoh jawapan

Suhu nyaman di A menarik pengunjung, seperti pelancongan di Bukit Bendera. Tanah rata dan jaringan jalan di B menyokong kegiatan perindustrian, seperti di Shah Alam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sebab A sepadan, seperti suhu nyaman menarik pengunjung.

☐ P2 (1 markah): Contoh A sepadan, seperti Bukit Bendera bagi pelancongan.

☐ P3 (1 markah): Sebab B sepadan, seperti tanah rata dengan kemudahan jalan menyokong industri.

☐ P4 (1 markah): Contoh B sepadan, seperti Shah Alam atau Perai bagi industri.

Terima pasangan kegiatan, sebab dan contoh lain yang sepadan dengan fakta bab. Jangan menilai contoh tanpa kaitan dengan cadangan murid.

B6S06 | 6.1

Buku teks KPM hlm. 64-65 | Rujukan 2.2.1

(a) Bezakan bentuk teluk dengan tanjung.

Contoh jawapan

Teluk merupakan lekukan pantai, manakala tanjung ialah daratan yang menganjur ke laut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Teluk ialah lekukan pinggir pantai ke arah daratan.

☐ P2 (1 markah): Tanjung ialah daratan yang menganjur ke laut.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Huraikan pembentukan gua laut, gerbang laut dan batu tunggul. Nyatakan juga mengapa bahagian tanjung boleh kekal menganjur ke laut.

Contoh jawapan

Ombak menghakis tebing tinggi lalu membentuk gua laut. Hakisan yang berterusan menembusi dinding gua dan menghasilkan gerbang laut. Apabila gerbang runtuh, bahagian batuan yang tinggal menjadi batu tunggul. Tanjung pula kekal menganjur kerana batuannya lebih keras dan tahan hakisan berbanding batuan lembut di sekitarnya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ombak menghakis tebing tinggi lalu membentuk gua laut.

☐ P2 (1 markah): Hakisan berterusan menembusi dinding gua lalu membentuk gerbang laut.

☐ P3 (1 markah): Runtuhan gerbang laut meninggalkan batu tunggul.

☐ P4 (1 markah): Batuan keras lebih tahan hakisan lalu kekal menganjur sebagai tanjung.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

B6S07 | 6.2

Buku teks KPM hlm. 62-63 | Rujukan 2.2.2

(a) Nyatakan negeri Delta Rajang dan bandingkan keluasan dataran pantai timur dengan pantai barat Sabah.

Contoh jawapan

Delta Rajang berada di Sarawak. Dataran pantai timur Sabah lebih luas daripada dataran pantai baratnya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Delta Rajang: Sarawak.

☐ P2 (1 markah): Dataran pantai timur Sabah lebih luas berbanding pantai barat.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Berikan dua ciri dataran pantai barat Sabah selain keluasan dan dua kegiatan tanaman yang sesuai di dataran pantai timur Sabah.

Contoh jawapan

Dataran pantai barat Sabah terputus-putus dan terbentuk di kaki Banjaran Crocker. Dataran pantai timur Sabah sesuai untuk tanaman kelapa sawit serta getah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dataran pantai barat Sabah terputus-putus.

☐ P2 (1 markah): Dataran pantai barat Sabah terbentuk di kaki Banjaran Crocker.

☐ P3 (1 markah): Satu tanaman pantai timur yang tepat, seperti kelapa sawit.

☐ P4 (1 markah): Tanaman kedua yang berbeza, seperti getah atau koko.

Terima koko sebagai salah satu daripada dua tanaman. Jangan mengira tanaman yang sama dua kali.

B6S08 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 70-71 | Rujukan 2.2.3

(a) Nyatakan fungsi Sungai Bernam dan pasangan negeri yang dipisahkannya.

Contoh jawapan

Sungai Bernam menjadi sempadan semula jadi antara Perak dengan Selangor.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Fungsi sebagai sempadan semula jadi negeri.

☐ P2 (1 markah): Memisahkan Perak dengan Selangor.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Nyatakan dua kegunaan sungai atau tasik selain sempadan dan dua kegunaan pinggir laut.

Contoh jawapan

Sungai dan tasik menyokong perikanan air tawar serta hidroelektrik. Pinggir laut pula menyokong pelabuhan dan pelancongan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu fungsi saliran selain sempadan, seperti perikanan air tawar.

☐ P2 (1 markah): Fungsi saliran kedua yang berbeza, seperti pengangkutan atau hidroelektrik.

☐ P3 (1 markah): Satu fungsi pinggir laut, seperti pelabuhan.

☐ P4 (1 markah): Fungsi pinggir laut kedua yang berbeza, seperti pelancongan, perikanan laut atau perlombongan luar pesisir.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

B6S09 | 6.2

Buku teks KPM hlm. 61-71 | Rujukan 2.2.2, 2.2.3

(a) Betulkan kedua-dua kad lokasi.

Contoh jawapan

Banjaran Crocker terletak di Sabah; Banjaran Tama Abu terletak di Sarawak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Crocker di Sabah.

☐ P2 (1 markah): Tama Abu di Sarawak.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Pilih satu contoh pelancongan tanah tinggi dan satu contoh pelancongan pinggir laut daripada bab ini. Jelaskan daya tarikan fizikal bagi setiap satu.

Contoh jawapan

Bukit Bendera ialah contoh pelancongan tanah tinggi dengan suhu nyaman dan pemandangan menarik. Pulau Tioman pula ialah contoh pinggir laut yang menarik pengunjung melalui keindahan pulau serta pantainya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh pelancongan tanah tinggi yang tepat, seperti Bukit Bendera atau Gunung Kinabalu.

☐ P2 (1 markah): Daya tarikan tanah tinggi yang sepadan, seperti suhu nyaman atau pemandangan gunung.

☐ P3 (1 markah): Contoh pelancongan pinggir laut yang tepat, seperti Pulau Tioman, Pangkor atau Sipadan.

☐ P4 (1 markah): Daya tarikan pinggir laut yang sepadan, seperti keindahan pulau dan pantai.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

B6S10 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 69-71 | Rujukan 2.2.3

(a) Cadangkan satu kemudahan pengangkutan sesuai bagi P dan satu bagi Q.

Contoh jawapan

P sesuai untuk jalan raya dan Q sesuai untuk pelabuhan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: jalan raya, landasan kereta api atau lapangan terbang.

☐ P2 (1 markah): Q: pelabuhan.

Terima jawapan setara yang tepat. Beri satu markah bagi setiap isi berbeza, tanpa menggandakan isi yang sama.

(b) Jelaskan kesesuaian ciri setiap tapak dan berikan satu contoh sebenar yang sepadan dengan cadangan.

Contoh jawapan

Permukaan P yang rata memudahkan pembinaan jalan, seperti Lebuhraya Utara-Selatan. Q ialah teluk terlindung daripada angin kencang yang sesuai untuk kegiatan kapal, seperti Pelabuhan Klang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: permukaan rata memudahkan pembinaan pengangkutan darat atau lapangan terbang.

☐ P2 (1 markah): Contoh P sepadan, seperti Lebuhraya Utara-Selatan, landasan Pantai Barat atau KLIA.

☐ P3 (1 markah): Q: teluk terlindung daripada angin kencang sesuai untuk kapal dan pelabuhan.

☐ P4 (1 markah): Contoh Q: Pelabuhan Klang atau Pasir Gudang.

Beri markah contoh hanya apabila sepadan dengan kemudahan yang dicadangkan.

B6E01 | 6.1

Buku teks KPM hlm. 58-67 | Rujukan 2.2.1, 2.2.2

Terangkan ciri setiap kelompok dan berikan satu contoh lokasi sebenar bagi setiap kelompok.

Contoh jawapan

Tanah tinggi ialah kawasan yang melebihi 180 m dari aras laut, termasuk Banjaran Titiwangsa. Tanah pamah ialah kawasan rendah seperti dataran dan delta; contohnya Dataran Kedah-Perlis. Pinggir laut mempunyai ciri seperti pulau, teluk serta tanjung. Tanjung Piai ialah salah satu contohnya. Saliran pula merujuk sungai dan tasik, misalnya Sungai Pahang. Mengaitkan ciri dengan contoh membantu membezakan kelompok ini walaupun setiap kawasan mungkin mempunyai beberapa ciri fizikal berdekatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tanah tinggi diterangkan sebagai kawasan melebihi 180 m atau meliputi gunung/dataran tinggi.

☐ P2 (1 markah): Contoh tanah tinggi yang tepat, seperti Banjaran Titiwangsa.

☐ P3 (1 markah): Tanah pamah diterangkan sebagai kawasan rendah/datar seperti dataran atau delta.

☐ P4 (1 markah): Contoh tanah pamah yang tepat, seperti Dataran Kedah-Perlis.

☐ P5 (1 markah): Pinggir laut diterangkan melalui ciri pantai seperti pulau, teluk atau tanjung.

☐ P6 (1 markah): Contoh pinggir laut yang tepat, seperti Tanjung Piai.

☐ P7 (1 markah): Saliran diterangkan sebagai sungai dan tasik.

☐ P8 (1 markah): Contoh saliran yang tepat, seperti Sungai Pahang.

Terima contoh dan huraian lain yang tepat serta sepadan dengan tugasan. Setiap isi berbeza dikira sekali sahaja.

B6E02 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 58-68 | Rujukan 2.2.1, 2.2.3

Nyatakan ciri ketinggian dan suhu tanah tinggi. Huraikan tiga kegunaannya dengan satu contoh lokasi bagi setiap kegunaan.

Contoh jawapan

Tanah tinggi melebihi 180 m dari aras laut dan mempunyai suhu yang lebih rendah atau nyaman. Keadaan ini bersama pemandangan menarik menyokong pelancongan, seperti di Bukit Bendera. Tanah tinggi juga sesuai untuk tanaman hawa sederhana, contohnya sayur-sayuran di Cameron Highlands. Selain itu, kawasan tanah tinggi yang menerima banyak hujan menyokong sistem hidroelektrik, seperti Empangan Bakun. Oleh itu, tanah tinggi mempunyai beberapa kegunaan yang berbeza mengikut ciri dan keadaan kawasannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tanah tinggi melebihi 180 m dari aras laut.

☐ P2 (1 markah): Suhu tanah tinggi lebih rendah atau nyaman.

☐ P3 (1 markah): Kegunaan pelancongan.

☐ P4 (1 markah): Contoh pelancongan sepadan, seperti Bukit Bendera.

☐ P5 (1 markah): Kegunaan pertanian tanaman hawa sederhana.

☐ P6 (1 markah): Contoh pertanian sepadan, seperti Cameron Highlands atau Kundasang.

☐ P7 (1 markah): Kegunaan penjanaan hidroelektrik.

☐ P8 (1 markah): Contoh hidroelektrik sepadan, seperti Kenyir atau Bakun.

Terima contoh dan huraian lain yang tepat serta sepadan dengan tugasan. Setiap isi berbeza dikira sekali sahaja.

B6E03 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 69 | Rujukan 2.2.3

Huraikan empat kepentingan tanah pamah dan berikan satu contoh lokasi atau kemudahan bagi setiap kepentingan.

Contoh jawapan

Tanah pamah yang rata sesuai untuk petempatan seperti Alor Setar. Kawasan yang mempunyai infrastruktur pula menyokong perindustrian dan perdagangan, contohnya Shah Alam. Permukaan yang rata juga memudahkan pembinaan jaringan pengangkutan seperti Lebuhraya Utara-Selatan. Selain itu, tanah pamah penting untuk pertanian. Dataran Kedah-Perlis menjadi contoh kawasan penanaman padi. Empat kepentingan ini menunjukkan bahawa tanah pamah menyokong kegiatan penduduk serta hubungan antara kawasan, bukannya hanya digunakan untuk satu jenis aktiviti.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menerangkan fungsi petempatan di kawasan rata.

☐ P2 (1 markah): Contoh petempatan tepat, seperti Alor Setar atau Johor Bahru.

☐ P3 (1 markah): Menerangkan fungsi perindustrian/perdagangan dengan kemudahan infrastruktur.

☐ P4 (1 markah): Contoh industri tepat, seperti Shah Alam atau Perai.

☐ P5 (1 markah): Menerangkan fungsi pengangkutan melalui jalan, landasan atau lapangan terbang.

☐ P6 (1 markah): Contoh pengangkutan tepat, seperti KLIA atau Lebuhraya Utara-Selatan.

☐ P7 (1 markah): Menerangkan fungsi pertanian.

☐ P8 (1 markah): Contoh pertanian tepat, seperti padi Dataran Kedah-Perlis.

Terima contoh dan huraian lain yang tepat serta sepadan dengan tugasan. Setiap isi berbeza dikira sekali sahaja.

B6E04 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 71 | Rujukan 2.2.3

Huraikan empat kepentingan pinggir laut dengan satu contoh lokasi bagi setiap kepentingan.

Contoh jawapan

Pinggir laut menyokong perikanan laut, contohnya di Kuala Selangor. Keindahan pulau dan pantai pula menarik pelancong, seperti di Pulau Tioman. Kawasan luar pesisir juga penting untuk sumber petroleum serta gas asli, contohnya di luar pesisir Terengganu. Selain itu, teluk yang terlindung daripada angin kencang sesuai dijadikan pelabuhan, seperti Pelabuhan Klang. Kepelbagaian ciri pinggir laut membolehkan kegiatan ini wujud, tetapi setiap kegiatan memerlukan keadaan yang sepadan dengan kegunaannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menerangkan perikanan laut.

☐ P2 (1 markah): Contoh perikanan tepat, seperti Kuala Selangor, Kuala Muda atau Sandakan.

☐ P3 (1 markah): Menerangkan pelancongan pulau/pantai.

☐ P4 (1 markah): Contoh pelancongan tepat, seperti Tioman, Pangkor atau Sipadan.

☐ P5 (1 markah): Menerangkan petroleum atau gas asli luar pesisir.

☐ P6 (1 markah): Contoh luar pesisir tepat, seperti Terengganu, Sabah atau Sarawak.

☐ P7 (1 markah): Menerangkan pelabuhan di kawasan berteluk/terlindung.

☐ P8 (1 markah): Contoh pelabuhan tepat, seperti Klang atau Pasir Gudang.

Terima contoh dan huraian lain yang tepat serta sepadan dengan tugasan. Setiap isi berbeza dikira sekali sahaja.

B6E05 | 6.3

Buku teks KPM hlm. 68-71 | Rujukan 2.2.3

Pilih satu kegiatan atau kemudahan sesuai bagi setiap tapak dan jelaskan sebab pemilihannya berdasarkan ciri yang diberi.

Contoh jawapan

A sesuai untuk pelancongan tanah tinggi kerana suhunya nyaman. B boleh digunakan untuk kegiatan perindustrian kerana permukaannya rata dan mempunyai jaringan jalan. C sesuai menjadi laluan pengangkutan sungai kerana menghubungkan kawasan pedalaman, sekali gus memudahkan pergerakan penduduk dan barangan. D pula sesuai untuk pelabuhan kerana teluknya terlindung daripada angin kencang. Jawapan ini ialah latihan menghubungkan ciri fizikal dengan kegunaan, bukan keputusan pembangunan sebenar tanpa kajian lanjut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Cadangan A sesuai, seperti pelancongan tanah tinggi.

☐ P2 (1 markah): Sebab A berkaitan suhu nyaman atau keadaan tanah tinggi.

☐ P3 (1 markah): Cadangan B sesuai, seperti perindustrian atau petempatan.

☐ P4 (1 markah): Sebab B berkaitan permukaan rata dan kemudahan jalan.

☐ P5 (1 markah): Cadangan C ialah pengangkutan atau perhubungan sungai.

☐ P6 (1 markah): Sebab C menghubungkan penduduk/barangan antara pedalaman dengan tempat lain.

☐ P7 (1 markah): Cadangan D ialah pelabuhan.

☐ P8 (1 markah): Sebab D ialah teluk terlindung yang sesuai bagi kegiatan kapal.

Terima contoh dan huraian lain yang tepat serta sepadan dengan tugasan. Setiap isi berbeza dikira sekali sahaja.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 07 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Saliran

Subjektif dan huraian / esei

Ikuti aliran sungai dari hulu ke hilir, kenali sungai dan tasik utama Malaysia, kemudian bandingkan kepentingannya kepada kehidupan serta kegiatan manusia.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 74-85 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B7S01 | 7.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

Penerangan rekaan: P mempunyai lurah V, jeram dan cerun curam. Q mempunyai cerun landai, aliran perlahan serta mendapan.

(a) Kenal pasti peringkat P dan Q. [2 markah]

(b) Selain ciri yang telah diberi, nyatakan dua ciri peringkat tengah dan dua bentuk muka bumi yang boleh terdapat di hilir. [4 markah]

B7S02 | 7.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

Dua bentuk muka bumi ialah tasik ladam dan delta.

(a) Nyatakan asal bentuk tasik ladam dan lokasi pembentukan delta. [2 markah]

(b) Terangkan empat perkara yang berkaitan pembentukan delta. [4 markah]

B7S03 | 7.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 78-79 | Rujukan 2.3.2

Murid membuat senarai sungai serta tasik utama Malaysia.

(a) Namakan sungai terpanjang di Semenanjung Malaysia dan sungai terpanjang di seluruh Malaysia. [2 markah]

(b) Nyatakan negeri bagi Sungai Kinabatangan, Loagan Bunut, Tasik Chini dan Tasik Kenyir. [4 markah]

B7S04 | 7.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 80-82 | Rujukan 2.3.3

Sungai dan tasik memberi manfaat kepada penduduk melalui pelbagai fungsi.

(a) Nyatakan dua kepentingan yang boleh dikongsi oleh sungai dan tasik. [2 markah]

(b) Padankan contoh dengan fungsi khusus: Sungai Muda, Sungai Golok, Sungai Rajang ke Kapit, dan Tasik Titiwangsa. [4 markah]

B7S05 | 7.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

Murid membandingkan hulu dengan hilir sungai menggunakan ciri cerun, aliran dan proses.

(a) Bandingkan cerun hulu dengan cerun hilir. [2 markah]

(b) Nyatakan kelajuan aliran di hulu dan hilir. Kemudian nyatakan satu ciri hasil hakisan hulu dan satu ciri hasil pemendapan hilir. [4 markah]

B7S06 | 7.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 78-83 | Rujukan 2.3.2

Kad tasik: Bera, Chini, Kenyir dan Temenggor.

(a) Kelaskan keempat-empat tasik kepada dua kumpulan asal pembentukan. [2 markah]

(b) Nyatakan negeri bagi setiap satu daripada empat tasik itu. [4 markah]

B7S07 | 7.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 80-82 | Rujukan 2.3.3

Dua senario rekaan: A menyalurkan air sungai melalui tali air ke sawah; B menggunakan tasik takungan dalam sistem penjanaan elektrik.

(a) Kenal pasti fungsi A dan B. [2 markah]

(b) Berikan satu contoh lokasi sebenar bagi setiap fungsi A dan B berserta negeri lokasi itu. [4 markah]

B7S08 | 7.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 81-82 | Rujukan 2.3.3

Dua kegiatan rekaan: penduduk menangkap ikan air tawar dan pelawat menikmati kawasan tasik.

(a) Nyatakan dua kepentingan saliran yang ditunjukkan. [2 markah]

(b) Berikan dua contoh ikan air tawar yang dipelajari serta dua lokasi tasik rekreasi. [4 markah]

B7S09 | 7.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

Catatan rekaan seorang murid berbunyi: "Delta terbentuk di hulu yang curam. Tasik ladam ialah timbunan pasir di muara."

(a) Betulkan dua pernyataan tersebut. [2 markah]

(b) Huraikan urutan pembentukan tasik ladam dengan empat isi. [4 markah]

B7S10 | 7.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 78-82 | Rujukan 2.3.2, 2.3.3

Kumpulan menyatakan bahawa semua sungai ialah sempadan antarabangsa dan semua tasik ialah tasik buatan. Mereka perlu membetulkan pengelasan menggunakan contoh.

(a) Berikan satu sungai yang menjadi sempadan negeri, bukan sempadan antarabangsa, serta satu tasik semula jadi. [2 markah]

(b) Huraikan dua fungsi saliran lain dengan satu contoh sebenar bagi setiap fungsi. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B7E01 | 7.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

Kad ulang kaji perlu menerangkan perubahan sungai dari hulu ke hilir.

Bandingkan lapan ciri merangkumi bentuk lurah, cerun, aliran serta ciri atau proses pada tiga peringkat sungai.

Rangka bantuan

1. Tulis tiga ciri hulu.
2. Tambah dua ciri tengah.
3. Akhiri dengan tiga ciri hilir.

B7E02 | 7.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 78-83 | Rujukan 2.3.2

Lapan kad nama diberi: Sungai Pahang, Sungai Rajang, Sungai Kinabatangan, Sungai Baram, Tasik Bera, Tasik Chini, Tasik Kenyir dan Tasik Temenggor.

Nyatakan negeri bagi setiap sungai. Kemudian kelaskan setiap tasik sebagai semula jadi atau buatan manusia.

Rangka bantuan

1. Selesaikan empat kad sungai dahulu.
2. Bezakan dua tasik semula jadi daripada dua tasik buatan.
3. Jangan menukar kategori sungai dengan tasik.

B7E03 | 7.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 80-81 | Rujukan 2.3.3

Sebuah rencana kelas membincangkan fungsi sungai kepada masyarakat.

Terangkan fungsi sungai sebagai sumber pengairan, sempadan semula jadi, laluan pengangkutan/perhubungan dan kawasan rekreasi/pelancongan. Berikan satu contoh lokasi bagi setiap fungsi.

Rangka bantuan

1. Namakan fungsi dengan jelas.
2. Padankan satu contoh bagi setiap fungsi.
3. Jangan ulang contoh yang tidak sepadan.

B7E04 | 7.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 82 | Rujukan 2.3.3

Murid menyediakan penerangan tentang kepentingan tasik.

Huraikan empat kepentingan tasik dengan satu contoh atau maklumat sokongan khusus bagi setiap kepentingan.

Rangka bantuan

1. Susun empat fungsi.
2. Tambahkan contoh yang sepadan.
3. Elakkan dakwaan semua tasik mempunyai empangan.

B7E05 | 7.1

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 76-82 | Rujukan 2.3.1, 2.3.3

Tiga catatan rekaan untuk latihan: A cerun curam dengan jeram; B aliran perlahan membawa sedimen ke muara; C takungan air dengan kawasan rekreasi. Ini bukan hasil pemerhatian sebenar.

Kenal pasti peringkat sungai A dan B serta terangkan proses penting di B. Cadangkan dua kegunaan berpotensi bagi takungan C, iaitu rekreasi dan sumber protein, serta berikan satu contoh tasik sebenar bagi setiap kegunaan sebagai perbandingan.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti hulu dan hilir.
2. Hubungkan aliran perlahan dengan mendapan serta delta.
3. Bandingkan dua kegunaan C dengan contoh tasik sebenar; C kekal kawasan rekaan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B7S01 | 7.1

Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

(a) Kenal pasti peringkat P dan Q.

Contoh jawapan

P ialah hulu sungai dan Q ialah hilir sungai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: hulu sungai.

☐ P2 (1 markah): Q: hilir sungai.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Selain ciri yang telah diberi, nyatakan dua ciri peringkat tengah dan dua bentuk muka bumi yang boleh terdapat di hilir.

Contoh jawapan

Peringkat tengah mempunyai lurah berbentuk U dan likuan sungai. Di hilir pula boleh terdapat tasik ladam serta delta.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tengah: lurah berbentuk U.

☐ P2 (1 markah): Tengah: likuan sungai atau hakisan sungai.

☐ P3 (1 markah): Satu bentuk hilir seperti tasik ladam.

☐ P4 (1 markah): Bentuk hilir kedua yang berbeza seperti delta atau tetambak.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S02 | 7.1

Buku teks KPM hlm. 77 | Rujukan 2.3.1

(a) Nyatakan asal bentuk tasik ladam dan lokasi pembentukan delta.

Contoh jawapan

Tasik ladam ialah bekas likuan sungai yang terpisah. Delta terbentuk di muara sungai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tasik ladam berasal daripada likuan sungai yang terpisah.

☐ P2 (1 markah): Delta terbentuk di muara sungai.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Terangkan empat perkara yang berkaitan pembentukan delta.

Contoh jawapan

Sungai membawa sedimen seperti pasir dan lumpur. Apabila aliran menjadi perlahan berhampiran muara, sedimen dimendapkan. Timbunan bahan yang berterusan kemudian membina dan memperluas dataran delta.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai membawa sedimen seperti pasir atau lumpur.

☐ P2 (1 markah): Aliran menjadi lebih perlahan berhampiran muara.

☐ P3 (1 markah): Sedimen dimendapkan atau terkumpul apabila aliran perlahan.

☐ P4 (1 markah): Timbunan mendapan bertambah dan memperluas dataran delta.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S03 | 7.2

Buku teks KPM hlm. 78-79 | Rujukan 2.3.2

(a) Namakan sungai terpanjang di Semenanjung Malaysia dan sungai terpanjang di seluruh Malaysia.

Contoh jawapan

Sungai Pahang ialah sungai terpanjang di Semenanjung, manakala Sungai Rajang ialah sungai terpanjang di seluruh Malaysia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Semenanjung: Sungai Pahang.

☐ P2 (1 markah): Seluruh Malaysia: Sungai Rajang.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Nyatakan negeri bagi Sungai Kinabatangan, Loagan Bunut, Tasik Chini dan Tasik Kenyir.

Contoh jawapan

Sungai Kinabatangan berada di Sabah, Loagan Bunut di Sarawak, Tasik Chini di Pahang dan Tasik Kenyir di Terengganu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kinabatangan: Sabah.

☐ P2 (1 markah): Loagan Bunut: Sarawak.

☐ P3 (1 markah): Chini: Pahang.

☐ P4 (1 markah): Kenyir: Terengganu.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S04 | 7.3

Buku teks KPM hlm. 80-82 | Rujukan 2.3.3

(a) Nyatakan dua kepentingan yang boleh dikongsi oleh sungai dan tasik.

Contoh jawapan

Sungai dan tasik menjadi sumber air domestik serta sumber protein.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu fungsi bersama yang tepat, seperti sumber air domestik.

☐ P2 (1 markah): Fungsi bersama kedua yang berbeza, seperti sumber protein, rekreasi atau hidroelektrik.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Padankan contoh dengan fungsi khusus: Sungai Muda, Sungai Golok, Sungai Rajang ke Kapit, dan Tasik Titiwangsa.

Contoh jawapan

Sungai Muda menyokong pengairan padi. Sungai Golok menjadi sempadan Malaysia-Thailand. Sungai Rajang menghubungkan kawasan pedalaman seperti Kapit. Tasik Titiwangsa menyediakan kawasan rekreasi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai Muda: pengairan pertanian/padi.

☐ P2 (1 markah): Sungai Golok: sempadan antarabangsa Malaysia-Thailand.

☐ P3 (1 markah): Sungai Rajang ke Kapit: pengangkutan dan perhubungan.

☐ P4 (1 markah): Tasik Titiwangsa: rekreasi.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S05 | 7.1

Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

(a) Bandingkan cerun hulu dengan cerun hilir.

Contoh jawapan

Hulu mempunyai cerun curam, manakala hilir mempunyai cerun lebih landai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hulu bercerun curam.

☐ P2 (1 markah): Hilir bercerun landai.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Nyatakan kelajuan aliran di hulu dan hilir. Kemudian nyatakan satu ciri hasil hakisan hulu dan satu ciri hasil pemendapan hilir.

Contoh jawapan

Aliran di hulu lebih deras, manakala di hilir lebih perlahan. Lubang periuk ialah contoh ciri hasil hakisan di hulu. Delta ialah contoh ciri yang berkaitan pemendapan di hilir.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Aliran hulu deras.

☐ P2 (1 markah): Aliran hilir lebih perlahan.

☐ P3 (1 markah): Ciri hakisan hulu yang tepat, seperti lubang periuk.

☐ P4 (1 markah): Ciri pemendapan hilir yang tepat, seperti delta atau tetambak.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S06 | 7.2

Buku teks KPM hlm. 78-83 | Rujukan 2.3.2

(a) Kelaskan keempat-empat tasik kepada dua kumpulan asal pembentukan.

Contoh jawapan

Tasik Bera dan Chini ialah tasik semula jadi. Tasik Kenyir dan Temenggor ialah tasik buatan manusia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Semula jadi: Bera dan Chini.

☐ P2 (1 markah): Buatan manusia: Kenyir dan Temenggor.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Nyatakan negeri bagi setiap satu daripada empat tasik itu.

Contoh jawapan

Tasik Bera dan Chini terletak di Pahang. Tasik Kenyir terletak di Terengganu, manakala Tasik Temenggor terletak di Perak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bera: Pahang.

☐ P2 (1 markah): Chini: Pahang.

☐ P3 (1 markah): Kenyir: Terengganu.

☐ P4 (1 markah): Temenggor: Perak.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S07 | 7.3

Buku teks KPM hlm. 80-82 | Rujukan 2.3.3

(a) Kenal pasti fungsi A dan B.

Contoh jawapan

A ialah pengairan pertanian. B ialah penjanaan hidroelektrik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: pengairan pertanian.

☐ P2 (1 markah): B: penjanaan hidroelektrik.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Berikan satu contoh lokasi sebenar bagi setiap fungsi A dan B berserta negeri lokasi itu.

Contoh jawapan

Contoh A ialah Sungai Muda di Kedah. Contoh B ialah Empangan Temenggor di Perak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh pengairan: Sungai Muda.

☐ P2 (1 markah): Negeri Sungai Muda: Kedah.

☐ P3 (1 markah): Contoh hidroelektrik: Empangan Temenggor.

☐ P4 (1 markah): Negeri Empangan Temenggor: Perak.

Terima contoh lokasi lain dalam buku teks dengan negeri yang tepat, seperti Empangan Kenyir di Terengganu atau Murum di Sarawak bagi hidroelektrik. Beri satu markah lokasi dan satu markah negeri sepadan bagi setiap fungsi.

B7S08 | 7.3

Buku teks KPM hlm. 81-82 | Rujukan 2.3.3

(a) Nyatakan dua kepentingan saliran yang ditunjukkan.

Contoh jawapan

Kegiatan tersebut menunjukkan kepentingan saliran sebagai sumber protein serta kawasan rekreasi dan pelancongan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sumber protein.

☐ P2 (1 markah): Rekreasi dan pelancongan.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Berikan dua contoh ikan air tawar yang dipelajari serta dua lokasi tasik rekreasi.

Contoh jawapan

Lampam dan haruan ialah contoh ikan air tawar. Tasik Titiwangsa serta Tasik Putrajaya ialah contoh kawasan tasik rekreasi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu ikan yang tepat, seperti lampam.

☐ P2 (1 markah): Ikan kedua berbeza, seperti haruan, baung, tilapia, patin atau sebarau.

☐ P3 (1 markah): Satu tasik rekreasi yang tepat, seperti Tasik Titiwangsa.

☐ P4 (1 markah): Tasik kedua berbeza, seperti Chini, Bera, Kenyir atau Putrajaya.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S09 | 7.1

Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

(a) Betulkan dua pernyataan tersebut.

Contoh jawapan

Delta terbentuk daripada mendapan di muara sungai, bukan di hulu yang curam. Tasik ladam pula ialah bekas likuan sungai yang terpisah daripada alur utama.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Delta ialah kawasan mendapan di muara/hilir, bukan hulu curam.

☐ P2 (1 markah): Tasik ladam ialah bekas likuan yang terpisah daripada alur utama.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Huraikan urutan pembentukan tasik ladam dengan empat isi.

Contoh jawapan

Sungai pada mulanya mempunyai likuan. Hakisan pada likuan mendekatkan bahagian alur sehingga sungai memotong likuan tersebut. Pemendapan kemudian menutup sambungan likuan lama dengan alur utama. Air yang tertinggal di bekas likuan membentuk tasik ladam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai mempunyai likuan.

☐ P2 (1 markah): Hakisan pada likuan mendekatkan bahagian alur/leher likuan.

☐ P3 (1 markah): Alur utama memotong atau memenggal likuan.

☐ P4 (1 markah): Pemendapan menutup sambungan likuan lama lalu meninggalkan tasik ladam.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

B7S10 | 7.2

Buku teks KPM hlm. 78-82 | Rujukan 2.3.2, 2.3.3

(a) Berikan satu sungai yang menjadi sempadan negeri, bukan sempadan antarabangsa, serta satu tasik semula jadi.

Contoh jawapan

Sungai Bernam ialah sempadan negeri Perak-Selangor. Tasik Bera ialah tasik semula jadi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai Bernam sebagai sempadan Perak-Selangor atau Sungai Endau sebagai sempadan Johor-Pahang.

☐ P2 (1 markah): Tasik semula jadi yang tepat seperti Bera, Chini atau Loagan Bunut.

Terima ayat setara yang tepat. Setiap isi berbeza diberi sekali sahaja; elakkan markah berganda untuk isi sama.

(b) Huraikan dua fungsi saliran lain dengan satu contoh sebenar bagi setiap fungsi.

Contoh jawapan

Saliran juga penting untuk pengangkutan, contohnya Sungai Rajang yang menghubungkan pedalaman. Selain itu, saliran menyediakan kawasan rekreasi, contohnya Tasik Titiwangsa.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Fungsi pertama yang tepat selain sempadan, seperti pengangkutan sungai.

☐ P2 (1 markah): Contoh fungsi pertama sepadan, seperti Sungai Rajang.

☐ P3 (1 markah): Fungsi kedua yang berbeza, seperti rekreasi atau hidroelektrik.

☐ P4 (1 markah): Contoh fungsi kedua sepadan, seperti Tasik Titiwangsa atau Empangan Temenggor.

Terima pengairan dengan Sungai Muda, hidroelektrik dengan empangan yang tepat, atau fungsi lain dalam bab berserta contoh sepadan.

B7E01 | 7.1

Buku teks KPM hlm. 76-77 | Rujukan 2.3.1

Bandingkan lapan ciri merangkumi bentuk lurah, cerun, aliran serta ciri atau proses pada tiga peringkat sungai.

Contoh jawapan

Di hulu, lurah sungai sempit dan berbentuk V. Cerunnya curam dan alirannya deras, dengan ciri seperti jeram serta air terjun. Di peringkat tengah, lurah dihuraikan sebagai berbentuk U dan terdapat likuan sungai. Di hilir pula, cerun menjadi lebih landai dan aliran lebih perlahan. Pemendapan semakin penting, lalu terbentuk ciri seperti delta serta tetambak. Perbandingan ini menunjukkan perubahan ciri sungai sepanjang alirannya dari kawasan tinggi ke kawasan rendah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hulu mempunyai lurah sempit berbentuk V.

☐ P2 (1 markah): Hulu bercerun curam.

☐ P3 (1 markah): Hulu beraliran deras atau mempunyai jeram/air terjun.

☐ P4 (1 markah): Tengah mempunyai lurah berbentuk U.

☐ P5 (1 markah): Tengah mempunyai likuan/hakisan sungai.

☐ P6 (1 markah): Hilir bercerun landai.

☐ P7 (1 markah): Hilir mempunyai aliran lebih perlahan.

☐ P8 (1 markah): Hilir mengalami pemendapan atau mempunyai delta/tetambak/tasik ladam.

Terima huraian lain yang tepat dan memenuhi isi diminta. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja; bukan padanan perkataan tepat dengan model.

B7E02 | 7.2

Buku teks KPM hlm. 78-83 | Rujukan 2.3.2

Nyatakan negeri bagi setiap sungai. Kemudian kelaskan setiap tasik sebagai semula jadi atau buatan manusia.

Contoh jawapan

Sungai Pahang terletak di negeri Pahang. Sungai Rajang dan Sungai Baram berada di Sarawak, manakala Sungai Kinabatangan berada di Sabah. Bagi kumpulan tasik, Tasik Bera serta Tasik Chini ialah tasik semula jadi. Tasik Kenyir dan Tasik Temenggor pula ialah tasik buatan manusia. Setiap kad sungai telah dipadankan dengan negeri, sementara setiap kad tasik dikelaskan mengikut asal pembentukannya. Dua cara pengelasan ini tidak boleh dicampuradukkan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai Pahang di Pahang.

☐ P2 (1 markah): Sungai Rajang di Sarawak.

☐ P3 (1 markah): Sungai Kinabatangan di Sabah.

☐ P4 (1 markah): Sungai Baram di Sarawak.

☐ P5 (1 markah): Tasik Bera ialah semula jadi.

☐ P6 (1 markah): Tasik Chini ialah semula jadi.

☐ P7 (1 markah): Tasik Kenyir ialah buatan manusia.

☐ P8 (1 markah): Tasik Temenggor ialah buatan manusia.

Terima huraian lain yang tepat dan memenuhi isi diminta. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja; bukan padanan perkataan tepat dengan model.

B7E03 | 7.3

Buku teks KPM hlm. 80-81 | Rujukan 2.3.3

Terangkan fungsi sungai sebagai sumber pengairan, sempadan semula jadi, laluan pengangkutan/perhubungan dan kawasan rekreasi/pelancongan. Berikan satu contoh lokasi bagi setiap fungsi.

Contoh jawapan

Sungai membekalkan air untuk pengairan tanaman, contohnya Sungai Muda bagi penanaman padi. Sungai juga menjadi sempadan semula jadi, seperti Sungai Bernam antara Perak dengan Selangor. Dari segi pengangkutan, Sungai Rajang menghubungkan kawasan pedalaman seperti Kapit dengan tempat lain. Selain itu, sungai menyokong rekreasi dan pelancongan, contohnya pelayaran rekreasi di Sungai Melaka. Setiap fungsi memberi manfaat yang berlainan dan memerlukan contoh lokasi yang tepat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai membekalkan pengairan pertanian.

☐ P2 (1 markah): Contoh pengairan: Sungai Muda.

☐ P3 (1 markah): Sungai menjadi sempadan negeri atau antarabangsa.

☐ P4 (1 markah): Contoh sempadan: Bernam atau Golok dengan pasangan negeri/negara yang betul.

☐ P5 (1 markah): Sungai menjadi laluan pengangkutan/perhubungan.

☐ P6 (1 markah): Contoh pengangkutan: Sungai Rajang ke pedalaman seperti Kapit.

☐ P7 (1 markah): Sungai menyokong rekreasi/pelancongan.

☐ P8 (1 markah): Contoh rekreasi: Melaka, Sedim atau Kiulu dengan kegiatan yang sepadan.

Terima huraian lain yang tepat dan memenuhi isi diminta. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja; bukan padanan perkataan tepat dengan model.

B7E04 | 7.3

Buku teks KPM hlm. 82 | Rujukan 2.3.3

Huraikan empat kepentingan tasik dengan satu contoh atau maklumat sokongan khusus bagi setiap kepentingan.

Contoh jawapan

Tasik menyediakan sumber air untuk kegunaan harian, seperti yang dikaitkan dengan penduduk sekitar Tasik Bera. Tasik juga membekalkan sumber protein melalui ikan air tawar. Tasik Bera mempunyai ikan seperti baung dan haruan. Selain itu, tasik menjadi tempat rekreasi, contohnya Tasik Titiwangsa. Tasik takungan yang berkaitan empangan turut menyokong hidroelektrik, seperti Empangan Temenggor. Kepentingan ini tidak bermaksud setiap tasik menjalankan semua fungsi tersebut; contoh perlu dipilih mengikut kegunaan yang dinyatakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tasik menyediakan sumber air domestik.

☐ P2 (1 markah): Contoh/sokongan: penduduk sekitar Tasik Bera menggunakan sumber tasik bagi keperluan harian.

☐ P3 (1 markah): Tasik menyediakan ikan air tawar sebagai sumber protein.

☐ P4 (1 markah): Contoh/sokongan: ikan seperti baung, haruan atau lampam di Tasik Bera.

☐ P5 (1 markah): Tasik menyokong rekreasi/pelancongan.

☐ P6 (1 markah): Contoh rekreasi: Titiwangsa, Putrajaya, Chini, Bera atau Kenyir.

☐ P7 (1 markah): Tasik takungan yang sesuai menyokong hidroelektrik.

☐ P8 (1 markah): Contoh hidroelektrik: Temenggor, Murum atau Kenyir.

Terima huraian lain yang tepat dan memenuhi isi diminta. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja; bukan padanan perkataan tepat dengan model.

B7E05 | 7.1

Buku teks KPM hlm. 76-82 | Rujukan 2.3.1, 2.3.3

Kenal pasti peringkat sungai A dan B serta terangkan proses penting di B. Cadangkan dua kegunaan berpotensi bagi takungan C, iaitu rekreasi dan sumber protein, serta berikan satu contoh tasik sebenar bagi setiap kegunaan sebagai perbandingan.

Contoh jawapan

A ialah hulu sungai, manakala B ialah hilir atau muara. Aliran perlahan di B menggalakkan pemendapan sedimen. Pengumpulan mendapan di muara boleh membentuk atau memperluas delta. Takungan C berpotensi digunakan untuk rekreasi; sebagai perbandingan, Tasik Titiwangsa ialah contoh tempat rekreasi. C juga berpotensi menjadi sumber protein melalui ikan air tawar; Tasik Bera ialah contoh tasik yang membekalkan ikan air tawar. C tetap kawasan rekaan dan tidak dianggap sama dengan kedua-dua lokasi sebenar itu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A dikenal pasti sebagai hulu sungai.

☐ P2 (1 markah): B dikenal pasti sebagai hilir atau muara.

☐ P3 (1 markah): Aliran perlahan di B menggalakkan pemendapan sedimen.

☐ P4 (1 markah): Pengumpulan mendapan di muara boleh membentuk atau memperluas delta.

☐ P5 (1 markah): C berpotensi digunakan untuk rekreasi.

☐ P6 (1 markah): Contoh perbandingan rekreasi: Tasik Titiwangsa atau Tasik Putrajaya.

☐ P7 (1 markah): C berpotensi menjadi sumber protein melalui ikan air tawar.

☐ P8 (1 markah): Contoh perbandingan sumber protein: Tasik Bera dengan ikan air tawar.

Terima huraian lain yang tepat dan memenuhi isi diminta. Setiap fakta berbeza diberi sekali sahaja; bukan padanan perkataan tepat dengan model.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 08 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Penduduk di Malaysia

Subjektif dan huraian / esei

Kenali taburan penduduk, baca kepadatan dengan tepat dan kaitkan faktor fizikal, ekonomi, sosial serta dasar kerajaan dengan tumpuan penduduk.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 86-95 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B8S01 | 8.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 88-89 | Rujukan 3.1.1

Maklumat latihan: penduduk tidak tersebar sama banyak di setiap kawasan.

(a) Nyatakan maksud taburan penduduk dan satu ciri umum taburan penduduk Malaysia. [2 markah]

(b) Nyatakan tiga kategori kepadatan dan unit yang digunakan apabila keluasan diberi dalam km². [4 markah]

B8S02 | 8.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 89 | Rujukan 3.1.1

Data rekaan untuk latihan: kawasan A mempunyai 1 200 orang dalam 4 km²; kawasan B mempunyai 1 200 orang dalam 24 km².

(a) Kira kepadatan A dan B. [2 markah]

(b) Kelaskan A dan B. Jelaskan mengapa kawasan yang mempunyai jumlah penduduk sama boleh berbeza kepadatannya dengan menyatakan perbezaan keluasan dan kesannya. [4 markah]

B8S03 | 8.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 88-89 | Rujukan 3.1.1

Gunakan contoh kawasan dalam buku teks, bukan angka kepadatan semasa.

(a) Berikan satu contoh kawasan padat dan satu contoh kawasan jarang dalam buku teks. [2 markah]

(b) Nyatakan satu contoh kawasan sederhana. Kemudian berikan tiga ciri lokasi umum yang sering dikaitkan dengan kawasan jarang. [4 markah]

B8S04 | 8.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 90-92 | Rujukan 3.1.2

Empat kelompok faktor mempengaruhi taburan penduduk: fizikal, ekonomi, sosial dan dasar kerajaan.

(a) Kelaskan tanah pamah dan pembukaan kilang mengikut kelompok faktor. [2 markah]

(b) Kelaskan setiap contoh berikut: universiti, bekalan elektrik, bandar baharu oleh kerajaan, pewartaan hutan simpan. [4 markah]

B8S05 | 8.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 90 | Rujukan 3.1.2

Situasi rekaan: Dataran P rata dan mudah dihubungi; kawasan tinggi Q berlereng tidak rata serta mempunyai jalan masuk terhad.

(a) Nyatakan dua kelebihan P yang dinyatakan dalam situasi. [2 markah]

(b) Terangkan dua sebab Q mungkin kurang menarik petempatan. Bagi setiap sebab, nyatakan keadaan dan kesannya. [4 markah]

B8S06 | 8.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 91 | Rujukan 3.1.2

Contoh buku teks mengaitkan perindustrian dan perlombongan dengan tumpuan penduduk.

(a) Namakan satu contoh kawasan perindustrian dan satu contoh kawasan petroleum atau gas asli daripada buku teks. [2 markah]

(b) Huraikan bagaimana pertanian dan perikanan masing-masing boleh menarik penduduk. Berikan satu contoh lokasi bagi setiap kegiatan. [4 markah]

B8S07 | 8.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 91 | Rujukan 3.1.2

Situasi rekaan: Taman R mempunyai bekalan air dan elektrik, laluan bas serta institusi pendidikan.

(a) Nyatakan kelompok faktor dan satu contoh infrastruktur dalam situasi. [2 markah]

(b) Selain contoh yang anda namakan dalam (a), jelaskan kepentingan dua kemudahan lain yang berbeza kepada tarikan penduduk. Nyatakan kemudahan dan manfaat khusus bagi setiap satu. [4 markah]

B8S08 | 8.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 92 | Rujukan 3.1.2

Situasi rekaan: kawasan M dibuka sebagai bandar pentadbiran baharu; kawasan N diwartakan sebagai hutan simpan.

(a) Kelaskan kedua-dua tindakan dan nyatakan tujuan utama pewartaan N. [2 markah]

(b) Bandingkan kesan yang dijangka terhadap tumpuan penduduk M dan N serta berikan satu contoh buku teks bagi setiap tindakan. [4 markah]

B8S09 | 8.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 89 | Rujukan 3.1.1

Data rekaan untuk latihan: X mempunyai 9 000 orang dan keluasan 60 km²; Y mempunyai 6 000 orang dan keluasan 15 km². Seorang murid mendakwa X lebih padat kerana jumlahnya lebih besar.

(a) Kira kepadatan X dan Y. [2 markah]

(b) Kelaskan X dan Y, betulkan dakwaan murid, dan nyatakan prinsip perbandingan yang perlu digunakan. [4 markah]

B8S10 | 8.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 90-92 | Rujukan 3.1.2

Situasi rekaan: kawasan A di tanah pamah mempunyai kilang dan bekalan air; kawasan B berhampiran sungai tetapi berpaya dan sukar dihubungi. Tiada angka penduduk diberi.

(a) Kenal pasti dua kelompok faktor berbeza yang menarik penduduk ke A berserta satu bukti masing-masing. [2 markah]

(b) Berikan dua sebab B tidak semestinya padat, nyatakan mengapa kategori kepadatan tepat belum boleh dipastikan, dan senaraikan data yang diperlukan untuk mengiranya. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B8E01 | 8.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 88-89 | Rujukan 3.1.1

Data rekaan untuk latihan: P = 3 000 orang, 10 km²; Q = 3 000 orang, 60 km².

Terangkan maksud taburan penduduk, formula kepadatan dan unitnya. Kira serta kelaskan P dan Q, kemudian jelaskan sebab kepadatannya berbeza walaupun jumlah penduduk sama.

Rangka bantuan

1. Nyatakan konsep dan formula.
2. Kira dua kepadatan dengan unit serta kategori.
3. Hubungkan perbezaan keluasan dengan hasil.

B8E02 | 8.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 90-92 | Rujukan 3.1.2

Soalan merujuk kepada kelompok faktor dalam buku teks.

Jelaskan empat kelompok faktor yang mempengaruhi taburan penduduk. Bagi setiap kelompok, berikan satu contoh keadaan dan satu huraian bagaimana keadaan itu mempengaruhi tumpuan penduduk.

Rangka bantuan

1. Fizikal dan ekonomi.
2. Sosial dan dasar kerajaan.
3. Padankan setiap keadaan dengan kesannya.

B8E03 | 8.2

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 90-91 | Rujukan 3.1.2

Situasi rekaan: kawasan L rata, dekat jalan utama dan mempunyai pertanian; kawasan H berbukit curam, sukar dihubungi dan pembinaan rumahnya mahal.

Bandingkan tarikan petempatan L dengan H berdasarkan maklumat diberi. Huraikan bentuk muka bumi, ketersampaian, kegiatan pertanian dan kos pembinaan tanpa mendakwa angka kepadatan sebenar.

Rangka bantuan

1. Bandingkan kerataan dan pembinaan.
2. Bandingkan jalan masuk dan pergerakan.
3. Kaitkan pertanian dengan pekerjaan dan elakkan angka rekaan baharu.

B8E04 | 8.2

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 91-92 | Rujukan 3.1.2

Tiga tindakan kerajaan yang dipelajari ialah pembukaan bandar baharu, tanah rancangan dan pewartaan kawasan pemuliharaan.

Bandingkan tujuan dan kesan tiga tindakan tersebut. Berikan satu contoh buku teks bagi bandar baharu dan satu contoh bagi kawasan pemuliharaan.

Rangka bantuan

1. Bandar baharu: tujuan serta kesan.
2. Tanah rancangan: tujuan serta kesan.
3. Pemuliharaan: tujuan serta kesan dan contoh.

B8E05 | 8.1

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 89-92 | Rujukan 3.1.1, 3.1.2

Data rekaan untuk latihan: A mempunyai 8 400 orang dalam 21 km² dan kegiatan kilang; B mempunyai 10 000 orang dalam 100 km² serta kawasan yang sebahagiannya hutan simpan. Seorang murid mendakwa B lebih padat dan semua dasar kerajaan meningkatkan kepadatan.

Nilai kedua-dua dakwaan menggunakan pengiraan dan konsep bab ini. Nyatakan dua kepadatan, kategorinya, kawasan yang lebih padat, satu penjelasan ekonomi bagi A serta pembetulan dakwaan dasar kerajaan dengan contoh.

Rangka bantuan

1. Kira dan kelaskan kedua-dua kawasan.
2. Betulkan dakwaan berdasarkan perbandingan.
3. Gunakan ekonomi dan contoh dasar pemuliharaan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B8S01 | 8.1

Buku teks KPM hlm. 88-89 | Rujukan 3.1.1

(a) Nyatakan maksud taburan penduduk dan satu ciri umum taburan penduduk Malaysia.

Contoh jawapan

Taburan penduduk ialah sebaran penduduk dalam sesuatu kawasan. Di Malaysia, taburannya tidak sekata.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menyatakan taburan sebagai sebaran penduduk dalam sesuatu kawasan.

☐ P2 (1 markah): Menyatakan taburan penduduk Malaysia tidak sekata.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Nyatakan tiga kategori kepadatan dan unit yang digunakan apabila keluasan diberi dalam km².

Contoh jawapan

Tiga kategori ialah padat, sederhana dan jarang. Unitnya ialah orang/km².

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menyatakan padat.

☐ P2 (1 markah): Menyatakan sederhana.

☐ P3 (1 markah): Menyatakan jarang.

☐ P4 (1 markah): Menyatakan unit orang/km².

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S02 | 8.1

Buku teks KPM hlm. 89 | Rujukan 3.1.1

(a) Kira kepadatan A dan B.

Contoh jawapan

A: 1 200 ÷ 4 = 300 orang/km². B: 1 200 ÷ 24 = 50 orang/km².

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: 300 orang/km².

☐ P2 (1 markah): B: 50 orang/km².

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Kelaskan A dan B. Jelaskan mengapa kawasan yang mempunyai jumlah penduduk sama boleh berbeza kepadatannya dengan menyatakan perbezaan keluasan dan kesannya.

Contoh jawapan

A padat, manakala B sederhana. Keluasan A lebih kecil daripada B. Jumlah penduduk yang sama tertumpu dalam ruang lebih kecil di A, maka kepadatannya lebih tinggi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A dikelaskan padat.

☐ P2 (1 markah): B dikelaskan sederhana.

☐ P3 (1 markah): Menyatakan A mempunyai keluasan lebih kecil daripada B.

☐ P4 (1 markah): Menjelaskan bahawa penduduk yang sama tertumpu dalam ruang lebih kecil, lalu A lebih padat.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S03 | 8.1

Buku teks KPM hlm. 88-89 | Rujukan 3.1.1

(a) Berikan satu contoh kawasan padat dan satu contoh kawasan jarang dalam buku teks.

Contoh jawapan

Kuala Lumpur ialah contoh padat dan Kapit ialah contoh jarang dalam buku teks.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh padat yang disenaraikan, seperti Kuala Lumpur.

☐ P2 (1 markah): Satu contoh jarang yang disenaraikan, seperti Kapit.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Nyatakan satu contoh kawasan sederhana. Kemudian berikan tiga ciri lokasi umum yang sering dikaitkan dengan kawasan jarang.

Contoh jawapan

Dungun ialah contoh sederhana. Kawasan jarang sering dikaitkan dengan hutan tebal, tanah tinggi atau pergunungan, dan pedalaman.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh sederhana seperti Dungun, Tumpat atau Felda Tunku.

☐ P2 (1 markah): Kawasan berhutan tebal.

☐ P3 (1 markah): Kawasan bergunung-ganang atau tanah tinggi.

☐ P4 (1 markah): Kawasan pedalaman.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S04 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 90-92 | Rujukan 3.1.2

(a) Kelaskan tanah pamah dan pembukaan kilang mengikut kelompok faktor.

Contoh jawapan

Tanah pamah ialah faktor fizikal; pembukaan kilang ialah faktor ekonomi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tanah pamah: fizikal.

☐ P2 (1 markah): Pembukaan kilang: ekonomi.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Kelaskan setiap contoh berikut: universiti, bekalan elektrik, bandar baharu oleh kerajaan, pewartaan hutan simpan.

Contoh jawapan

Universiti dan bekalan elektrik ialah faktor sosial. Pembukaan bandar baharu oleh kerajaan dan pewartaan hutan simpan ialah faktor dasar kerajaan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Universiti: sosial.

☐ P2 (1 markah): Bekalan elektrik: sosial.

☐ P3 (1 markah): Bandar baharu oleh kerajaan: dasar kerajaan.

☐ P4 (1 markah): Pewartaan hutan simpan: dasar kerajaan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S05 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 90 | Rujukan 3.1.2

(a) Nyatakan dua kelebihan P yang dinyatakan dalam situasi.

Contoh jawapan

P mempunyai tanah rata dan ketersampaian yang baik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tanah rata.

☐ P2 (1 markah): Mudah dihubungi atau ketersampaian baik.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Terangkan dua sebab Q mungkin kurang menarik petempatan. Bagi setiap sebab, nyatakan keadaan dan kesannya.

Contoh jawapan

Q tidak rata, maka pembinaan kediaman lebih sukar atau mahal. Jalan masuknya juga terhad, jadi perhubungan dan pergerakan penduduk lebih sukar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Q berlereng atau tidak rata.

☐ P2 (1 markah): Keadaan itu menyukarkan pembinaan atau meningkatkan kos pembinaan.

☐ P3 (1 markah): Jalan masuk Q terhad atau ketersampaian rendah.

☐ P4 (1 markah): Keadaan itu menyukarkan perhubungan dan pergerakan penduduk.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S06 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 91 | Rujukan 3.1.2

(a) Namakan satu contoh kawasan perindustrian dan satu contoh kawasan petroleum atau gas asli daripada buku teks.

Contoh jawapan

Shah Alam ialah contoh perindustrian. Kerteh ialah contoh petroleum dan gas asli.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu kawasan perindustrian seperti Shah Alam, Bayan Lepas, Batu Berendam atau Nilai.

☐ P2 (1 markah): Satu kawasan petroleum/gas seperti Kerteh atau Miri.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Huraikan bagaimana pertanian dan perikanan masing-masing boleh menarik penduduk. Berikan satu contoh lokasi bagi setiap kegiatan.

Contoh jawapan

Pertanian menyediakan mata pencarian dan menarik penduduk, seperti di Dataran Kedah-Perlis. Perikanan juga menyediakan pekerjaan, seperti di Semporna.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pertanian menyediakan pekerjaan atau sumber pendapatan yang menarik penduduk.

☐ P2 (1 markah): Contoh pertanian seperti Dataran Kedah-Perlis, Dataran Kelantan atau Delta Rajang.

☐ P3 (1 markah): Perikanan menyediakan pekerjaan atau sumber pendapatan yang menarik penduduk.

☐ P4 (1 markah): Contoh perikanan seperti Semporna, Tumpat atau Kemaman.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S07 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 91 | Rujukan 3.1.2

(a) Nyatakan kelompok faktor dan satu contoh infrastruktur dalam situasi.

Contoh jawapan

Kelompoknya ialah faktor sosial. Laluan bas ialah satu contoh infrastruktur.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menyatakan faktor sosial.

☐ P2 (1 markah): Menyatakan satu daripada bekalan air, elektrik atau laluan bas.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Selain contoh yang anda namakan dalam (a), jelaskan kepentingan dua kemudahan lain yang berbeza kepada tarikan penduduk. Nyatakan kemudahan dan manfaat khusus bagi setiap satu.

Contoh jawapan

Bekalan air memenuhi keperluan harian penduduk. Institusi pendidikan menyediakan peluang belajar dan menarik pelajar serta kakitangan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan satu kemudahan, seperti bekalan air.

☐ P2 (1 markah): Memberi manfaat sepadan, seperti memenuhi keperluan harian.

☐ P3 (1 markah): Menamakan kemudahan lain, seperti institusi pendidikan.

☐ P4 (1 markah): Memberi manfaat berbeza yang sepadan, seperti menyediakan peluang belajar.

Terima pasangan lain yang relevan, contohnya bas memudahkan perjalanan. Dua kemudahan mesti berbeza daripada satu sama lain dan daripada jawapan (a); beri manfaat khusus yang sepadan.

B8S08 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 92 | Rujukan 3.1.2

(a) Kelaskan kedua-dua tindakan dan nyatakan tujuan utama pewartaan N.

Contoh jawapan

Kedua-duanya ialah dasar kerajaan. N diwartakan untuk memelihara alam dan hutan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kedua-duanya faktor dasar kerajaan/governan.

☐ P2 (1 markah): Pewartaan N bertujuan memelihara alam atau kelestarian hutan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Bandingkan kesan yang dijangka terhadap tumpuan penduduk M dan N serta berikan satu contoh buku teks bagi setiap tindakan.

Contoh jawapan

M boleh menarik penduduk berhijrah, seperti perkembangan Putrajaya. N cenderung kekal jarang penduduk kerana fungsi pemuliharaan, seperti Hutan Simpan Royal Belum.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): M boleh menarik penghijrahan atau menambah tumpuan penduduk.

☐ P2 (1 markah): Contoh bandar pentadbiran baharu: Putrajaya.

☐ P3 (1 markah): N cenderung kekal berpenduduk jarang dalam konteks pemuliharaan.

☐ P4 (1 markah): Contoh hutan simpan seperti Royal Belum.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S09 | 8.1

Buku teks KPM hlm. 89 | Rujukan 3.1.1

(a) Kira kepadatan X dan Y.

Contoh jawapan

X: 9 000 ÷ 60 = 150 orang/km². Y: 6 000 ÷ 15 = 400 orang/km².

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): X: 150 orang/km².

☐ P2 (1 markah): Y: 400 orang/km².

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Kelaskan X dan Y, betulkan dakwaan murid, dan nyatakan prinsip perbandingan yang perlu digunakan.

Contoh jawapan

X sederhana dan Y padat. Y lebih padat daripada X. Kepadatan perlu membandingkan jumlah penduduk dengan keluasan, bukan melihat jumlah sahaja.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): X sederhana.

☐ P2 (1 markah): Y padat.

☐ P3 (1 markah): Menyatakan Y lebih padat daripada X.

☐ P4 (1 markah): Menjelaskan bahawa jumlah mesti dibandingkan dengan keluasan, bukan jumlah sahaja.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8S10 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 90-92 | Rujukan 3.1.2

(a) Kenal pasti dua kelompok faktor berbeza yang menarik penduduk ke A berserta satu bukti masing-masing.

Contoh jawapan

Faktor fizikal ialah tanah pamah. Faktor ekonomi ialah kilang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu kelompok faktor dengan bukti sepadan, contohnya fizikal: tanah pamah.

☐ P2 (1 markah): Satu kelompok lain dengan bukti sepadan, contohnya ekonomi: kilang.

Terima faktor sosial: bekalan air sebagai salah satu daripada dua kelompok berbeza.

(b) Berikan dua sebab B tidak semestinya padat, nyatakan mengapa kategori kepadatan tepat belum boleh dipastikan, dan senaraikan data yang diperlukan untuk mengiranya.

Contoh jawapan

B berpaya dan sukar dihubungi, maka kedekatannya dengan sungai tidak menjamin penduduk padat. Kategori tepat belum boleh dikira tanpa data. Kita memerlukan jumlah penduduk dan keluasan B.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kawasan berpaya mungkin kurang sesuai untuk petempatan.

☐ P2 (1 markah): Ketersampaian rendah menyukarkan perhubungan.

☐ P3 (1 markah): Tiada data berangka yang membolehkan kepadatan dikira.

☐ P4 (1 markah): Memerlukan jumlah penduduk dan keluasan kawasan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B8E01 | 8.1

Buku teks KPM hlm. 88-89 | Rujukan 3.1.1

Terangkan maksud taburan penduduk, formula kepadatan dan unitnya. Kira serta kelaskan P dan Q, kemudian jelaskan sebab kepadatannya berbeza walaupun jumlah penduduk sama.

Contoh jawapan

Taburan penduduk ialah sebaran penduduk dalam kawasan. Kepadatan dikira dengan membahagikan jumlah penduduk dengan keluasan, menggunakan unit orang/km². P mempunyai 3 000 ÷ 10 = 300 orang/km² dan dikelaskan padat. Q mempunyai 3 000 ÷ 60 = 50 orang/km² dan dikelaskan sederhana. Walaupun jumlah penduduk sama, keluasan P lebih kecil. Penduduknya tertumpu dalam ruang yang lebih kecil, maka kepadatannya lebih tinggi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Maksud taburan sebagai sebaran penduduk.

☐ P2 (1 markah): Formula jumlah penduduk dibahagi keluasan.

☐ P3 (1 markah): Unit orang/km².

☐ P4 (1 markah): P: 300 orang/km².

☐ P5 (1 markah): P: padat.

☐ P6 (1 markah): Q: 50 orang/km².

☐ P7 (1 markah): Q: sederhana.

☐ P8 (1 markah): Keluasan P lebih kecil menyebabkan penduduk sama tertumpu dalam ruang lebih kecil.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B8E02 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 90-92 | Rujukan 3.1.2

Jelaskan empat kelompok faktor yang mempengaruhi taburan penduduk. Bagi setiap kelompok, berikan satu contoh keadaan dan satu huraian bagaimana keadaan itu mempengaruhi tumpuan penduduk.

Contoh jawapan

Faktor fizikal seperti tanah pamah memudahkan pembinaan kediaman. Faktor ekonomi seperti perindustrian menyediakan pekerjaan yang menarik pekerja berhijrah. Faktor sosial seperti pengangkutan yang baik memudahkan perjalanan harian, lalu menjadikan kawasan lebih menarik. Dasar kerajaan seperti pewartaan hutan simpan pula mengekalkan fungsi pemuliharaan dan kawasan yang jarang penduduk. Oleh itu, kesan setiap faktor tidak semestinya sama.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh fizikal yang tepat, seperti tanah pamah.

☐ P2 (1 markah): Huraian fizikal sepadan, seperti memudahkan pembinaan.

☐ P3 (1 markah): Contoh ekonomi yang tepat, seperti perindustrian.

☐ P4 (1 markah): Huraian ekonomi sepadan, seperti pekerjaan menarik pekerja.

☐ P5 (1 markah): Contoh sosial yang tepat, seperti kemudahan pengangkutan.

☐ P6 (1 markah): Huraian sosial sepadan, seperti memudahkan perjalanan harian.

☐ P7 (1 markah): Contoh dasar kerajaan yang tepat, seperti pewartaan hutan simpan.

☐ P8 (1 markah): Huraian dasar sepadan, seperti mengekalkan kawasan pemuliharaan berpenduduk jarang.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B8E03 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 90-91 | Rujukan 3.1.2

Bandingkan tarikan petempatan L dengan H berdasarkan maklumat diberi. Huraikan bentuk muka bumi, ketersampaian, kegiatan pertanian dan kos pembinaan tanpa mendakwa angka kepadatan sebenar.

Contoh jawapan

L lebih menarik dari segi beberapa faktor yang diberikan. Tanahnya rata, maka pembinaan petempatan lebih mudah. Kedudukannya dekat jalan utama memudahkan perhubungan. Kegiatan pertanian pula menyediakan pekerjaan atau pendapatan. Sebaliknya, H berbukit curam dan tidak rata. Pembinaan rumah menjadi lebih sukar serta mahal. H juga sukar dihubungi, yang mengehadkan hubungan dan pergerakan penduduk. Penjelasan ini menunjukkan kecenderungan tarikan petempatan, bukan jumlah atau kepadatan sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): L mempunyai tanah rata.

☐ P2 (1 markah): Keadaan rata memudahkan pembinaan petempatan.

☐ P3 (1 markah): L dekat jalan utama.

☐ P4 (1 markah): Jalan utama memudahkan perhubungan atau pergerakan.

☐ P5 (1 markah): Pertanian di L menyediakan pekerjaan atau pendapatan.

☐ P6 (1 markah): H berbukit curam atau tidak rata.

☐ P7 (1 markah): Pembinaan rumah di H lebih sukar atau mahal.

☐ P8 (1 markah): Ketersampaian rendah H menyukarkan hubungan dengan tempat lain.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B8E04 | 8.2

Buku teks KPM hlm. 91-92 | Rujukan 3.1.2

Bandingkan tujuan dan kesan tiga tindakan tersebut. Berikan satu contoh buku teks bagi bandar baharu dan satu contoh bagi kawasan pemuliharaan.

Contoh jawapan

Pembukaan bandar baharu mewujudkan tumpuan kegiatan seperti pentadbiran dan boleh menarik penghijrahan penduduk. Putrajaya ialah contoh yang diberikan. Tanah rancangan membuka kawasan pertanian serta mewujudkan petempatan bagi masyarakat yang menjalankan kegiatan itu. Pewartaan hutan simpan atau taman negara pula bertujuan memelihara alam. Oleh sebab fungsi pemuliharaan dikekalkan, kawasan berkenaan cenderung jarang penduduk, seperti Hutan Simpan Royal Belum. Dasar yang berbeza boleh menghasilkan kesan taburan yang berbeza.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar baharu menyediakan tumpuan kegiatan atau pentadbiran.

☐ P2 (1 markah): Bandar baharu boleh menarik penghijrahan penduduk.

☐ P3 (1 markah): Contoh bandar baharu/pusat pentadbiran: Putrajaya.

☐ P4 (1 markah): Tanah rancangan membuka kawasan pertanian.

☐ P5 (1 markah): Tanah rancangan mewujudkan atau menarik petempatan.

☐ P6 (1 markah): Pewartaan hutan simpan/taman negara bertujuan memelihara alam.

☐ P7 (1 markah): Kawasan pemuliharaan cenderung kekal jarang penduduk.

☐ P8 (1 markah): Contoh pemuliharaan buku teks, seperti Royal Belum atau Taman Negara.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B8E05 | 8.1

Buku teks KPM hlm. 89-92 | Rujukan 3.1.1, 3.1.2

Nilai kedua-dua dakwaan menggunakan pengiraan dan konsep bab ini. Nyatakan dua kepadatan, kategorinya, kawasan yang lebih padat, satu penjelasan ekonomi bagi A serta pembetulan dakwaan dasar kerajaan dengan contoh.

Contoh jawapan

Kepadatan A ialah 8 400 ÷ 21 = 400 orang/km², maka A padat. Kepadatan B ialah 10 000 ÷ 100 = 100 orang/km², maka B sederhana. A lebih padat walaupun jumlah penduduknya lebih kecil. Kilang di A boleh menarik penduduk melalui pekerjaan. Dakwaan bahawa semua dasar kerajaan meningkatkan kepadatan juga tidak tepat kerana kesannya bergantung pada tujuan. Contohnya, pewartaan hutan simpan mengekalkan fungsi pemuliharaan dan kawasan yang jarang penduduk. Ini tidak bermaksud seluruh B ialah hutan simpan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A: 400 orang/km².

☐ P2 (1 markah): B: 100 orang/km².

☐ P3 (1 markah): A padat.

☐ P4 (1 markah): B sederhana.

☐ P5 (1 markah): A lebih padat walaupun jumlah penduduknya lebih kecil.

☐ P6 (1 markah): Kilang A menyediakan pekerjaan yang boleh menarik penduduk.

☐ P7 (1 markah): Menolak dakwaan semua dasar meningkatkan kepadatan kerana tujuan dasar berbeza.

☐ P8 (1 markah): Pewartaan hutan simpan/taman negara menjadi contoh dasar yang mengekalkan penduduk jarang di kawasan pemuliharaan.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 09 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Petempatan di Malaysia

Subjektif dan huraian / esei

Bezakan jenis, pola dan fungsi petempatan. Gunakan ciri yang diberi untuk menjelaskan susunan rumah serta peranan bandar dan luar bandar.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 96-107 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B9S01 | 9.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Petempatan Malaysia dibincangkan sebagai bandar dan luar bandar.

(a) Nyatakan dua jenis petempatan. [2 markah]

(b) Bandingkan kedua-duanya dari segi kepelbagaian kemudahan dan satu kegiatan ekonomi yang biasa dikaitkan dengan setiap jenis. [4 markah]

B9S02 | 9.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Gambaran rekaan: P mempunyai rumah rapat mengelilingi satu persimpangan utama. Q mempunyai rumah berderet sepanjang jalan.

(a) Namakan pola P dan Q. [2 markah]

(b) Berikan dua bukti susunan bagi setiap pola berdasarkan gambaran. [4 markah]

B9S03 | 9.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Gambaran rekaan: R mempunyai beberapa kumpulan rumah yang dirancang dalam tanah rancangan. S mempunyai rumah berjauhan dan tidak seragam antara kebun kecil.

(a) Namakan pola R dan S. [2 markah]

(b) Berikan satu contoh lokasi buku teks bagi setiap pola serta satu ciri yang menyokong setiap padanan. [4 markah]

B9S04 | 9.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Setiap petempatan boleh menjalankan fungsi ekonomi, sosial dan governan.

(a) Kelaskan kilang pengeluaran dan klinik kesihatan mengikut fungsi. [2 markah]

(b) Nyatakan fungsi yang ditonjolkan oleh setiap contoh: pejabat penghulu, pelabuhan eksport, istana rasmi sultan, universiti. [4 markah]

B9S05 | 9.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Data rekaan: kawasan A mempunyai 31 000 orang, kediaman moden dan banyak perkhidmatan. Kawasan B mempunyai 4 100 orang, kebun sayur dan ternakan.

(a) Kelaskan jenis A dan B berdasarkan ciri yang diberi. [2 markah]

(b) Bagi setiap kawasan, berikan satu bukti jumlah penduduk dan satu bukti ciri kediaman atau kegiatan ekonomi yang menyokong padanan anda. [4 markah]

B9S06 | 9.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Aktiviti lakaran asal: gunakan bulatan kecil sebagai simbol rumah. Lukisan boleh dibuat di atas kertas.

(a) Nyatakan maksud pola petempatan dan satu perbezaannya daripada jenis petempatan. [2 markah]

(b) Lakar pola berjajar dan berselerak secara berasingan. Bagi berjajar, sertakan satu jalan atau sungai. Bagi berselerak, tunjukkan rumah yang berjauhan dan tidak seragam. [4 markah]

B9S07 | 9.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

Contoh fungsi bandar boleh bertindih dalam satu tempat.

(a) Namakan satu contoh bandar pelabuhan dan satu contoh bandar teknologi maklumat daripada buku teks. [2 markah]

(b) Huraikan fungsi bandar pelancongan dan bandar perindustrian dengan satu kegiatan serta satu contoh lokasi bagi setiap satu. [4 markah]

B9S08 | 9.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 103-104 | Rujukan 3.2.3

Situasi rekaan: bandar X mempunyai kampus pengajian tinggi serta pusat pentadbiran. Kampung Y mempunyai klinik dan pejabat ketua kampung.

(a) Kelaskan klinik dan pejabat ketua kampung di Y. [2 markah]

(b) Bandingkan bentuk fungsi sosial dan governan X dengan Y. [4 markah]

B9S09 | 9.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 98-101 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2

Situasi rekaan: kawasan P mempunyai 18 000 orang dan kemudahan pelbagai. Rumahnya membentuk beberapa kumpulan terancang, bukan tertumpu pada satu persimpangan.

(a) Nyatakan jenis dan pola P secara berasingan. [2 markah]

(b) Berikan dua bukti bagi jenisnya, satu bukti bagi polanya dan jelaskan mengapa label bandar sahaja belum menentukan pola. [4 markah]

B9S10 | 9.3

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Situasi rekaan: bandar R mempunyai pelabuhan eksport serta kilang. Kampung S mempunyai industri makanan, klinik dan pejabat penghulu. Penduduk S memerlukan tempat untuk kegiatan kemasyarakatan.

(a) Nyatakan dua fungsi ekonomi khusus yang ditonjolkan oleh R. [2 markah]

(b) Huraikan peranan industri makanan, klinik dan pejabat penghulu di S. Kemudian cadangkan satu kemudahan yang sesuai untuk kegiatan kemasyarakatan berdasarkan bab ini. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B9E01 | 9.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Gunakan ciri umum bandar dan luar bandar menurut buku teks.

Bandingkan petempatan bandar dengan luar bandar dari empat aspek: jumlah penduduk, kemudahan asas, ciri kediaman dan contoh kegiatan ekonomi.

Rangka bantuan

1. Jumlah dan kemudahan.
2. Kediaman dan ekonomi.
3. Elakkan menyatakan semua kampung tiada kemudahan.

B9E02 | 9.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Empat gambaran rekaan: A mengelilingi persimpangan utama; B dalam kumpulan terancang; C berderet mengikut sungai; D berjauhan antara kebun kecil.

Kenal pasti empat pola dan huraikan satu ciri susunan yang menyokong setiap padanan.

Rangka bantuan

1. Padankan A serta B.
2. Padankan C serta D.
3. Pastikan bukti merujuk susunan rumah.

B9E03 | 9.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

Buku teks membincangkan pelbagai fungsi bandar.

Huraikan empat fungsi bandar yang berbeza. Bagi setiap fungsi, jelaskan kegiatan atau peranan khusus dan berikan satu contoh lokasi daripada buku teks. Pilih sekurang-kurangnya satu fungsi sosial dan satu fungsi governan.

Rangka bantuan

1. Pilih dua fungsi ekonomi.
2. Pilih satu fungsi sosial dan satu governan.
3. Padankan setiap peranan dengan contoh yang tepat.

B9E04 | 9.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Situasi rekaan: bandar A mempunyai kilang, universiti dan pusat pentadbiran. Kampung B mempunyai kebun sayur, klinik, pejabat penghulu, pengusaha kraftangan serta balai raya.

Bandingkan fungsi ekonomi, sosial dan governan kedua-dua petempatan. Jelaskan juga peranan industri desa dan balai raya di B.

Rangka bantuan

1. Bandingkan dua kegiatan ekonomi.
2. Bandingkan fungsi sosial dan governan.
3. Tambahkan peranan industri desa dan balai raya.

B9E05 | 9.2

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 98-104 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3

Data rekaan: P mempunyai 26 000 orang, kemudahan pelbagai, rumah berderet sepanjang jalan, kilang serta pelabuhan. Q mempunyai 3 300 orang, kebun kecil, rumah berjauhan tidak seragam dan klinik.

Sediakan perbandingan yang membezakan jenis, pola dan fungsi. Nyatakan jenis P dan Q serta satu bukti masing-masing; pola P dan Q; satu fungsi ekonomi P; dan satu fungsi sosial Q.

Rangka bantuan

1. Jenis dan bukti bagi kedua-duanya.
2. Pola berdasarkan susunan rumah.
3. Fungsi berdasarkan kegiatan atau kemudahan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B9S01 | 9.1

Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

(a) Nyatakan dua jenis petempatan.

Contoh jawapan

Dua jenis petempatan ialah bandar dan luar bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar.

☐ P2 (1 markah): Luar bandar.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Bandingkan kedua-duanya dari segi kepelbagaian kemudahan dan satu kegiatan ekonomi yang biasa dikaitkan dengan setiap jenis.

Contoh jawapan

Bandar mempunyai kemudahan lebih pelbagai dan kegiatan seperti perindustrian. Luar bandar digambarkan mempunyai kemudahan lebih minimum serta kegiatan seperti pertanian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar mempunyai kemudahan asas yang lebih pelbagai.

☐ P2 (1 markah): Luar bandar mempunyai kemudahan yang lebih minimum dalam penerangan buku teks.

☐ P3 (1 markah): Contoh ekonomi bandar seperti perindustrian atau perniagaan.

☐ P4 (1 markah): Contoh ekonomi luar bandar seperti pertanian atau penternakan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S02 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

(a) Namakan pola P dan Q.

Contoh jawapan

P berpusat dan Q berjajar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P berpusat.

☐ P2 (1 markah): Q berjajar.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan dua bukti susunan bagi setiap pola berdasarkan gambaran.

Contoh jawapan

Rumah P rapat dan tertumpu pada satu persimpangan utama. Rumah Q membentuk deretan dan mengikuti jalan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rumah P rapat antara satu sama lain.

☐ P2 (1 markah): Rumah P tertumpu pada satu persimpangan utama.

☐ P3 (1 markah): Rumah Q membentuk deretan.

☐ P4 (1 markah): Deretan Q mengikuti jalan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S03 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

(a) Namakan pola R dan S.

Contoh jawapan

R berkelompok dan S berselerak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): R berkelompok.

☐ P2 (1 markah): S berselerak.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan satu contoh lokasi buku teks bagi setiap pola serta satu ciri yang menyokong setiap padanan.

Contoh jawapan

Felda Trolak ialah contoh berkelompok dengan kumpulan rumah terancang. Kundasang ialah contoh berselerak dengan rumah yang berjauhan dan tidak seragam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh berkelompok seperti Felda Trolak, Felda Air Tawar atau Felda Sahabat.

☐ P2 (1 markah): Ciri berkelompok: susunan rumah dalam kumpulan terancang.

☐ P3 (1 markah): Contoh berselerak seperti Bukit Tinggi atau Kundasang.

☐ P4 (1 markah): Ciri berselerak: rumah berjauhan atau bertaburan tidak seragam.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S04 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

(a) Kelaskan kilang pengeluaran dan klinik kesihatan mengikut fungsi.

Contoh jawapan

Kilang ialah fungsi ekonomi, manakala klinik ialah fungsi sosial.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kilang: ekonomi.

☐ P2 (1 markah): Klinik: sosial.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Nyatakan fungsi yang ditonjolkan oleh setiap contoh: pejabat penghulu, pelabuhan eksport, istana rasmi sultan, universiti.

Contoh jawapan

Pejabat penghulu menjalankan pentadbiran. Pelabuhan eksport menjalankan ekonomi pelabuhan. Istana rasmi menonjolkan bandar diraja. Universiti menonjolkan bandar pendidikan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pejabat penghulu: governan atau pentadbiran.

☐ P2 (1 markah): Pelabuhan eksport: ekonomi atau bandar pelabuhan.

☐ P3 (1 markah): Istana rasmi: bandar diraja atau sosial dalam pengelasan buku teks.

☐ P4 (1 markah): Universiti: bandar pendidikan atau sosial.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S05 | 9.1

Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

(a) Kelaskan jenis A dan B berdasarkan ciri yang diberi.

Contoh jawapan

A menunjukkan bandar dan B menunjukkan luar bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A bandar.

☐ P2 (1 markah): B luar bandar.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Bagi setiap kawasan, berikan satu bukti jumlah penduduk dan satu bukti ciri kediaman atau kegiatan ekonomi yang menyokong padanan anda.

Contoh jawapan

A mempunyai 31 000 orang dan banyak kegiatan perkhidmatan. B mempunyai 4 100 orang dan menjalankan pertanian serta penternakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A mempunyai 31 000 orang, melebihi ciri 10 000.

☐ P2 (1 markah): A mempunyai kediaman moden atau banyak perkhidmatan.

☐ P3 (1 markah): B mempunyai 4 100 orang, kurang daripada ciri 10 000.

☐ P4 (1 markah): B menjalankan kebun sayur/pertanian atau penternakan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S06 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

(a) Nyatakan maksud pola petempatan dan satu perbezaannya daripada jenis petempatan.

Contoh jawapan

Pola ialah corak susunan rumah. Jenis pula merujuk bandar atau luar bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pola ialah corak susunan rumah atau bangunan.

☐ P2 (1 markah): Jenis merujuk bandar/luar bandar, bukan susunan rumah.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Lakar pola berjajar dan berselerak secara berasingan. Bagi berjajar, sertakan satu jalan atau sungai. Bagi berselerak, tunjukkan rumah yang berjauhan dan tidak seragam.

Contoh jawapan

Contoh lakaran yang memenuhi kriteria: lukis satu jalan dan beberapa simbol rumah dalam deretan di sisinya untuk berjajar. Dalam ruang lain, letakkan beberapa simbol rumah berjauhan pada kedudukan tidak seragam untuk berselerak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lakaran berjajar menunjukkan satu jalan atau sungai sebagai laluan.

☐ P2 (1 markah): Rumah berjajar membentuk deretan mengikuti laluan itu.

☐ P3 (1 markah): Lakaran berselerak menunjukkan rumah berjauhan.

☐ P4 (1 markah): Lakaran berselerak tidak membentuk deretan seragam atau satu kelompok rapat.

Tiada satu bentuk lukisan wajib. Nilai ciri susunan, bukan kecantikan atau kemahiran seni. Jawapan penerangan membantu menyemak tetapi tugasan ini meminta lakaran.

B9S07 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

(a) Namakan satu contoh bandar pelabuhan dan satu contoh bandar teknologi maklumat daripada buku teks.

Contoh jawapan

Klang ialah contoh bandar pelabuhan. Cyberjaya ialah contoh bandar teknologi maklumat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh pelabuhan seperti Klang, Pasir Gudang, Georgetown, Bintulu atau Teluk Sepanggar.

☐ P2 (1 markah): Contoh ICT seperti Cyberjaya atau Taman Teknologi Malaysia.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Huraikan fungsi bandar pelancongan dan bandar perindustrian dengan satu kegiatan serta satu contoh lokasi bagi setiap satu.

Contoh jawapan

Bandar pelancongan menyediakan aktiviti serta pekerjaan pelancongan, seperti Bandaraya Melaka. Bandar perindustrian menjalankan pengeluaran dan pekerjaan teknikal, seperti Perai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pelancongan menawarkan aktiviti atau pekerjaan pelancongan.

☐ P2 (1 markah): Contoh pelancongan: Port Dickson atau Bandaraya Melaka.

☐ P3 (1 markah): Perindustrian melibatkan pengeluaran atau pekerjaan teknikal.

☐ P4 (1 markah): Contoh perindustrian: Shah Alam atau Perai.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S08 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 103-104 | Rujukan 3.2.3

(a) Kelaskan klinik dan pejabat ketua kampung di Y.

Contoh jawapan

Klinik ialah fungsi sosial, manakala pejabat ketua kampung ialah governan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Klinik: sosial.

☐ P2 (1 markah): Pejabat ketua kampung: governan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Bandingkan bentuk fungsi sosial dan governan X dengan Y.

Contoh jawapan

Di X, kampus memberi peluang pendidikan tinggi; di Y, klinik memberi perkhidmatan kesihatan. Pusat pentadbiran X menjalankan urusan kerajaan, manakala ketua kampung Y mengurus hal pentadbiran setempat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sosial X: kampus menyediakan peluang pendidikan tinggi.

☐ P2 (1 markah): Sosial Y: klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

☐ P3 (1 markah): Governan X: pusat pentadbiran menyediakan urusan kerajaan.

☐ P4 (1 markah): Governan Y: ketua kampung mengurus hal pentadbiran masyarakat setempat.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S09 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 98-101 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2

(a) Nyatakan jenis dan pola P secara berasingan.

Contoh jawapan

Jenis P ialah bandar dan polanya berkelompok.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jenis: bandar.

☐ P2 (1 markah): Pola: berkelompok.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan dua bukti bagi jenisnya, satu bukti bagi polanya dan jelaskan mengapa label bandar sahaja belum menentukan pola.

Contoh jawapan

P mempunyai 18 000 orang dan kemudahan pelbagai, maka sepadan dengan bandar. Kumpulan rumah terancang menyokong pola berkelompok. Label bandar sahaja belum menentukan pola kerana jenis tidak menerangkan susunan rumah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jumlah 18 000 melebihi ciri 10 000 dalam buku teks.

☐ P2 (1 markah): Kemudahan yang pelbagai sepadan dengan bandar.

☐ P3 (1 markah): Rumah disusun dalam beberapa kumpulan terancang.

☐ P4 (1 markah): Jenis bandar tidak menunjukkan cara rumah disusun; pola memerlukan bukti susunan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9S10 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

(a) Nyatakan dua fungsi ekonomi khusus yang ditonjolkan oleh R.

Contoh jawapan

R menjalankan fungsi pelabuhan dan perindustrian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar pelabuhan.

☐ P2 (1 markah): Bandar perindustrian.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Huraikan peranan industri makanan, klinik dan pejabat penghulu di S. Kemudian cadangkan satu kemudahan yang sesuai untuk kegiatan kemasyarakatan berdasarkan bab ini.

Contoh jawapan

Industri makanan menghasilkan produk serta pendapatan. Klinik memberi perkhidmatan kesihatan, manakala pejabat penghulu mengurus pentadbiran setempat. Balai raya sesuai dijadikan pusat kegiatan kemasyarakatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Industri makanan menghasilkan produk atau menyediakan pendapatan/pekerjaan.

☐ P2 (1 markah): Klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

☐ P3 (1 markah): Pejabat penghulu mengurus hal pentadbiran setempat.

☐ P4 (1 markah): Mencadangkan balai raya sebagai pusat kegiatan kemasyarakatan.

Terima ayat setara yang tepat dan relevan. Setiap isi berbeza dinilai sekali sahaja.

B9E01 | 9.1

Buku teks KPM hlm. 98-99 | Rujukan 3.2.1

Bandingkan petempatan bandar dengan luar bandar dari empat aspek: jumlah penduduk, kemudahan asas, ciri kediaman dan contoh kegiatan ekonomi.

Contoh jawapan

Menurut ciri buku teks, bandar mempunyai penduduk melebihi 10 000 orang, manakala luar bandar kurang daripada 10 000 orang. Bandar mempunyai kemudahan asas yang lebih pelbagai dan kediaman berciri moden. Luar bandar digambarkan mempunyai kemudahan lebih minimum serta kediaman sederhana atau tradisional. Kegiatan bandar termasuk perindustrian, perniagaan dan perkhidmatan. Luar bandar pula dikaitkan dengan pertanian, penternakan dan industri desa. Perbandingan umum ini tidak bermaksud setiap kampung tiada kemudahan moden.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bandar: jumlah melebihi 10 000 dalam ciri buku teks.

☐ P2 (1 markah): Luar bandar: jumlah kurang daripada 10 000 dalam ciri buku teks.

☐ P3 (1 markah): Bandar: kemudahan asas pelbagai.

☐ P4 (1 markah): Luar bandar: kemudahan lebih minimum.

☐ P5 (1 markah): Bandar: kediaman berciri moden.

☐ P6 (1 markah): Luar bandar: kediaman sederhana/tradisional dalam penerangan buku teks.

☐ P7 (1 markah): Contoh ekonomi bandar seperti perniagaan, perindustrian atau perkhidmatan.

☐ P8 (1 markah): Contoh ekonomi luar bandar seperti pertanian, penternakan atau industri desa.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B9E02 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 100-101 | Rujukan 3.2.2

Kenal pasti empat pola dan huraikan satu ciri susunan yang menyokong setiap padanan.

Contoh jawapan

A ialah berpusat kerana rumah bertumpu pada satu persimpangan utama. B ialah berkelompok kerana rumah disusun dalam kumpulan terancang. C ialah berjajar kerana rumah membentuk deretan mengikut sungai. D ialah berselerak kerana rumah berjauhan antara kebun kecil. Bukti susunan perlu dinyatakan untuk menyokong setiap pola, bukan sekadar menghafal namanya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A berpusat.

☐ P2 (1 markah): Bukti A: rumah bertumpu pada satu persimpangan/pusat.

☐ P3 (1 markah): B berkelompok.

☐ P4 (1 markah): Bukti B: kumpulan rumah disusun secara terancang.

☐ P5 (1 markah): C berjajar.

☐ P6 (1 markah): Bukti C: rumah berderet mengikut sungai.

☐ P7 (1 markah): D berselerak.

☐ P8 (1 markah): Bukti D: rumah berjauhan atau bertaburan tidak seragam.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B9E03 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-103 | Rujukan 3.2.3

Huraikan empat fungsi bandar yang berbeza. Bagi setiap fungsi, jelaskan kegiatan atau peranan khusus dan berikan satu contoh lokasi daripada buku teks. Pilih sekurang-kurangnya satu fungsi sosial dan satu fungsi governan.

Contoh jawapan

Bandar pelabuhan seperti Klang mengurus urusan import, eksport dan perkapalan. Bandar perindustrian seperti Shah Alam mempunyai kegiatan pengeluaran serta pekerjaan teknikal. Dari segi sosial, Tanjung Malim berfungsi sebagai bandar pendidikan dengan institusi pengajian tinggi. Dari segi governan, Putrajaya menjalankan fungsi pusat pentadbiran kerajaan persekutuan. Keempat-empatnya menunjukkan bahawa bandar mempunyai peranan yang berbeza mengikut kegiatan dan kemudahannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Peranan fungsi pertama yang tepat, seperti pelabuhan mengurus import/eksport.

☐ P2 (1 markah): Contoh sepadan pertama, seperti Klang.

☐ P3 (1 markah): Peranan fungsi kedua berbeza, seperti perindustrian menjalankan pengeluaran.

☐ P4 (1 markah): Contoh sepadan kedua, seperti Shah Alam.

☐ P5 (1 markah): Peranan fungsi sosial yang tepat, seperti pendidikan menyediakan pengajian tinggi.

☐ P6 (1 markah): Contoh sosial sepadan, seperti Tanjung Malim.

☐ P7 (1 markah): Peranan fungsi governan yang tepat, seperti pentadbiran mengurus perkhidmatan kerajaan.

☐ P8 (1 markah): Contoh governan sepadan, seperti Putrajaya.

Terima empat fungsi lain yang tepat bersama contoh buku teks, dengan sekurang-kurangnya satu fungsi sosial dan satu governan. Nama fungsi tanpa peranan tidak menggantikan isi huraian.

B9E04 | 9.3

Buku teks KPM hlm. 102-104 | Rujukan 3.2.3

Bandingkan fungsi ekonomi, sosial dan governan kedua-dua petempatan. Jelaskan juga peranan industri desa dan balai raya di B.

Contoh jawapan

Kilang di A mengeluarkan barangan dan menyediakan pekerjaan, manakala kebun sayur di B menghasilkan tanaman pertanian. Universiti A menyediakan pendidikan tinggi dan klinik B memberi perkhidmatan kesihatan. Pusat pentadbiran A mengurus urusan kerajaan, sementara penghulu B mengurus pentadbiran setempat. Pengusaha kraftangan menunjukkan industri desa yang menghasilkan produk serta pendapatan. Balai raya B pula menjadi pusat kegiatan kemasyarakatan. Kedua-dua petempatan mempunyai peranan yang berbeza tetapi sama-sama menyokong kehidupan masyarakat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ekonomi A: kilang menjalankan pengeluaran/menyediakan pekerjaan.

☐ P2 (1 markah): Ekonomi B: kebun sayur menjalankan pertanian/menyediakan hasil.

☐ P3 (1 markah): Sosial A: universiti menyediakan pendidikan tinggi.

☐ P4 (1 markah): Sosial B: klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

☐ P5 (1 markah): Governan A: pusat pentadbiran mengurus urusan kerajaan.

☐ P6 (1 markah): Governan B: penghulu mengurus pentadbiran setempat.

☐ P7 (1 markah): Industri desa B menghasilkan kraftangan untuk kegiatan ekonomi/pendapatan.

☐ P8 (1 markah): Balai raya B menjadi pusat kegiatan kemasyarakatan.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

B9E05 | 9.2

Buku teks KPM hlm. 98-104 | Rujukan 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3

Sediakan perbandingan yang membezakan jenis, pola dan fungsi. Nyatakan jenis P dan Q serta satu bukti masing-masing; pola P dan Q; satu fungsi ekonomi P; dan satu fungsi sosial Q.

Contoh jawapan

P ialah bandar, disokong oleh 26 000 orang dan kemudahan pelbagai. Q ialah luar bandar dengan 3 300 orang serta kegiatan kebun kecil. Pola P berjajar kerana rumah berderet sepanjang jalan. Pola Q berselerak kerana rumah berjauhan dan tidak seragam. Dari segi ekonomi, P menjalankan perindustrian melalui kilang, selain fungsi pelabuhan. Klinik di Q pula menjalankan fungsi sosial dengan memberi perkhidmatan kesihatan. Jenis, pola dan fungsi menilai aspek yang berlainan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P bandar.

☐ P2 (1 markah): Bukti P: 26 000 orang atau kemudahan pelbagai.

☐ P3 (1 markah): Q luar bandar.

☐ P4 (1 markah): Bukti Q: 3 300 orang atau kegiatan kebun kecil.

☐ P5 (1 markah): P berjajar kerana deretan sepanjang jalan.

☐ P6 (1 markah): Q berselerak kerana berjauhan dan tidak seragam.

☐ P7 (1 markah): Satu fungsi ekonomi P: perindustrian melalui kilang atau pelabuhan melalui perkapalan.

☐ P8 (1 markah): Sosial Q: klinik memberi perkhidmatan kesihatan.

Terima huraian lain yang tepat dalam skop buku teks. Fakta dan penjelasan yang berbeza diberi sekali sahaja; contoh jawapan bukan satu-satunya susunan yang diterima.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 10 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Bentuk Muka Bumi dan Saliran di Asia Tenggara

Subjektif dan huraian / esei

Kenali sebelas negara Asia Tenggara, bandingkan bentuk muka buminya dan hubungkan sungai serta tasik utama dengan kehidupan penduduk.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 108-119 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B10S01 | 10.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 110-111 | Rujukan 4.1.1

Murid menyediakan senarai negara Asia Tenggara. Mereka perlu membezakan negara daripada bandar serta mengelaskan negara mengikut bahagian rantau.

(a) Nyatakan dua nama negara Asia Tenggara selain Malaysia. [2 markah]

(b) Kelaskan Laos, Kemboja, Indonesia dan Filipina kepada tanah besar atau kepulauan. [4 markah]

B10S02 | 10.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 110-111 | Rujukan 4.1.1

Sebuah peta rujukan membahagikan Asia Tenggara kepada tanah besar dan kepulauan. Soalan ini boleh dijawab berdasarkan nama wilayah dan negara tanpa membaca peta tertentu.

(a) Jelaskan kedudukan Semenanjung Malaysia serta Sabah dan Sarawak dalam dua bahagian tersebut. [2 markah]

(b) Berikan dua negara tanah besar dan dua negara kepulauan selain Malaysia. [4 markah]

B10S03 | 10.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 112 | Rujukan 4.1.2

Sebuah kumpulan membandingkan tanah pamah dan pinggir laut di Asia Tenggara.

(a) Namakan dua contoh delta atau lembah tanah pamah berserta negaranya. [2 markah]

(b) Nyatakan satu negara tanpa pinggir laut dan tiga laut di Asia Tenggara. [4 markah]

B10S04 | 10.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 113 | Rujukan 4.1.2

Kad bentuk muka bumi perlu disusun mengikut banjaran dan gunung berapi, bersama negara yang betul.

(a) Berikan dua padanan banjaran dengan negaranya. [2 markah]

(b) Berikan dua contoh gunung berapi Indonesia dan dua contoh gunung berapi Filipina. [4 markah]

B10S05 | 10.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

Sungai mempunyai beberapa kepentingan yang berbeza kepada penduduk. Jangan mengira dua ayat yang menyatakan kegunaan sama sebagai dua fakta.

(a) Padankan Sungai Irrawaddy dan Menam Chao Phraya dengan negaranya. [2 markah]

(b) Terangkan empat kepentingan Sungai Irrawaddy kepada penduduk. [4 markah]

B10S06 | 10.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

Sungai Mekong menunjukkan bahawa sistem saliran boleh melibatkan beberapa negara. Gunakan lokasi yang dipelajari, tanpa menganggap sungai ini terhad kepada satu negara.

(a) Nyatakan kawasan punca Sungai Mekong dan negara tempat alirannya berakhir. [2 markah]

(b) Namakan empat negara Asia Tenggara selain Vietnam yang berkaitan dengan laluan Sungai Mekong dalam buku teks. [4 markah]

B10S07 | 10.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

Kumpulan kajian memilih Menam Chao Phraya untuk menerangkan hubungan saliran dengan kegiatan penduduk.

(a) Nyatakan negara dan teluk yang dikaitkan dengan aliran Menam Chao Phraya. [2 markah]

(b) Berikan empat ciri atau kepentingan lembah dan sungai ini: satu sifat tanih, satu kegiatan pertanian, satu kegunaan pengangkutan dan satu tarikan bandar yang berkaitan. [4 markah]

B10S08 | 10.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 115 | Rujukan 4.1.3

Tonle Sap merupakan contoh tasik utama di tanah besar Asia Tenggara.

(a) Nyatakan negara lokasi Tonle Sap dan jenis air tasiknya. [2 markah]

(b) Huraikan empat kegunaan atau kegiatan yang dikaitkan dengan Tonle Sap. [4 markah]

B10S09 | 10.3

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 115 | Rujukan 4.1.3

Sebuah kad menyatakan Danau Toba ialah tasik buatan di Filipina. Murid perlu membetulkannya dan menerangkan ciri sebenar yang dipelajari.

(a) Betulkan dua kesalahan kad: lokasi dan cara pembentukan tasik. [2 markah]

(b) Namakan satu pulau dalam Danau Toba dan nyatakan tiga kepentingan tasik Danau Toba kepada penduduk. [4 markah]

B10S10 | 10.2

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 112-115 | Rujukan 4.1.2, 4.1.3

Situasi rekaan untuk latihan: P ialah delta yang rata dan subur. Q ialah banjaran tinggi. R ialah tasik vulkanik dengan sebuah pulau di dalamnya. S ialah sungai utama Myanmar yang menuju ke Laut Andaman.

(a) Kelaskan bentuk muka bumi P dan Q. [2 markah]

(b) Berikan satu contoh bernama bagi P, satu bagi Q, kemudian kenal pasti R dan S. Sertakan negara untuk setiap jawapan. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B10E01 | 10.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 110-111 | Rujukan 4.1.1

Murid menyediakan penerangan ringkas tentang negara dan pembahagian Asia Tenggara.

Terangkan kedudukan rantau dan bilangan negaranya. Berikan dua negara tanah besar dan dua negara kepulauan selain Malaysia. Akhir sekali, jelaskan pembahagian wilayah Malaysia.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan benua dan bilangan negara.
2. Susun empat contoh negara dalam dua kumpulan.
3. Akhiri dengan Semenanjung Malaysia serta Sabah dan Sarawak.

B10E02 | 10.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 112-113 | Rujukan 4.1.2

Papan ulang kaji bertema tanah pamah, tanah tinggi dan gunung berapi akan disediakan.

Berikan dua contoh tanah pamah berserta negara, dua kepentingan tanah pamah, dua contoh banjaran berserta negara dan dua contoh gunung berapi berserta negara.

Rangka bantuan

1. Gunakan delta atau lembah untuk tanah pamah.
2. Bezakan dua kepentingan daripada nama lokasi.
3. Asingkan banjaran daripada gunung berapi.

B10E03 | 10.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

Sungai Mekong, Irrawaddy dan Menam Chao Phraya menyokong kehidupan penduduk dengan cara yang berkaitan dengan lokasinya.

Nyatakan punca dan negara penghujung Sungai Mekong serta satu kepentingan lembahnya. Bagi Irrawaddy, nyatakan negara, kawasan muara dan satu kepentingan. Bagi Menam Chao Phraya, nyatakan negara dan satu kepentingan.

Rangka bantuan

1. Susun jawapan mengikut tiga sungai.
2. Bezakan punca, muara dan negara.
3. Gunakan kepentingan yang dipelajari bagi setiap sungai.

B10E04 | 10.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 115 | Rujukan 4.1.3

Tonle Sap dan Danau Toba digunakan untuk membandingkan tasik utama Asia Tenggara.

Bagi Tonle Sap, nyatakan negara dan tiga kepentingan. Bagi Danau Toba, nyatakan lokasi, jenis pembentukan, sebuah pulau di dalamnya dan satu kepentingan.

Rangka bantuan

1. Gunakan Kemboja bagi tasik pertama.
2. Pilih tiga kegunaan Tonle Sap yang berbeza.
3. Gunakan Sumatera Utara, vulkanik dan Samosir bagi tasik kedua.

B10E05 | 10.2

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 111-115 | Rujukan 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3

Situasi rekaan untuk latihan: sebuah persembahan membandingkan Thailand dengan Indonesia. Persembahan perlu meliputi bahagian rantau, bentuk muka bumi dan saliran.

Bagi Thailand, nyatakan bahagian rantau, satu banjaran, satu sungai utama dan satu kepentingan sungai itu. Bagi Indonesia, nyatakan bahagian rantau, satu gunung berapi, satu tasik utama dan satu kepentingan tasik itu.

Rangka bantuan

1. Susun dua bahagian berdasarkan negara.
2. Padankan semua nama ciri dengan negara yang betul.
3. Hubungkan sungai dan tasik dengan kegunaan penduduk.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B10S01 | 10.1

Buku teks KPM hlm. 110-111 | Rujukan 4.1.1

(a) Nyatakan dua nama negara Asia Tenggara selain Malaysia.

Contoh jawapan

Thailand dan Vietnam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu nama negara Asia Tenggara yang betul selain Malaysia.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi nama negara Asia Tenggara yang berbeza dan betul selain Malaysia.

Terima mana-mana dua daripada Myanmar, Thailand, Laos, Kemboja, Vietnam, Singapura, Brunei Darussalam, Indonesia, Timor Leste dan Filipina.

(b) Kelaskan Laos, Kemboja, Indonesia dan Filipina kepada tanah besar atau kepulauan.

Contoh jawapan

Laos dan Kemboja berada dalam bahagian tanah besar. Indonesia dan Filipina berada dalam bahagian kepulauan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Laos: tanah besar.

☐ P2 (1 markah): Kemboja: tanah besar.

☐ P3 (1 markah): Indonesia: kepulauan.

☐ P4 (1 markah): Filipina: kepulauan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

B10S02 | 10.1

Buku teks KPM hlm. 110-111 | Rujukan 4.1.1

(a) Jelaskan kedudukan Semenanjung Malaysia serta Sabah dan Sarawak dalam dua bahagian tersebut.

Contoh jawapan

Semenanjung Malaysia berada dalam bahagian tanah besar, manakala Sabah dan Sarawak berada dalam bahagian kepulauan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Semenanjung Malaysia tergolong dalam Tanah Besar Asia Tenggara.

☐ P2 (1 markah): Sabah dan Sarawak tergolong dalam Kepulauan Asia Tenggara.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

(b) Berikan dua negara tanah besar dan dua negara kepulauan selain Malaysia.

Contoh jawapan

Myanmar dan Vietnam ialah negara tanah besar. Singapura dan Timor Leste ialah negara kepulauan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu negara tanah besar selain Malaysia, contohnya Myanmar.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi negara tanah besar yang berbeza, contohnya Vietnam.

☐ P3 (1 markah): Satu negara kepulauan selain Malaysia, contohnya Singapura.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi negara kepulauan yang berbeza, contohnya Timor Leste.

Terima negara tanah besar Myanmar, Thailand, Laos, Kemboja atau Vietnam; kepulauan Singapura, Brunei Darussalam, Indonesia, Timor Leste atau Filipina. Kira setiap contoh berbeza sekali.

B10S03 | 10.2

Buku teks KPM hlm. 112 | Rujukan 4.1.2

(a) Namakan dua contoh delta atau lembah tanah pamah berserta negaranya.

Contoh jawapan

Delta Sungai Mekong di Vietnam dan Lembah Menam Chao Phraya di Thailand.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu padanan lokasi tanah pamah dan negara yang tepat.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi padanan lokasi tanah pamah dan negara yang berbeza serta tepat.

Terima juga Delta Sungai Irrawaddy di Myanmar. Satu nama lokasi bersama negara ialah satu padanan bernilai satu markah.

(b) Nyatakan satu negara tanpa pinggir laut dan tiga laut di Asia Tenggara.

Contoh jawapan

Laos tidak mempunyai pinggir laut. Tiga contoh laut ialah Laut Andaman, Laut China Selatan dan Laut Sulu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Laos sebagai negara tanpa pinggir laut.

☐ P2 (1 markah): Satu laut yang tepat, contohnya Laut Andaman.

☐ P3 (1 markah): Satu lagi laut berbeza, contohnya Laut China Selatan.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi laut berbeza, contohnya Laut Sulu.

Terima mana-mana tiga laut dalam contoh bab: Laut Andaman, Laut China Selatan, Laut Jawa, Laut Sulawesi atau Laut Sulu.

B10S04 | 10.2

Buku teks KPM hlm. 113 | Rujukan 4.1.2

(a) Berikan dua padanan banjaran dengan negaranya.

Contoh jawapan

Banjaran Annam di Vietnam dan Banjaran Crocker di Malaysia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu padanan banjaran dan negara tepat, contohnya Annam di Vietnam.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi padanan berbeza dan tepat, contohnya Crocker di Malaysia.

Terima Arakan Yoma di Myanmar atau Bilauktaung di Thailand. Nama dan negara bersama-sama membentuk satu padanan.

(b) Berikan dua contoh gunung berapi Indonesia dan dua contoh gunung berapi Filipina.

Contoh jawapan

Gunung Merapi dan Gunung Kerinci berada di Indonesia. Gunung Mayon dan Gunung Pinatubo berada di Filipina.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu gunung berapi Indonesia, contohnya Merapi.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi gunung berapi Indonesia, contohnya Kerinci.

☐ P3 (1 markah): Gunung Mayon di Filipina.

☐ P4 (1 markah): Gunung Pinatubo di Filipina.

Terima Gunung Krakatau sebagai salah satu daripada dua contoh Indonesia.

B10S05 | 10.3

Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

(a) Padankan Sungai Irrawaddy dan Menam Chao Phraya dengan negaranya.

Contoh jawapan

Sungai Irrawaddy berada di Myanmar, manakala Menam Chao Phraya berada di Thailand.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai Irrawaddy: Myanmar.

☐ P2 (1 markah): Menam Chao Phraya: Thailand.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

(b) Terangkan empat kepentingan Sungai Irrawaddy kepada penduduk.

Contoh jawapan

Sungai Irrawaddy menjadi laluan pengangkutan dan membekalkan air kepada penduduk. Kegiatan perikanan menyediakan makanan serta protein. Kawasan deltanya yang subur pula sesuai untuk penanaman padi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menjadi laluan perhubungan atau pengangkutan.

☐ P2 (1 markah): Membekalkan air untuk kegunaan penduduk.

☐ P3 (1 markah): Menyediakan sumber ikan atau protein.

☐ P4 (1 markah): Delta suburnya menyokong penanaman padi.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

B10S06 | 10.3

Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

(a) Nyatakan kawasan punca Sungai Mekong dan negara tempat alirannya berakhir.

Contoh jawapan

Sungai Mekong berpunca di Dataran Tibet dan alirannya berakhir di Vietnam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Berpunca di Dataran Tibet.

☐ P2 (1 markah): Berakhir di Vietnam.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

(b) Namakan empat negara Asia Tenggara selain Vietnam yang berkaitan dengan laluan Sungai Mekong dalam buku teks.

Contoh jawapan

Empat negara tersebut ialah Myanmar, Thailand, Laos dan Kemboja.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Myanmar.

☐ P2 (1 markah): Thailand.

☐ P3 (1 markah): Laos.

☐ P4 (1 markah): Kemboja.

Terima urutan berbeza; soalan ini meminta negara yang berkaitan dengan laluan, bukan urutan lintasan sempadan.

B10S07 | 10.3

Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

(a) Nyatakan negara dan teluk yang dikaitkan dengan aliran Menam Chao Phraya.

Contoh jawapan

Menam Chao Phraya mengalir di Thailand menuju ke Teluk Siam.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Thailand.

☐ P2 (1 markah): Teluk Siam.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

(b) Berikan empat ciri atau kepentingan lembah dan sungai ini: satu sifat tanih, satu kegiatan pertanian, satu kegunaan pengangkutan dan satu tarikan bandar yang berkaitan.

Contoh jawapan

Lembahnya mempunyai tanih aluvium yang subur dan menyokong penanaman padi. Sungainya digunakan untuk mengangkut barangan pukal seperti kayu balak. Pasar terapung di Bangkok pula ialah tarikan bandar yang berkaitan dengan saliran ini.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lembah mempunyai tanih aluvium yang subur.

☐ P2 (1 markah): Penanaman padi dijalankan di kawasan lembah.

☐ P3 (1 markah): Sungai digunakan mengangkut barangan seperti kayu balak atau barangan pukal.

☐ P4 (1 markah): Pasar terapung di Bangkok menjadi tarikan yang berkaitan dengan sungai.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

B10S08 | 10.3

Buku teks KPM hlm. 115 | Rujukan 4.1.3

(a) Nyatakan negara lokasi Tonle Sap dan jenis air tasiknya.

Contoh jawapan

Tonle Sap terletak di Kemboja dan merupakan tasik air tawar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kemboja.

☐ P2 (1 markah): Air tawar.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

(b) Huraikan empat kegunaan atau kegiatan yang dikaitkan dengan Tonle Sap.

Contoh jawapan

Tonle Sap membekalkan air domestik dan air pengairan sawah melalui terusan. Tasik ini turut menyokong perikanan air tawar serta pelancongan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bekalan air untuk keperluan domestik.

☐ P2 (1 markah): Pengairan sawah melalui terusan.

☐ P3 (1 markah): Perikanan air tawar.

☐ P4 (1 markah): Pelancongan di kawasan tasik.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

B10S09 | 10.3

Buku teks KPM hlm. 115 | Rujukan 4.1.3

(a) Betulkan dua kesalahan kad: lokasi dan cara pembentukan tasik.

Contoh jawapan

Danau Toba terletak di Sumatera Utara, Indonesia. Tasik ini bersifat vulkanik dan terbentuk berkaitan kegiatan gunung berapi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Danau Toba terletak di Sumatera Utara, Indonesia.

☐ P2 (1 markah): Danau Toba ialah tasik vulkanik yang berkaitan dengan kegiatan gunung berapi, bukan tasik buatan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

(b) Namakan satu pulau dalam Danau Toba dan nyatakan tiga kepentingan tasik Danau Toba kepada penduduk.

Contoh jawapan

Pulau Samosir terletak di dalam Danau Toba. Tasik ini membekalkan air untuk kegunaan domestik dan pertanian serta menjadi tarikan pelancongan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pulau Samosir.

☐ P2 (1 markah): Bekalan air untuk kegunaan domestik.

☐ P3 (1 markah): Bekalan air untuk kegiatan pertanian.

☐ P4 (1 markah): Tarikan pelancongan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

B10S10 | 10.2

Buku teks KPM hlm. 112-115 | Rujukan 4.1.2, 4.1.3

(a) Kelaskan bentuk muka bumi P dan Q.

Contoh jawapan

P ialah tanah pamah, manakala Q ialah tanah tinggi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: tanah pamah.

☐ P2 (1 markah): Q: tanah tinggi.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali sahaja.

(b) Berikan satu contoh bernama bagi P, satu bagi Q, kemudian kenal pasti R dan S. Sertakan negara untuk setiap jawapan.

Contoh jawapan

P boleh diwakili Delta Sungai Mekong di Vietnam. Q boleh diwakili Banjaran Annam di Vietnam. R ialah Danau Toba di Indonesia, manakala S ialah Sungai Irrawaddy di Myanmar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Contoh P: Delta Mekong di Vietnam atau Delta Irrawaddy di Myanmar.

☐ P2 (1 markah): Contoh Q: satu banjaran Asia Tenggara dengan negara yang tepat.

☐ P3 (1 markah): R: Danau Toba di Indonesia.

☐ P4 (1 markah): S: Sungai Irrawaddy di Myanmar.

Untuk Q, terima Arakan Yoma di Myanmar, Bilauktaung di Thailand atau Crocker di Malaysia. Bagi P, contoh mesti delta, bukan sekadar lembah.

B10E01 | 10.1

Buku teks KPM hlm. 110-111 | Rujukan 4.1.1

Terangkan kedudukan rantau dan bilangan negaranya. Berikan dua negara tanah besar dan dua negara kepulauan selain Malaysia. Akhir sekali, jelaskan pembahagian wilayah Malaysia.

Contoh jawapan

Asia Tenggara terletak di bahagian tenggara Benua Asia dan merangkumi sebelas negara. Thailand dan Vietnam ialah dua contoh negara tanah besar. Indonesia dan Filipina pula ialah dua contoh negara kepulauan.

Malaysia ialah satu negara yang mempunyai wilayah dalam kedua-dua bahagian. Semenanjung Malaysia terletak dalam Tanah Besar Asia Tenggara, manakala Sabah dan Sarawak terletak dalam Kepulauan Asia Tenggara.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Asia Tenggara terletak di bahagian tenggara Benua Asia.

☐ P2 (1 markah): Rantau ini merangkumi sebelas negara.

☐ P3 (1 markah): Satu negara tanah besar selain Malaysia.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi negara tanah besar berbeza.

☐ P5 (1 markah): Satu negara kepulauan selain Malaysia.

☐ P6 (1 markah): Satu lagi negara kepulauan berbeza.

☐ P7 (1 markah): Semenanjung Malaysia berada dalam bahagian tanah besar.

☐ P8 (1 markah): Sabah dan Sarawak berada dalam bahagian kepulauan.

Terima huraian setara yang tepat. Setiap fakta atau padanan berbeza dinilai sekali. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

B10E02 | 10.2

Buku teks KPM hlm. 112-113 | Rujukan 4.1.2

Berikan dua contoh tanah pamah berserta negara, dua kepentingan tanah pamah, dua contoh banjaran berserta negara dan dua contoh gunung berapi berserta negara.

Contoh jawapan

Delta Sungai Mekong di Vietnam dan Lembah Menam Chao Phraya di Thailand ialah contoh tanah pamah. Kawasan subur menyokong penanaman padi, manakala permukaan yang relatif rata memudahkan pembinaan petempatan dan jaringan perhubungan.

Banjaran Annam di Vietnam dan Banjaran Crocker di Malaysia ialah contoh tanah tinggi. Gunung Merapi di Indonesia dan Gunung Mayon di Filipina pula ialah contoh gunung berapi. Nama lokasi perlu dipadankan dengan negara yang tepat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh tanah pamah dengan negara tepat.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi contoh tanah pamah dan negara yang berbeza.

☐ P3 (1 markah): Tanah pamah subur menyokong pertanian seperti padi.

☐ P4 (1 markah): Permukaan rata memudahkan petempatan atau jaringan perhubungan dibina.

☐ P5 (1 markah): Satu banjaran dengan negara tepat.

☐ P6 (1 markah): Satu lagi banjaran dan negara yang berbeza.

☐ P7 (1 markah): Satu gunung berapi dengan negara tepat.

☐ P8 (1 markah): Satu lagi gunung berapi yang berbeza dengan padanan negara yang tepat; negara boleh sama.

Terima huraian setara yang tepat. Setiap fakta atau padanan berbeza dinilai sekali. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

B10E03 | 10.3

Buku teks KPM hlm. 114 | Rujukan 4.1.3

Nyatakan punca dan negara penghujung Sungai Mekong serta satu kepentingan lembahnya. Bagi Irrawaddy, nyatakan negara, kawasan muara dan satu kepentingan. Bagi Menam Chao Phraya, nyatakan negara dan satu kepentingan.

Contoh jawapan

Sungai Mekong berpunca di Dataran Tibet dan berakhir di Vietnam. Lembahnya yang subur menyokong pertanian padi. Sungai Irrawaddy pula mengalir di Myanmar menuju ke Laut Andaman dan menjadi laluan pengangkutan penduduk serta barangan.

Menam Chao Phraya mengalir di Thailand. Lembahnya mempunyai tanih aluvium yang subur untuk penanaman padi. Ketiga-tiga sungai perlu diterangkan mengikut ciri masing-masing tanpa menukar lokasi antara satu sama lain.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Punca Mekong di Dataran Tibet.

☐ P2 (1 markah): Aliran Mekong berakhir di Vietnam.

☐ P3 (1 markah): Lembah Mekong subur dan menyokong pertanian padi.

☐ P4 (1 markah): Irrawaddy mengalir di Myanmar.

☐ P5 (1 markah): Irrawaddy berakhir di Laut Andaman.

☐ P6 (1 markah): Satu kepentingan Irrawaddy yang tepat seperti pengangkutan.

☐ P7 (1 markah): Menam Chao Phraya mengalir di Thailand.

☐ P8 (1 markah): Satu kepentingan Menam Chao Phraya yang tepat seperti pengangkutan barangan atau pertanian padi.

Terima huraian setara yang tepat. Setiap fakta atau padanan berbeza dinilai sekali. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

B10E04 | 10.3

Buku teks KPM hlm. 115 | Rujukan 4.1.3

Bagi Tonle Sap, nyatakan negara dan tiga kepentingan. Bagi Danau Toba, nyatakan lokasi, jenis pembentukan, sebuah pulau di dalamnya dan satu kepentingan.

Contoh jawapan

Tonle Sap terletak di Kemboja. Tasik ini membekalkan air untuk kegunaan domestik, menyalurkan air ke sawah melalui terusan dan menyokong perikanan air tawar. Kegunaan tersebut menunjukkan hubungan tasik dengan kehidupan penduduk.

Danau Toba terletak di Sumatera Utara, Indonesia. Tasik ini bersifat vulkanik dan mempunyai Pulau Samosir di dalamnya. Kawasan tasik menjadi tarikan pelancongan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tonle Sap di Kemboja.

☐ P2 (1 markah): Kepentingan Tonle Sap yang ke-1, berbeza daripada isi lain: bekalan air domestik, pengairan, perikanan atau pelancongan.

☐ P3 (1 markah): Kepentingan Tonle Sap yang ke-2, berbeza daripada isi lain: bekalan air domestik, pengairan, perikanan atau pelancongan.

☐ P4 (1 markah): Kepentingan Tonle Sap yang ke-3, berbeza daripada isi lain: bekalan air domestik, pengairan, perikanan atau pelancongan.

☐ P5 (1 markah): Danau Toba di Sumatera Utara, Indonesia.

☐ P6 (1 markah): Danau Toba ialah tasik vulkanik.

☐ P7 (1 markah): Pulau Samosir berada dalam Danau Toba.

☐ P8 (1 markah): Satu kepentingan Danau Toba yang tepat seperti pelancongan.

Terima mana-mana tiga kepentingan Tonle Sap yang berbeza daripada bekalan air domestik, pengairan padi, perikanan air tawar dan pelancongan. Bagi Toba, terima pelancongan, bekalan air domestik atau pertanian.

B10E05 | 10.2

Buku teks KPM hlm. 111-115 | Rujukan 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3

Bagi Thailand, nyatakan bahagian rantau, satu banjaran, satu sungai utama dan satu kepentingan sungai itu. Bagi Indonesia, nyatakan bahagian rantau, satu gunung berapi, satu tasik utama dan satu kepentingan tasik itu.

Contoh jawapan

Thailand terletak dalam Tanah Besar Asia Tenggara. Banjaran Bilauktaung ialah contoh tanah tingginya, manakala Menam Chao Phraya ialah sungai utamanya yang dipelajari. Lembah sungai ini menyokong penanaman padi.

Indonesia berada dalam Kepulauan Asia Tenggara. Gunung Merapi ialah contoh gunung berapi dan Danau Toba ialah contoh tasik utamanya. Danau Toba menjadi kawasan pelancongan. Perbandingan ini menggabungkan lokasi dengan bentuk muka bumi dan kepentingan saliran.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Thailand dalam Tanah Besar Asia Tenggara.

☐ P2 (1 markah): Banjaran Bilauktaung di Thailand.

☐ P3 (1 markah): Menam Chao Phraya atau Sungai Mekong sebagai sungai utama yang melalui Thailand.

☐ P4 (1 markah): Satu kepentingan sungai yang dinamakan kepada penduduk, seperti pengairan pertanian, yang sepadan dengan contoh.

☐ P5 (1 markah): Indonesia dalam Kepulauan Asia Tenggara.

☐ P6 (1 markah): Satu gunung berapi Indonesia yang tepat.

☐ P7 (1 markah): Danau Toba sebagai tasik utama Indonesia.

☐ P8 (1 markah): Satu kepentingan Danau Toba yang tepat.

Terima huraian setara yang tepat. Setiap fakta atau padanan berbeza dinilai sekali. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan. Terima Sungai Mekong sebagai alternatif bagi Thailand dengan kepentingan yang sepadan; jangan gandakan isi yang sama.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 11 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Penduduk dan Petempatan di Asia Tenggara

Subjektif dan huraian / esei

Fahami taburan penduduk dan hubungkannya dengan ciri kawasan serta fungsi bandar utama di Asia Tenggara.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 120-131 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B11S01 | 11.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 122-123 | Rujukan 4.2.1

Dua istilah dalam bab ini ialah taburan penduduk dan populasi. Contoh kawasan pula dikelaskan sebagai padat, sederhana atau jarang.

(a) Jelaskan maksud taburan penduduk dan populasi. [2 markah]

(b) Kelaskan empat kawasan berikut mengikut contoh buku teks: Bangkok, Pulau Jawa, pantai timur Semenanjung Malaysia dan Banjaran Annam. [4 markah]

B11S02 | 11.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 123 | Rujukan 4.2.1

Taburan penduduk berbeza mengikut ciri kawasan. Jawapan perlu menamakan ciri yang berbeza, bukan mengulang istilah sukar berkali-kali.

(a) Nyatakan dua jenis kawasan yang menjadi tumpuan penduduk padat. [2 markah]

(b) Berikan empat ciri kawasan yang dikaitkan dengan penduduk jarang. [4 markah]

B11S03 | 11.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 123 | Rujukan 4.2.1

Contoh taburan perlu dinyatakan pada peringkat kawasan. Satu negara boleh mempunyai lebih daripada satu kategori.

(a) Berikan dua kawasan sederhana penduduk dalam contoh buku teks. [2 markah]

(b) Padankan empat kawasan ini dengan negara dan kategori taburannya: Pulau Jawa, paya Sumatera Timur, Banjaran Annam dan pedalaman Sarawak. [4 markah]

B11S04 | 11.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 124 | Rujukan 4.2.2

Situasi rekaan: bandar P mempunyai pejabat urusan kerajaan, manakala bandar Q mempunyai gedung beli-belah serta urusan import dan eksport.

(a) Kenal pasti fungsi utama yang ditunjukkan oleh P dan Q. [2 markah]

(b) Berikan dua bandar contoh fungsi ibu negara atau pentadbiran dan dua bandar contoh perdagangan daripada pelajaran ini. [4 markah]

B11S05 | 11.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 125 | Rujukan 4.2.2

Perindustrian dan pelancongan merupakan dua fungsi bandar yang berbeza. Satu bandar boleh mempunyai kedua-duanya.

(a) Nyatakan dua jenis industri di Bangkok yang diberikan dalam buku teks. [2 markah]

(b) Nyatakan dua jenis industri di Manila dan dua bandar contoh pelancongan dalam bab ini. [4 markah]

B11S06 | 11.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 125-127 | Rujukan 4.2.2

Sebuah bandar menghubungkan pergerakan manusia dan barangan dengan pertukaran maklumat. Kedua-duanya membantu kegiatan ekonomi.

(a) Bezakan fungsi lapangan terbang dengan rangkaian telekomunikasi. [2 markah]

(b) Nyatakan lapangan terbang yang dikaitkan dengan Jakarta, lapangan terbang yang menyokong hubungan Kuala Lumpur, satu bandar pelabuhan dalam lima bandar utama, serta satu cara pelabuhan menyokong perdagangan. [4 markah]

B11S07 | 11.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 126-127 | Rujukan 4.2.2

Lokasi bandar boleh diterangkan menggunakan sungai, pulau, teluk atau selat. Gunakan nama ciri geografi yang tepat.

(a) Nyatakan dua sungai yang bertemu di Kuala Lumpur. [2 markah]

(b) Lengkapkan empat hubungan lokasi: Jakarta dengan pulau; Bangkok dengan sungai; Manila dengan pulau; Singapura dengan selat yang memisahkannya daripada Semenanjung Malaysia. [4 markah]

B11S08 | 11.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 126-127 | Rujukan 4.2.2

Perbandingan bandar perlu mengambil kira pelbagai fungsi, bukan satu label sahaja.

(a) Nyatakan dua fungsi Singapura yang berkaitan dengan urusan wang dan jual beli antarabangsa. [2 markah]

(b) Selain peranannya sebagai ibu negara, nyatakan tiga fungsi Kuala Lumpur dalam halaman 126 dan satu fungsi pengangkutan Singapura. [4 markah]

B11S09 | 11.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 123-125 | Rujukan 4.2.1, 4.2.2

Situasi rekaan untuk latihan: kawasan P ialah pedalaman berhutan tebal dengan jalan terhad. Kawasan Q ialah bandar utama dengan banyak kegiatan ekonomi. Di Q terdapat kilang makanan, pusat beli-belah, pejabat kerajaan dan lapangan terbang.

(a) Cadangkan kategori taburan P dan Q yang paling sepadan dengan ciri dalam stimulus. [2 markah]

(b) Kenal pasti empat fungsi Q berdasarkan empat kemudahan yang dinyatakan. [4 markah]

B11S10 | 11.1

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 122-127 | Rujukan 4.2.1, 4.2.2

Sebuah poster rekaan mengandungi dua kesimpulan: Semua kawasan Indonesia padat kerana Pulau Jawa padat. Satu bandar hanya boleh mempunyai satu fungsi. Kedua-dua kesimpulan perlu dinilai menggunakan contoh pelajaran.

(a) Nyatakan sama ada setiap kesimpulan tepat atau tidak, dengan satu pembetulan ringkas. [2 markah]

(b) Berikan satu kawasan Indonesia yang sederhana, satu yang jarang, dan dua fungsi Kuala Lumpur sebagai bukti bagi pembetulan tersebut. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B11E01 | 11.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 122-123 | Rujukan 4.2.1

Murid menyiapkan penerangan bertajuk Taburan Penduduk Asia Tenggara.

Jelaskan maksud taburan penduduk, nyatakan tiga kategorinya sebagai satu set, kemudian berikan dua contoh kawasan bagi setiap kategori.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan maksud sebaran penduduk.
2. Nyatakan padat, sederhana dan jarang.
3. Padankan dua kawasan berbeza bagi setiap kategori.

B11E02 | 11.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 124-125 | Rujukan 4.2.2

Empat fungsi bandar dapat dikenal pasti melalui kegiatan yang dijalankan.

Terangkan pentadbiran, perdagangan, perindustrian dan pelancongan. Bagi setiap fungsi, berikan satu jenis kegiatan dan satu contoh bandar yang tepat.

Rangka bantuan

1. Gunakan satu bahagian bagi setiap fungsi.
2. Jangan kelirukan pengeluaran barang dengan jual beli.
3. Pilih contoh bandar yang memang dipelajari.

B11E03 | 11.1

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 123 | Rujukan 4.2.1

Satu negara boleh mempunyai kawasan padat, sederhana dan jarang. Perbandingan perlu menggunakan contoh khusus serta ciri kawasan.

Bandingkan taburan penduduk menggunakan dua contoh padat, dua contoh sederhana dan dua contoh jarang. Tambahkan satu sebab delta subur menarik penduduk serta satu sebab pedalaman dengan jalan terhad kurang menjadi tumpuan.

Rangka bantuan

1. Susun contoh mengikut kategori.
2. Hubungkan delta subur dengan kegiatan ekonomi.
3. Hubungkan jalan terhad dengan akses.

B11E04 | 11.2

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 126-127 | Rujukan 4.2.2

Empat bandar dipilih untuk perbandingan lokasi dan fungsi: Kuala Lumpur, Jakarta, Manila dan Singapura.

Bagi setiap bandar, berikan satu maklumat lokasi khusus dan satu fungsi yang dipelajari. Jangan gunakan angka penduduk atau dakwaan ibu negara Indonesia.

Rangka bantuan

1. Gunakan sungai atau pulau untuk Kuala Lumpur dan Jakarta.
2. Gunakan Pulau Luzon atau Teluk Manila bagi Manila.
3. Gunakan Selat Tebrau atau selatan Semenanjung bagi Singapura.

B11E05 | 11.2

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 123-127 | Rujukan 4.2.1, 4.2.2

Situasi rekaan untuk latihan: P ialah kawasan pedalaman bergunung dengan jalan terhad. Q ialah bandar utama dengan kilang elektronik, pejabat kerajaan, pusat beli-belah dan lapangan terbang. Q juga mempunyai rangkaian telekomunikasi untuk urusan jual beli.

Cadangkan kategori taburan P serta Q. Kemudian jelaskan empat fungsi Q berdasarkan kemudahan yang diberi. Nyatakan bagaimana telekomunikasi membantu urusan jual beli dan berikan satu contoh bandar pelabuhan daripada lima bandar utama yang dipelajari.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan P dan Q menggunakan contoh taburan.
2. Padankan empat kemudahan utama dengan fungsi.
3. Hubungkan telekomunikasi dengan pesanan jual beli, kemudian pilih contoh bandar pelabuhan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B11S01 | 11.1

Buku teks KPM hlm. 122-123 | Rujukan 4.2.1

(a) Jelaskan maksud taburan penduduk dan populasi.

Contoh jawapan

Taburan penduduk ialah sebaran penduduk antara kawasan. Populasi pula ialah jumlah orang di sesuatu tempat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Taburan penduduk ialah sebaran penduduk di sesuatu kawasan.

☐ P2 (1 markah): Populasi ialah jumlah orang yang mendiami sesuatu tempat.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Kelaskan empat kawasan berikut mengikut contoh buku teks: Bangkok, Pulau Jawa, pantai timur Semenanjung Malaysia dan Banjaran Annam.

Contoh jawapan

Bangkok dan Pulau Jawa ialah contoh padat. Pantai timur Semenanjung Malaysia ialah contoh sederhana, manakala Banjaran Annam ialah contoh jarang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bangkok: padat.

☐ P2 (1 markah): Pulau Jawa: padat.

☐ P3 (1 markah): Pantai timur Semenanjung Malaysia: sederhana.

☐ P4 (1 markah): Banjaran Annam: jarang.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

B11S02 | 11.1

Buku teks KPM hlm. 123 | Rujukan 4.2.1

(a) Nyatakan dua jenis kawasan yang menjadi tumpuan penduduk padat.

Contoh jawapan

Bandar utama dan delta atau lembah sungai yang subur menjadi tumpuan penduduk padat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu jenis kawasan padat, contohnya bandar utama.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi jenis kawasan padat yang berbeza, contohnya delta atau lembah sungai subur.

Terima juga dataran pantai perikanan atau kawasan sungai yang menjadi jalan perhubungan.

(b) Berikan empat ciri kawasan yang dikaitkan dengan penduduk jarang.

Contoh jawapan

Penduduk jarang dikaitkan dengan pedalaman yang mempunyai perhubungan terhad, kawasan pergunungan, kawasan berpaya dan kawasan berhutan tebal.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kawasan pedalaman dengan perhubungan terhad.

☐ P2 (1 markah): Kawasan pergunungan atau banjaran.

☐ P3 (1 markah): Kawasan berpaya.

☐ P4 (1 markah): Kawasan berhutan tebal.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

B11S03 | 11.1

Buku teks KPM hlm. 123 | Rujukan 4.2.1

(a) Berikan dua kawasan sederhana penduduk dalam contoh buku teks.

Contoh jawapan

Pantai barat Sumatera dan pantai Arakan Yoma.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh sederhana yang tepat.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi contoh sederhana yang berbeza dan tepat.

Terima juga pantai timur Semenanjung Malaysia atau pinggir Sungai Mekong di Vietnam.

(b) Padankan empat kawasan ini dengan negara dan kategori taburannya: Pulau Jawa, paya Sumatera Timur, Banjaran Annam dan pedalaman Sarawak.

Contoh jawapan

Pulau Jawa terletak di Indonesia dan padat penduduk. Paya Sumatera Timur juga di Indonesia tetapi jarang penduduk. Banjaran Annam di Vietnam dan pedalaman Sarawak di Malaysia ialah contoh jarang penduduk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pulau Jawa: Indonesia, padat.

☐ P2 (1 markah): Paya Sumatera Timur: Indonesia, jarang.

☐ P3 (1 markah): Banjaran Annam: Vietnam, jarang.

☐ P4 (1 markah): Pedalaman Sarawak: Malaysia, jarang.

Satu padanan negara bersama kategori diberi satu markah, bukan dua.

B11S04 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 124 | Rujukan 4.2.2

(a) Kenal pasti fungsi utama yang ditunjukkan oleh P dan Q.

Contoh jawapan

P menunjukkan pentadbiran, manakala Q menunjukkan perdagangan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: pentadbiran.

☐ P2 (1 markah): Q: perdagangan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan dua bandar contoh fungsi ibu negara atau pentadbiran dan dua bandar contoh perdagangan daripada pelajaran ini.

Contoh jawapan

Bangkok dan Manila ialah contoh fungsi ibu negara serta pentadbiran. Bandung dan Johor Bahru ialah contoh pusat perdagangan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh pentadbiran yang tepat, contohnya Bangkok.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi contoh pentadbiran yang berbeza, contohnya Manila.

☐ P3 (1 markah): Satu contoh perdagangan yang tepat, contohnya Bandung.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi contoh perdagangan yang berbeza, contohnya Johor Bahru.

Terima dua bandar berbeza bagi setiap kumpulan fungsi yang diminta. Bandar yang sama boleh digunakan semula bagi fungsi lain jika padanannya tepat dalam skop buku teks.

B11S05 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 125 | Rujukan 4.2.2

(a) Nyatakan dua jenis industri di Bangkok yang diberikan dalam buku teks.

Contoh jawapan

Bangkok dikaitkan dengan industri elektrik dan elektronik serta industri makanan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Industri elektrik dan elektronik.

☐ P2 (1 markah): Industri makanan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Nyatakan dua jenis industri di Manila dan dua bandar contoh pelancongan dalam bab ini.

Contoh jawapan

Manila dikaitkan dengan pemasangan kenderaan bermotor dan industri besi keluli. Kuala Lumpur dan Jakarta ialah dua contoh bandar pelancongan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Industri pemasangan kenderaan bermotor di Manila.

☐ P2 (1 markah): Industri besi keluli di Manila.

☐ P3 (1 markah): Satu bandar pelancongan yang tepat.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi bandar pelancongan yang berbeza.

Bagi dua contoh pelancongan, terima mana-mana dua daripada Kuala Lumpur, Jakarta dan Bangkok.

B11S06 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 125-127 | Rujukan 4.2.2

(a) Bezakan fungsi lapangan terbang dengan rangkaian telekomunikasi.

Contoh jawapan

Lapangan terbang menyokong pergerakan manusia dan barangan melalui udara. Telekomunikasi pula menyokong pertukaran maklumat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lapangan terbang menyokong pengangkutan manusia atau barangan melalui udara.

☐ P2 (1 markah): Telekomunikasi menyokong perhubungan atau pertukaran maklumat.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Nyatakan lapangan terbang yang dikaitkan dengan Jakarta, lapangan terbang yang menyokong hubungan Kuala Lumpur, satu bandar pelabuhan dalam lima bandar utama, serta satu cara pelabuhan menyokong perdagangan.

Contoh jawapan

Soekarno-Hatta dikaitkan dengan Jakarta, manakala KLIA menyokong hubungan Kuala Lumpur. Singapura ialah contoh bandar pelabuhan. Pelabuhan memudahkan pergerakan barangan import dan eksport.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lapangan Terbang Antarabangsa Soekarno-Hatta.

☐ P2 (1 markah): Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur atau KLIA.

☐ P3 (1 markah): Singapura sebagai contoh bandar pelabuhan.

☐ P4 (1 markah): Pelabuhan memudahkan pergerakan atau pengendalian barangan import dan eksport.

Terima Bangkok sebagai contoh bandar yang berfungsi sebagai pelabuhan berdasarkan halaman 126. Jangan mensyaratkan lapangan terbang berada dalam sempadan pusat bandar.

B11S07 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 126-127 | Rujukan 4.2.2

(a) Nyatakan dua sungai yang bertemu di Kuala Lumpur.

Contoh jawapan

Kuala Lumpur terletak di pertemuan Sungai Klang dan Sungai Gombak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai Klang.

☐ P2 (1 markah): Sungai Gombak.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Lengkapkan empat hubungan lokasi: Jakarta dengan pulau; Bangkok dengan sungai; Manila dengan pulau; Singapura dengan selat yang memisahkannya daripada Semenanjung Malaysia.

Contoh jawapan

Jakarta terletak di Pulau Jawa. Bangkok berkait dengan Menam Chao Phraya. Manila terletak di Pulau Luzon. Selat Tebrau memisahkan Singapura daripada Semenanjung Malaysia.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jakarta: Pulau Jawa.

☐ P2 (1 markah): Bangkok: Menam Chao Phraya.

☐ P3 (1 markah): Manila: Pulau Luzon.

☐ P4 (1 markah): Singapura: Selat Tebrau.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

B11S08 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 126-127 | Rujukan 4.2.2

(a) Nyatakan dua fungsi Singapura yang berkaitan dengan urusan wang dan jual beli antarabangsa.

Contoh jawapan

Singapura berfungsi sebagai pusat kewangan dan pusat perdagangan antarabangsa.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pusat kewangan.

☐ P2 (1 markah): Pusat perdagangan antarabangsa.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Selain peranannya sebagai ibu negara, nyatakan tiga fungsi Kuala Lumpur dalam halaman 126 dan satu fungsi pengangkutan Singapura.

Contoh jawapan

Kuala Lumpur berfungsi sebagai pusat perindustrian, perdagangan dan pendidikan. Singapura pula turut berfungsi sebagai pelabuhan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kuala Lumpur: perindustrian.

☐ P2 (1 markah): Kuala Lumpur: perdagangan.

☐ P3 (1 markah): Kuala Lumpur: pendidikan.

☐ P4 (1 markah): Singapura: pelabuhan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

B11S09 | 11.1

Buku teks KPM hlm. 123-125 | Rujukan 4.2.1, 4.2.2

(a) Cadangkan kategori taburan P dan Q yang paling sepadan dengan ciri dalam stimulus.

Contoh jawapan

P paling sepadan dengan jarang penduduk, manakala Q paling sepadan dengan padat penduduk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P: jarang penduduk.

☐ P2 (1 markah): Q: padat penduduk.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Kenal pasti empat fungsi Q berdasarkan empat kemudahan yang dinyatakan.

Contoh jawapan

Kilang makanan menunjukkan perindustrian. Pusat beli-belah menunjukkan perdagangan, pejabat kerajaan menunjukkan pentadbiran dan lapangan terbang menunjukkan pengangkutan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kilang makanan: perindustrian.

☐ P2 (1 markah): Pusat beli-belah: perdagangan.

☐ P3 (1 markah): Pejabat kerajaan: pentadbiran.

☐ P4 (1 markah): Lapangan terbang: pengangkutan.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

B11S10 | 11.1

Buku teks KPM hlm. 122-127 | Rujukan 4.2.1, 4.2.2

(a) Nyatakan sama ada setiap kesimpulan tepat atau tidak, dengan satu pembetulan ringkas.

Contoh jawapan

Kesimpulan pertama tidak tepat kerana kawasan Indonesia mempunyai taburan berlainan. Kesimpulan kedua juga tidak tepat kerana satu bandar boleh menjalankan beberapa fungsi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kesimpulan pertama tidak tepat; taburan berbeza antara kawasan Indonesia.

☐ P2 (1 markah): Kesimpulan kedua tidak tepat; sebuah bandar boleh mempunyai pelbagai fungsi.

Terima jawapan setara yang tepat. Setiap fakta berbeza dinilai sekali sahaja.

(b) Berikan satu kawasan Indonesia yang sederhana, satu yang jarang, dan dua fungsi Kuala Lumpur sebagai bukti bagi pembetulan tersebut.

Contoh jawapan

Pantai barat Sumatera ialah contoh sederhana penduduk, manakala paya Sumatera Timur ialah contoh jarang. Kuala Lumpur pula mempunyai fungsi perdagangan dan pendidikan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pantai barat Sumatera sebagai contoh sederhana.

☐ P2 (1 markah): Paya Sumatera Timur sebagai contoh jarang.

☐ P3 (1 markah): Satu fungsi Kuala Lumpur yang tepat seperti perdagangan.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi fungsi Kuala Lumpur yang berbeza seperti pendidikan.

Bagi Kuala Lumpur, terima mana-mana dua fungsi berbeza yang disokong bab, termasuk perindustrian, perdagangan, pendidikan, pelancongan atau ibu negara.

B11E01 | 11.1

Buku teks KPM hlm. 122-123 | Rujukan 4.2.1

Jelaskan maksud taburan penduduk, nyatakan tiga kategorinya sebagai satu set, kemudian berikan dua contoh kawasan bagi setiap kategori.

Contoh jawapan

Taburan penduduk ialah sebaran penduduk di sesuatu kawasan. Tiga kategorinya ialah padat, sederhana dan jarang. Pulau Jawa di Indonesia serta Bangkok di Thailand ialah contoh kawasan padat.

Pantai timur Semenanjung Malaysia dan pantai barat Sumatera ialah contoh sederhana penduduk. Kawasan pedalaman Sabah serta Banjaran Annam di Vietnam pula ialah contoh jarang penduduk. Contoh ini menunjukkan bahawa taburan tidak seragam antara kawasan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Taburan ialah sebaran penduduk di sesuatu kawasan.

☐ P2 (1 markah): Menyatakan ketiga-tiga kategori: padat, sederhana dan jarang.

☐ P3 (1 markah): Satu contoh kawasan padat yang tepat.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi contoh kawasan padat yang berbeza.

☐ P5 (1 markah): Satu contoh kawasan sederhana yang tepat.

☐ P6 (1 markah): Satu lagi contoh kawasan sederhana yang berbeza.

☐ P7 (1 markah): Satu contoh kawasan jarang yang tepat.

☐ P8 (1 markah): Satu lagi contoh kawasan jarang yang berbeza.

Terima huraian setara dan contoh yang disokong buku teks. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali; skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

B11E02 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 124-125 | Rujukan 4.2.2

Terangkan pentadbiran, perdagangan, perindustrian dan pelancongan. Bagi setiap fungsi, berikan satu jenis kegiatan dan satu contoh bandar yang tepat.

Contoh jawapan

Pentadbiran melibatkan urusan kerajaan, contohnya Bangkok. Perdagangan melibatkan jual beli serta import dan eksport, contohnya Johor Bahru. Nama fungsi perlu disokong kegiatan yang benar-benar berkaitan.

Perindustrian pula melibatkan pengeluaran atau pemasangan barangan, seperti pemasangan kenderaan di Manila. Pelancongan melibatkan kunjungan menikmati tarikan sesuatu tempat, contohnya Kuala Lumpur. Sebuah bandar boleh menjalankan lebih daripada satu fungsi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pentadbiran melibatkan urusan kerajaan atau pemerintahan.

☐ P2 (1 markah): Satu bandar pentadbiran tepat seperti Bangkok atau Manila.

☐ P3 (1 markah): Perdagangan melibatkan jual beli atau import dan eksport.

☐ P4 (1 markah): Satu bandar perdagangan tepat seperti Bandung atau Johor Bahru.

☐ P5 (1 markah): Perindustrian melibatkan pengeluaran atau pemasangan barangan.

☐ P6 (1 markah): Satu bandar industri tepat seperti Manila atau Bangkok.

☐ P7 (1 markah): Pelancongan melibatkan kunjungan menikmati tarikan tempat.

☐ P8 (1 markah): Satu bandar pelancongan tepat seperti Kuala Lumpur, Jakarta atau Bangkok.

Terima huraian setara dan contoh yang disokong buku teks. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali; skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

B11E03 | 11.1

Buku teks KPM hlm. 123 | Rujukan 4.2.1

Bandingkan taburan penduduk menggunakan dua contoh padat, dua contoh sederhana dan dua contoh jarang. Tambahkan satu sebab delta subur menarik penduduk serta satu sebab pedalaman dengan jalan terhad kurang menjadi tumpuan.

Contoh jawapan

Pulau Jawa dan Bangkok ialah contoh kawasan padat penduduk. Pantai barat Sumatera serta pantai Arakan Yoma ialah contoh sederhana, manakala paya Sumatera Timur dan pedalaman Sarawak ialah contoh jarang.

Delta yang subur menarik petempatan kerana pertanian dapat dijalankan. Sebaliknya, perhubungan terhad menyukarkan akses ke pedalaman. Oleh itu, nama negara sahaja tidak cukup untuk menerangkan taburan; ciri dan lokasi kawasan perlu diperhatikan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Satu contoh padat yang tepat.

☐ P2 (1 markah): Satu lagi contoh padat yang berbeza.

☐ P3 (1 markah): Satu contoh sederhana yang tepat.

☐ P4 (1 markah): Satu lagi contoh sederhana yang berbeza.

☐ P5 (1 markah): Satu contoh jarang yang tepat.

☐ P6 (1 markah): Satu lagi contoh jarang yang berbeza.

☐ P7 (1 markah): Delta subur menyokong pertanian yang menarik petempatan.

☐ P8 (1 markah): Perhubungan terhad menyukarkan akses ke pedalaman lalu mengurangkan tumpuan penduduk.

Terima huraian setara dan contoh yang disokong buku teks. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali; skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

B11E04 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 126-127 | Rujukan 4.2.2

Bagi setiap bandar, berikan satu maklumat lokasi khusus dan satu fungsi yang dipelajari. Jangan gunakan angka penduduk atau dakwaan ibu negara Indonesia.

Contoh jawapan

Kuala Lumpur terletak di pertemuan Sungai Klang dan Sungai Gombak serta berfungsi sebagai pusat pendidikan. Jakarta terletak di Pulau Jawa dan berfungsi sebagai pusat perdagangan.

Manila terletak di Pulau Luzon dan mempunyai fungsi perindustrian. Singapura pula terletak di selatan Semenanjung Malaysia, dipisahkan oleh Selat Tebrau. Bandar ini berfungsi sebagai pusat kewangan. Setiap pasangan menggabungkan satu ciri lokasi dengan satu fungsi bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lokasi Kuala Lumpur: pertemuan Sungai Klang dan Sungai Gombak.

☐ P2 (1 markah): Satu fungsi Kuala Lumpur tepat seperti pendidikan.

☐ P3 (1 markah): Lokasi Jakarta: Pulau Jawa atau muara Sungai Tjiliwung.

☐ P4 (1 markah): Satu fungsi Jakarta tepat seperti perdagangan atau pendidikan.

☐ P5 (1 markah): Lokasi Manila: Pulau Luzon atau sebelah timur Teluk Manila.

☐ P6 (1 markah): Satu fungsi Manila tepat seperti pusat ekonomi atau perindustrian.

☐ P7 (1 markah): Satu fakta lokasi Singapura yang tepat: di selatan Semenanjung Malaysia ATAU dipisahkan daripada Semenanjung Malaysia oleh Selat Tebrau.

☐ P8 (1 markah): Satu fungsi Singapura tepat seperti kewangan, perdagangan antarabangsa atau pelabuhan.

Terima huraian setara dan contoh yang disokong buku teks. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali; skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

B11E05 | 11.2

Buku teks KPM hlm. 123-127 | Rujukan 4.2.1, 4.2.2

Cadangkan kategori taburan P serta Q. Kemudian jelaskan empat fungsi Q berdasarkan kemudahan yang diberi. Nyatakan bagaimana telekomunikasi membantu urusan jual beli dan berikan satu contoh bandar pelabuhan daripada lima bandar utama yang dipelajari.

Contoh jawapan

P paling sepadan dengan jarang penduduk kerana merupakan pedalaman bergunung dengan jalan terhad. Q pula paling sepadan dengan padat penduduk sebagai bandar utama. Kilang elektronik menunjukkan perindustrian, pejabat kerajaan menunjukkan pentadbiran, pusat beli-belah menunjukkan perdagangan dan lapangan terbang menunjukkan pengangkutan.

Telekomunikasi menyokong pertukaran maklumat serta pesanan jual beli, lalu membantu kegiatan perdagangan. Singapura ialah satu contoh bandar pelabuhan yang dipelajari. Fungsi yang berbeza ini boleh saling menyokong dalam satu bandar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): P paling sepadan dengan jarang penduduk.

☐ P2 (1 markah): Q paling sepadan dengan padat penduduk.

☐ P3 (1 markah): Kilang elektronik menunjukkan perindustrian.

☐ P4 (1 markah): Pejabat kerajaan menunjukkan pentadbiran.

☐ P5 (1 markah): Pusat beli-belah menunjukkan perdagangan.

☐ P6 (1 markah): Lapangan terbang menunjukkan pengangkutan.

☐ P7 (1 markah): Telekomunikasi memudahkan pertukaran maklumat atau pesanan jual beli.

☐ P8 (1 markah): Memberikan Singapura atau Bangkok sebagai contoh bandar pelabuhan yang dipelajari.

Terima huraian setara dan contoh yang disokong buku teks. Setiap fakta berbeza diberi markah sekali; skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema rasmi peperiksaan.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 12 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Sumber Air

Subjektif dan huraian / esei

Kenali sumber air, fahami sebab bekalan yang boleh digunakan berkurang, dan hubungkan kesannya dengan langkah penjagaan yang sesuai.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 132-143 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B12S01 | 12.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 134-135 | Rujukan 5.1.1

Air A terdapat dalam tasik. Air B tersimpan dalam lapisan batuan.

(a) Namakan jenis air A dan B. [2 markah]

(b) Terangkan tempat kedua-dua jenis air dan berikan dua kegunaan air sungai. [4 markah]

B12S02 | 12.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 134-135 | Rujukan 5.1.1

Murid menyediakan nota tentang contoh sungai dan tasik dalam buku teks.

(a) Nyatakan negeri bagi Sungai Rajang dan Tasik Kenyir. [2 markah]

(b) Berikan dua lagi contoh sumber air permukaan berserta negeri masing-masing. [4 markah]

B12S03 | 12.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 136-137 | Rujukan 5.1.2

Kawasan tadahan rekaan mengalami penerokaan hutan. Tanah terdedah dan air sungai menjadi berlumpur selepas hujan.

(a) Kenal pasti dua proses yang menghubungkan penerokaan dengan air berlumpur. [2 markah]

(b) Nyatakan dua punca krisis air lain dan terangkan bagaimana setiap punca menjejaskan sumber. [4 markah]

B12S04 | 12.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 136-137 | Rujukan 5.1.2

Sebuah kawasan rekaan mempunyai lebih banyak rumah dan kilang berbanding dahulu.

(a) Nyatakan dua faktor yang meningkatkan permintaan air dalam situasi ini. [2 markah]

(b) Berikan dua kegunaan air oleh penduduk dan dua jenis industri pengguna air yang disebut dalam bab ini. [4 markah]

B12S05 | 12.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 137-138 | Rujukan 5.1.2, 5.1.3

Dalam situasi rekaan, kemarau berpanjangan menyebabkan air empangan menyusut.

(a) Nyatakan punca cuaca dan satu kesan terus terhadap bekalan. [2 markah]

(b) Nyatakan dua kegiatan harian dan dua kegiatan ekonomi yang boleh terjejas akibat kekurangan air. [4 markah]

B12S06 | 12.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 138-139 | Rujukan 5.1.3

Kawasan rekaan menghadapi kekurangan bekalan air, tanih kering dan pencemaran sebuah sungai.

(a) Nyatakan satu kesan kekurangan air terhadap aktiviti isi rumah dan satu kesan terhadap operasi kilang. [2 markah]

(b) Huraikan dua akibat lanjutan yang berbeza daripada keadaan tersebut. [4 markah]

B12S07 | 12.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 138-139 | Rujukan 5.1.3

Penduduk rekaan menerima bekalan air yang dicatu, sementara pencemaran menjejaskan sumber air lain.

(a) Jelaskan maksud dicatu dan namakan satu penyakit bawaan air dalam bab ini. [2 markah]

(b) Nyatakan empat kesan krisis air dalam bidang berbeza. [4 markah]

B12S08 | 12.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 140-141 | Rujukan 5.1.4

Pelan rekaan menggabungkan perlindungan tadahan, rawatan kumbahan dan pendidikan masyarakat.

(a) Nyatakan dua langkah teknikal atau pengurusan dalam pelan tersebut. [2 markah]

(b) Cadangkan dua pihak yang boleh menyokong kempen dan jelaskan satu peranan setiap pihak. [4 markah]

B12S09 | 12.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 136-141 | Rujukan 5.1.2, 5.1.4

Situasi rekaan: hutan tadahan diteroka, sisa industri memasuki sungai dan orang ramai kurang memahami kesan sampah.

(a) Kenal pasti dua punca pencemaran atau kemerosotan sumber. [2 markah]

(b) Padankan dua langkah dengan punca tersebut serta huraikan fungsi setiap langkah. [4 markah]

B12S10 | 12.3

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 138-141 | Rujukan 5.1.3, 5.1.4

Situasi rekaan: beberapa ikan mati di satu bahagian sungai. Seorang murid mendakwa semua ikan di Malaysia telah pupus dan kempen sahaja boleh merawat air sungai.

(a) Kenal pasti dua kelemahan dakwaan itu. [2 markah]

(b) Tulis satu kesimpulan yang munasabah, satu tindakan kawalan pencemaran, satu langkah pendidikan dan satu tujuan langkah pendidikan. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B12E01 | 12.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 134-135 | Rujukan 5.1.1

Latihan penerangan sumber air.

Terangkan dua jenis sumber air, berikan dua contoh air permukaan berserta negeri dan dua kegunaan air sungai.

Rangka bantuan

1. Bezakan kedudukan sumber.
2. Padankan contoh dengan negeri.
3. Akhiri dengan dua kegunaan berbeza.

B12E02 | 12.2

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 136-137 | Rujukan 5.1.2

Latihan menerangkan punca.

Huraikan empat punca krisis air berserta cara setiap punca menjejaskan bekalan yang boleh digunakan.

Rangka bantuan

1. Pilih empat punca berbeza.
2. Nyatakan satu proses bagi setiap punca.
3. Bezakan bekalan, kualiti dan permintaan.

B12E03 | 12.3

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 138-139 | Rujukan 5.1.3

Latihan hubungan sebab dan kesan.

Huraikan empat kesan krisis air dengan satu penjelasan setiap kesan.

Rangka bantuan

1. Susun kesan kepada manusia, ekonomi dan alam.
2. Kaitkan setiap kesan dengan penjelasan.
3. Jangan mendakwa semua spesies pasti pupus.

B12E04 | 12.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 140-141 | Rujukan 5.1.4

Pelan rekaan penjagaan sumber air.

Cadangkan empat langkah yang berbeza dan terangkan tujuan setiap langkah.

Rangka bantuan

1. Padankan langkah dengan tujuan.
2. Gabungkan pengurusan dengan pendidikan.
3. Bezakan rawatan kumbahan daripada air minuman.

B12E05 | 12.4

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 136-141 | Rujukan 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4

Situasi rekaan: kemarau mengurangkan air empangan, sungai menerima sampah dan penduduk bertambah.

Bina huraian lapan isi: tiga punca berdasarkan situasi, dua kesan kepada kegiatan berbeza dan tiga langkah yang munasabah dalam skop bab.

Rangka bantuan

1. Asingkan tiga punca.
2. Pilih dua kegiatan yang terjejas.
3. Cadangkan tiga langkah tanpa menjanjikan kemarau berakhir.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B12S01 | 12.1

Buku teks KPM hlm. 134-135 | Rujukan 5.1.1

(a) Namakan jenis air A dan B.

Contoh jawapan

A ialah air permukaan dan B ialah air bawah tanah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A ialah air permukaan.

☐ P2 (1 markah): B ialah air bawah tanah.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Terangkan tempat kedua-dua jenis air dan berikan dua kegunaan air sungai.

Contoh jawapan

Air permukaan berada di atas daratan, manakala air bawah tanah tersimpan dalam lapisan tanah atau batuan. Air sungai digunakan untuk kegiatan harian dan pengairan pertanian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Air permukaan berada di permukaan daratan.

☐ P2 (1 markah): Air bawah tanah berada dalam lapisan tanah atau batuan.

☐ P3 (1 markah): Kegunaan harian seperti membasuh.

☐ P4 (1 markah): Pengairan pertanian atau kegunaan industri.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S02 | 12.1

Buku teks KPM hlm. 134-135 | Rujukan 5.1.1

(a) Nyatakan negeri bagi Sungai Rajang dan Tasik Kenyir.

Contoh jawapan

Sungai Rajang di Sarawak dan Tasik Kenyir di Terengganu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai Rajang di Sarawak.

☐ P2 (1 markah): Tasik Kenyir di Terengganu.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Berikan dua lagi contoh sumber air permukaan berserta negeri masing-masing.

Contoh jawapan

Sungai Muda terletak di Kedah. Tasik Bera terletak di Pahang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sungai Muda sebagai contoh.

☐ P2 (1 markah): Kedah sebagai negeri Sungai Muda.

☐ P3 (1 markah): Tasik Bera sebagai contoh.

☐ P4 (1 markah): Pahang sebagai negeri Tasik Bera.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S03 | 12.2

Buku teks KPM hlm. 136-137 | Rujukan 5.1.2

(a) Kenal pasti dua proses yang menghubungkan penerokaan dengan air berlumpur.

Contoh jawapan

Proses tersebut ialah hakisan dan pemendapan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hakisan tanah.

☐ P2 (1 markah): Pemendapan bahan terhakis dalam sungai.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan dua punca krisis air lain dan terangkan bagaimana setiap punca menjejaskan sumber.

Contoh jawapan

Kemarau mengurangkan bekalan sungai dan empangan. Pembuangan sampah pula mencemarkan air sehingga kualitinya terjejas.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kemarau sebagai punca.

☐ P2 (1 markah): Kemarau mengurangkan bekalan atau paras air.

☐ P3 (1 markah): Pembuangan sampah sebagai punca.

☐ P4 (1 markah): Sampah menjejaskan kualiti air yang boleh digunakan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S04 | 12.2

Buku teks KPM hlm. 136-137 | Rujukan 5.1.2

(a) Nyatakan dua faktor yang meningkatkan permintaan air dalam situasi ini.

Contoh jawapan

Pertambahan penduduk dan perkembangan industri meningkatkan permintaan air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pertambahan penduduk.

☐ P2 (1 markah): Perkembangan sektor perindustrian.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Berikan dua kegunaan air oleh penduduk dan dua jenis industri pengguna air yang disebut dalam bab ini.

Contoh jawapan

Penduduk menggunakan air untuk memasak dan membasuh. Industri pemprosesan makanan serta industri kimia juga menggunakan air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Membasuh atau kegunaan rumah tangga lain.

☐ P2 (1 markah): Kegunaan harian kedua yang berbeza, seperti memasak.

☐ P3 (1 markah): Industri pemprosesan makanan.

☐ P4 (1 markah): Industri kimia atau pembuatan dan penyaduran.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S05 | 12.2

Buku teks KPM hlm. 137-138 | Rujukan 5.1.2, 5.1.3

(a) Nyatakan punca cuaca dan satu kesan terus terhadap bekalan.

Contoh jawapan

Puncanya ialah kemarau berpanjangan yang mengurangkan bekalan empangan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kemarau berpanjangan.

☐ P2 (1 markah): Bekalan air berkurang atau paras empangan menyusut.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan dua kegiatan harian dan dua kegiatan ekonomi yang boleh terjejas akibat kekurangan air.

Contoh jawapan

Dua kegiatan harian ialah memasak dan membasuh pakaian. Dua kegiatan ekonomi ialah pertanian yang memerlukan pengairan dan perindustrian yang menggunakan air dalam prosesnya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Memasak atau penyediaan makanan di rumah.

☐ P2 (1 markah): Membasuh pakaian atau kegiatan harian lain yang berbeza.

☐ P3 (1 markah): Pertanian melalui pengairan tanaman.

☐ P4 (1 markah): Perindustrian melalui proses yang memerlukan air.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S06 | 12.3

Buku teks KPM hlm. 138-139 | Rujukan 5.1.3

(a) Nyatakan satu kesan kekurangan air terhadap aktiviti isi rumah dan satu kesan terhadap operasi kilang.

Contoh jawapan

Aktiviti harian seperti membasuh boleh terganggu. Proses kilang yang memerlukan bekalan air juga terjejas.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Aktiviti harian yang memerlukan air, seperti membasuh atau memasak, terganggu.

☐ P2 (1 markah): Proses perindustrian yang memerlukan air terganggu.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Huraikan dua akibat lanjutan yang berbeza daripada keadaan tersebut.

Contoh jawapan

Apabila pengeluaran pertanian menurun, bekalan makanan boleh terjejas. Kehilangan flora dan fauna akibat pencemaran pula mengganggu keseimbangan ekosistem.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pengeluaran pertanian menurun.

☐ P2 (1 markah): Bekalan makanan boleh terjejas akibat pengeluaran menurun.

☐ P3 (1 markah): Kehilangan flora atau fauna.

☐ P4 (1 markah): Keseimbangan ekosistem boleh terganggu.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S07 | 12.3

Buku teks KPM hlm. 138-139 | Rujukan 5.1.3

(a) Jelaskan maksud dicatu dan namakan satu penyakit bawaan air dalam bab ini.

Contoh jawapan

Dicatu bermaksud bekalan air dihadkan. Taun ialah contoh penyakit bawaan air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dicatu bermaksud bekalan atau penggunaan dihadkan.

☐ P2 (1 markah): Taun, demam kepialu atau leptospirosis.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat kesan krisis air dalam bidang berbeza.

Contoh jawapan

Krisis air menyukarkan urusan harian, mengganggu industri, menjejaskan pertanian dan mengancam hidupan akuatik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Urusan harian menjadi sukar.

☐ P2 (1 markah): Operasi industri terganggu.

☐ P3 (1 markah): Pertanian atau pengeluaran makanan terjejas.

☐ P4 (1 markah): Hidupan akuatik atau keseimbangan ekosistem terjejas.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S08 | 12.4

Buku teks KPM hlm. 140-141 | Rujukan 5.1.4

(a) Nyatakan dua langkah teknikal atau pengurusan dalam pelan tersebut.

Contoh jawapan

Langkahnya ialah melindungi tadahan dan merawat kumbahan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Perlindungan kawasan tadahan.

☐ P2 (1 markah): Rawatan air kumbahan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Cadangkan dua pihak yang boleh menyokong kempen dan jelaskan satu peranan setiap pihak.

Contoh jawapan

Sekolah boleh mendidik murid tentang penjagaan sumber air. Media pula boleh menyebarkan maklumat kempen kepada masyarakat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sekolah atau guru sebagai pihak pertama.

☐ P2 (1 markah): Memberi pendidikan awal tentang penjagaan air.

☐ P3 (1 markah): Kerajaan, NGO atau media sebagai pihak kedua.

☐ P4 (1 markah): Menyampaikan maklumat atau menggerakkan kempen kepada masyarakat.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S09 | 12.4

Buku teks KPM hlm. 136-141 | Rujukan 5.1.2, 5.1.4

(a) Kenal pasti dua punca pencemaran atau kemerosotan sumber.

Contoh jawapan

Puncanya ialah penerokaan hutan tadahan dan pembuangan sisa industri.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Penerokaan hutan tadahan.

☐ P2 (1 markah): Pembuangan sisa industri.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Padankan dua langkah dengan punca tersebut serta huraikan fungsi setiap langkah.

Contoh jawapan

Pemeliharaan tadahan melindungi litupan hutan dan mengurangkan gangguan hakisan pada sumber. Pemantauan serta penguatkuasaan mengawal pelepasan sisa industri ke sungai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemeliharaan atau pemuliharaan tadahan.

☐ P2 (1 markah): Melindungi litupan hutan dan mengurangkan kesan hakisan pada sumber.

☐ P3 (1 markah): Pemantauan dan penguatkuasaan terhadap industri.

☐ P4 (1 markah): Mengawal pembuangan sisa yang mencemarkan sungai.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12S10 | 12.3

Buku teks KPM hlm. 138-141 | Rujukan 5.1.3, 5.1.4

(a) Kenal pasti dua kelemahan dakwaan itu.

Contoh jawapan

Kematian setempat tidak membuktikan semua ikan pupus. Kempen juga tidak sama dengan rawatan air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian setempat tidak membuktikan kepupusan semua ikan negara.

☐ P2 (1 markah): Kempen kesedaran bukan proses rawatan air.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Tulis satu kesimpulan yang munasabah, satu tindakan kawalan pencemaran, satu langkah pendidikan dan satu tujuan langkah pendidikan.

Contoh jawapan

Hidupan di bahagian sungai itu terjejas, tetapi pemerhatian ini sahaja tidak menentukan punca tepat. Pihak berkaitan boleh memantau dan mengawal punca pencemaran. Kempen pula mendidik masyarakat supaya menjaga sumber air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Hidupan di bahagian sungai itu terjejas; pemerhatian ini sahaja tidak menentukan punca tepat.

☐ P2 (1 markah): Pemantauan atau penguatkuasaan terhadap punca pencemaran.

☐ P3 (1 markah): Kempen kesedaran.

☐ P4 (1 markah): Membentuk kefahaman dan amalan menjaga air.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12E01 | 12.1

Buku teks KPM hlm. 134-135 | Rujukan 5.1.1

Terangkan dua jenis sumber air, berikan dua contoh air permukaan berserta negeri dan dua kegunaan air sungai.

Contoh jawapan

Air permukaan terdapat di permukaan daratan, manakala air bawah tanah tersimpan dalam lapisan tanah atau batuan. Contoh air permukaan ialah Sungai Rajang di Sarawak dan Tasik Kenyir di Terengganu. Air sungai digunakan bagi keperluan harian dan pengairan pertanian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Air permukaan berada di permukaan daratan.

☐ P2 (1 markah): Air bawah tanah berada dalam lapisan tanah atau batuan.

☐ P3 (1 markah): Sungai Rajang ialah contoh air permukaan.

☐ P4 (1 markah): Sungai Rajang terletak di Sarawak.

☐ P5 (1 markah): Tasik Kenyir ialah contoh air permukaan.

☐ P6 (1 markah): Tasik Kenyir terletak di Terengganu.

☐ P7 (1 markah): Air sungai digunakan untuk keperluan harian.

☐ P8 (1 markah): Air sungai digunakan untuk pengairan atau industri.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12E02 | 12.2

Buku teks KPM hlm. 136-137 | Rujukan 5.1.2

Huraikan empat punca krisis air berserta cara setiap punca menjejaskan bekalan yang boleh digunakan.

Contoh jawapan

Kemarau berpanjangan mengurangkan bekalan sungai dan empangan. Penebangan hutan tadahan menyebabkan hakisan serta pemendapan yang menjejaskan sumber air. Pembuangan sampah mencemarkan air sehingga kualitinya merosot. Pertambahan penduduk pula meningkatkan permintaan terhadap bekalan air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kemarau berpanjangan.

☐ P2 (1 markah): Kemarau mengurangkan bekalan sungai atau empangan.

☐ P3 (1 markah): Penebangan hutan tadahan.

☐ P4 (1 markah): Hakisan dan pemendapan menjejaskan sumber.

☐ P5 (1 markah): Pembuangan sampah atau sisa ke sungai.

☐ P6 (1 markah): Pencemaran menjejaskan kualiti air.

☐ P7 (1 markah): Pertambahan penduduk.

☐ P8 (1 markah): Permintaan air meningkat apabila pengguna bertambah.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12E03 | 12.3

Buku teks KPM hlm. 138-139 | Rujukan 5.1.3

Huraikan empat kesan krisis air dengan satu penjelasan setiap kesan.

Contoh jawapan

Kekurangan air bersih menyukarkan urusan harian serta operasi industri. Tanih menjadi kering sehingga tanaman dan hasil pertanian terjejas. Pencemaran mengancam hidupan akuatik dan boleh mengganggu keseimbangan ekosistem. Kesihatan manusia turut terancam kerana air tercemar boleh menyebarkan penyakit bawaan air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kekurangan air bersih.

☐ P2 (1 markah): Urusan harian atau operasi industri terganggu.

☐ P3 (1 markah): Tanih menjadi kering.

☐ P4 (1 markah): Tanaman dan hasil pertanian terjejas.

☐ P5 (1 markah): Hidupan akuatik terancam.

☐ P6 (1 markah): Kehilangan hidupan mengganggu keseimbangan ekosistem.

☐ P7 (1 markah): Kesihatan manusia terancam.

☐ P8 (1 markah): Air tercemar boleh menyebarkan penyakit bawaan air.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12E04 | 12.4

Buku teks KPM hlm. 140-141 | Rujukan 5.1.4

Cadangkan empat langkah yang berbeza dan terangkan tujuan setiap langkah.

Contoh jawapan

Kawasan tadahan perlu dipelihara dan dipulihara untuk melindungi sumber air. Pemantauan serta penguatkuasaan dapat mengawal pembuangan sisa mencemarkan. Rawatan kumbahan mengurangkan pencemaran sebelum pelepasan yang diuruskan. Kempen kesedaran pula mendidik masyarakat menjaga sumber air dan mengelakkan pembaziran.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Memelihara dan memulihara kawasan tadahan.

☐ P2 (1 markah): Melindungi sumber air.

☐ P3 (1 markah): Melaksanakan pemantauan dan penguatkuasaan.

☐ P4 (1 markah): Mengawal pembuangan sisa mencemarkan.

☐ P5 (1 markah): Merawat air kumbahan.

☐ P6 (1 markah): Mengurangkan pencemaran sebelum pelepasan diuruskan.

☐ P7 (1 markah): Mengadakan kempen kesedaran.

☐ P8 (1 markah): Mendidik masyarakat menjaga air dan mengelakkan pembaziran.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B12E05 | 12.4

Buku teks KPM hlm. 136-141 | Rujukan 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4

Bina huraian lapan isi: tiga punca berdasarkan situasi, dua kesan kepada kegiatan berbeza dan tiga langkah yang munasabah dalam skop bab.

Contoh jawapan

Kemarau mengurangkan bekalan empangan, sampah menjejaskan kualiti sungai dan pertambahan penduduk meningkatkan permintaan. Keadaan ini menyukarkan kegiatan harian serta mengganggu pertanian. Langkah yang sesuai termasuk memelihara kawasan tadahan, mengawal pencemaran melalui pemantauan dan penguatkuasaan, serta mengadakan kempen tentang penjagaan dan penjimatan air.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kemarau mengurangkan bekalan.

☐ P2 (1 markah): Sampah menjejaskan kualiti sumber.

☐ P3 (1 markah): Pertambahan penduduk meningkatkan permintaan.

☐ P4 (1 markah): Kegiatan harian penduduk terganggu.

☐ P5 (1 markah): Pertanian atau industri terganggu.

☐ P6 (1 markah): Pemeliharaan tadahan untuk perlindungan sumber.

☐ P7 (1 markah): Pemantauan dan penguatkuasaan untuk kawalan pencemaran.

☐ P8 (1 markah): Kempen kesedaran untuk menggalakkan penjagaan air.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 13 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Sisa Domestik

Subjektif dan huraian / esei

Bezakan jenis dan contoh sisa rumah, teliti kesan pengurusan yang lemah, dan gunakan amalan 3R serta langkah masyarakat untuk mengurangkannya.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 144-155 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B13S01 | 13.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 146 | Rujukan 5.2.1

Senarai latihan: kulit buah, daun kering, botol kaca dan tin.

(a) Namakan dua kategori bahan sisa dalam bab ini. [2 markah]

(b) Kelaskan keempat-empat bahan mengikut pengelasan buku teks. [4 markah]

B13S02 | 13.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 147 | Rujukan 5.2.2

Senarai latihan sisa rumah: kotak, kerusi rosak, minyak masak terpakai dan kumbahan.

(a) Apakah sumber sisa domestik dan apakah dua bentuk utamanya? [2 markah]

(b) Kelaskan empat item dalam rangsangan mengikut bentuk. [4 markah]

B13S03 | 13.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 148-149 | Rujukan 5.2.3

Dalam situasi rekaan, sampah dibuang ke sungai dan sisa lain dibakar terbuka.

(a) Nyatakan satu jenis pencemaran bagi setiap tindakan. [2 markah]

(b) Nyatakan empat kesan lain pengurusan sisa yang lemah. [4 markah]

B13S04 | 13.4

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 150 | Rujukan 5.2.4

Murid membandingkan tiga tindakan: mengurangkan beg tambahan, memberikan buku kepada adik dan memproses kertas lama menjadi produk baharu.

(a) Nyatakan maksud kurangkan dan guna semula. [2 markah]

(b) Padankan tiga tindakan dengan 3R dan berikan satu manfaat bersama. [4 markah]

B13S05 | 13.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 146-147 | Rujukan 5.2.1

Seorang murid menulis bahawa kertas tidak boleh menjadi sisa pepejal kerana ia bahan organik.

(a) Apakah dua asas pengelasan yang telah dicampurkan? [2 markah]

(b) Betulkan pengelasan kertas dan kaca menggunakan kedua-dua asas. [4 markah]

B13S06 | 13.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 149 | Rujukan 5.2.3

Situasi rekaan: plastik memenuhi longkang dan hujan lebat berlaku pada petang itu.

(a) Nyatakan halangan dan kejadian cuaca dalam situasi. [2 markah]

(b) Jelaskan dua kesan: satu terhadap aliran dan satu terhadap beban PBT, berserta huraian masing-masing. [4 markah]

B13S07 | 13.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 148-149 | Rujukan 5.2.3

Situasi rekaan: timbunan sisa berbau dan menarik haiwan perosak di kawasan rumah.

(a) Nyatakan dua kesan yang terus ditunjukkan. [2 markah]

(b) Nyatakan empat jenis perbelanjaan pengurusan sisa dalam skop bab. [4 markah]

B13S08 | 13.4

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

Pelan sekolah rekaan menggabungkan pembelajaran 3R, kempen dan pengumpulan bahan untuk dikitar semula.

(a) Cadangkan dua contoh bahan yang sesuai dijadikan contoh pengumpulan dalam latihan. [2 markah]

(b) Terangkan dua peranan berbeza pendidikan dan kempen, setiap satu dengan satu huraian. [4 markah]

B13S09 | 13.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 148-151 | Rujukan 5.2.3, 5.2.4

Situasi rekaan: penduduk membakar sisa dan membuang sampah ke longkang. Seorang murid berkata loji sisa kepada tenaga bermaksud semua orang boleh membakar sampah di rumah.

(a) Nyatakan dua kesilapan atau kesan dalam situasi. [2 markah]

(b) Cadangkan dua tindakan bagi sisa longkang, dengan tujuan masing-masing. [4 markah]

B13S10 | 13.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

Data rekaan untuk latihan: kelas A mendermakan 12 buku; kelas B memproses kertas lama menjadi kertas baharu; kelas C mengurangkan penggunaan pembungkus.

(a) Kenal pasti amalan 3R kelas A dan B. [2 markah]

(b) Nyatakan amalan kelas C, bezakan A dengan B, dan berikan satu langkah sokongan selain 3R. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B13E01 | 13.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 146-147 | Rujukan 5.2.1, 5.2.2

Latihan pengelasan sisa rumah.

Terangkan dua kategori bahan dengan satu contoh setiap kategori. Kemudian berikan dua contoh sisa pepejal dan dua contoh sisa cecair.

Rangka bantuan

1. Bezakan organik daripada bukan organik mengikut pengelasan buku teks.
2. Berikan satu contoh bagi setiap kategori bahan.
3. Kelaskan dua contoh sebagai pepejal dan dua contoh lain sebagai cecair.

B13E02 | 13.3

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 148-149 | Rujukan 5.2.3

Latihan menjelaskan kesan.

Huraikan empat kesan pembuangan sisa tidak terurus dengan satu hubungan sebab bagi setiap kesan.

Rangka bantuan

1. Pilih empat kesan berbeza.
2. Terangkan bagaimana setiap kesan berlaku.
3. Elakkan mengulang kesan sama dengan perkataan lain.

B13E03 | 13.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

Latihan pelan 3R sekolah.

Terangkan setiap amalan 3R dengan contoh, kemudian cadangkan satu langkah pendidikan dan tujuannya.

Rangka bantuan

1. Nyatakan maksud dahulu.
2. Padankan contoh dengan amalan.
3. Akhiri dengan pendidikan dan tujuan.

B13E04 | 13.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

Pelan rekaan pengurusan perumahan.

Selain 3R, huraikan empat langkah dalam bab ini dan fungsi masing-masing.

Rangka bantuan

1. Gunakan empat langkah selain 3R.
2. Nyatakan fungsi khusus setiap langkah.
3. Jangan beri jaminan teknologi menghapuskan semua masalah.

B13E05 | 13.4

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 146-151 | Rujukan 5.2.1, 5.2.3, 5.2.4

Situasi rekaan: sisa makanan, plastik dan kertas bertimbun berhampiran saliran; terdapat bau dan aliran tersekat.

Berikan satu contoh bahan organik dan satu contoh bahan bukan organik daripada situasi, jelaskan dua kesan, dan cadangkan dua langkah berserta tujuan setiap langkah.

Rangka bantuan

1. Kelaskan mengikut contoh yang diberi.
2. Gunakan dua kesan yang berlainan.
3. Hubungkan setiap langkah dengan tujuan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B13S01 | 13.1

Buku teks KPM hlm. 146 | Rujukan 5.2.1

(a) Namakan dua kategori bahan sisa dalam bab ini.

Contoh jawapan

Kategori itu ialah organik dan bukan organik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Organik.

☐ P2 (1 markah): Bukan organik.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Kelaskan keempat-empat bahan mengikut pengelasan buku teks.

Contoh jawapan

Kulit buah dan daun kering ialah organik. Botol kaca dan tin ialah bukan organik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kulit buah organik.

☐ P2 (1 markah): Daun kering organik.

☐ P3 (1 markah): Botol kaca bukan organik.

☐ P4 (1 markah): Tin bukan organik.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S02 | 13.2

Buku teks KPM hlm. 147 | Rujukan 5.2.2

(a) Apakah sumber sisa domestik dan apakah dua bentuk utamanya?

Contoh jawapan

Sisa domestik terhasil dari kawasan perumahan dan berbentuk pepejal atau cecair.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Terhasil dari kawasan perumahan.

☐ P2 (1 markah): Bentuknya pepejal dan cecair.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Kelaskan empat item dalam rangsangan mengikut bentuk.

Contoh jawapan

Kotak dan kerusi rosak ialah pepejal. Minyak masak terpakai dan kumbahan ialah cecair.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kotak pepejal.

☐ P2 (1 markah): Kerusi rosak pepejal.

☐ P3 (1 markah): Minyak masak terpakai cecair.

☐ P4 (1 markah): Kumbahan cecair.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S03 | 13.3

Buku teks KPM hlm. 148-149 | Rujukan 5.2.3

(a) Nyatakan satu jenis pencemaran bagi setiap tindakan.

Contoh jawapan

Sungai mengalami pencemaran air, manakala pembakaran mencemarkan udara.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sampah sungai menyebabkan pencemaran air.

☐ P2 (1 markah): Pembakaran terbuka menyebabkan pencemaran udara.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat kesan lain pengurusan sisa yang lemah.

Contoh jawapan

Kesan lain ialah bau, risiko penyakit, peningkatan kos penyelenggaraan dan banjir kilat akibat saliran tersekat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pencemaran bau.

☐ P2 (1 markah): Risiko penyakit atau haiwan perosak.

☐ P3 (1 markah): Peningkatan kos penyelenggaraan.

☐ P4 (1 markah): Banjir kilat akibat aliran tersekat.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S04 | 13.4

Buku teks KPM hlm. 150 | Rujukan 5.2.4

(a) Nyatakan maksud kurangkan dan guna semula.

Contoh jawapan

Kurangkan mengurangkan penggunaan bahan, manakala guna semula menggunakan barang yang sama lagi.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kurangkan ialah mengurangkan penggunaan yang menghasilkan sisa.

☐ P2 (1 markah): Guna semula ialah menggunakan barang yang sama sekali lagi.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Padankan tiga tindakan dengan 3R dan berikan satu manfaat bersama.

Contoh jawapan

Menolak beg tambahan ialah kurangkan, memberikan buku ialah guna semula dan memproses kertas ialah kitar semula. Ketiga-tiganya membantu mengurangkan sisa dibuang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Beg tambahan dikurangkan ialah kurangkan.

☐ P2 (1 markah): Buku kepada adik ialah guna semula.

☐ P3 (1 markah): Kertas menjadi produk baharu ialah kitar semula.

☐ P4 (1 markah): Jumlah sisa yang dibuang dapat dikurangkan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S05 | 13.1

Buku teks KPM hlm. 146-147 | Rujukan 5.2.1

(a) Apakah dua asas pengelasan yang telah dicampurkan?

Contoh jawapan

Dia mencampurkan pengelasan bentuk dengan pengelasan kategori bahan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bentuk fizikal pepejal atau cecair.

☐ P2 (1 markah): Kategori bahan organik atau bukan organik.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Betulkan pengelasan kertas dan kaca menggunakan kedua-dua asas.

Contoh jawapan

Kertas ialah pepejal dan organik dalam bab ini. Kaca juga pepejal tetapi dikelaskan sebagai bukan organik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kertas berbentuk pepejal.

☐ P2 (1 markah): Kertas organik dalam pengelasan buku teks.

☐ P3 (1 markah): Kaca berbentuk pepejal.

☐ P4 (1 markah): Kaca bukan organik dalam pengelasan buku teks.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S06 | 13.3

Buku teks KPM hlm. 149 | Rujukan 5.2.3

(a) Nyatakan halangan dan kejadian cuaca dalam situasi.

Contoh jawapan

Halangannya ialah plastik dalam longkang dan kejadian cuacanya ialah hujan lebat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Plastik atau sisa menyekat longkang.

☐ P2 (1 markah): Hujan lebat.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Jelaskan dua kesan: satu terhadap aliran dan satu terhadap beban PBT, berserta huraian masing-masing.

Contoh jawapan

Aliran yang tersekat menyebabkan air hujan boleh melimpah lalu menyumbang kepada banjir kilat. Kos penyelenggaraan turut meningkat kerana pembersihan atau baik pulih tambahan diperlukan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Aliran air tersekat.

☐ P2 (1 markah): Air yang bertambah semasa hujan boleh melimpah dan menyebabkan banjir kilat.

☐ P3 (1 markah): Kos penyelenggaraan meningkat.

☐ P4 (1 markah): PBT perlu membiayai pembersihan atau baik pulih tambahan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S07 | 13.3

Buku teks KPM hlm. 148-149 | Rujukan 5.2.3

(a) Nyatakan dua kesan yang terus ditunjukkan.

Contoh jawapan

Situasi menunjukkan pencemaran bau dan kehadiran haiwan perosak.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pencemaran bau.

☐ P2 (1 markah): Kehadiran haiwan perosak.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat jenis perbelanjaan pengurusan sisa dalam skop bab.

Contoh jawapan

Perbelanjaannya termasuk penyelenggaraan tapak pelupusan, baik pulih kemusnahan, rawatan air tercemar dan gaji pekerja pembersihan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Penyelenggaraan tapak pelupusan.

☐ P2 (1 markah): Baik pulih kemusnahan.

☐ P3 (1 markah): Rawatan air tercemar.

☐ P4 (1 markah): Gaji pekerja pembersihan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S08 | 13.4

Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

(a) Cadangkan dua contoh bahan yang sesuai dijadikan contoh pengumpulan dalam latihan.

Contoh jawapan

Kertas dan tin boleh digunakan sebagai contoh bahan pengumpulan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kertas.

☐ P2 (1 markah): Tin, kaca atau bahan lain yang sesuai dengan kemudahan pengumpulan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Terangkan dua peranan berbeza pendidikan dan kempen, setiap satu dengan satu huraian.

Contoh jawapan

Pendidikan menjelaskan konsep sisa supaya murid memahami pengurusan yang sesuai. Kempen menyebarkan mesej kepada masyarakat untuk menggalakkan penyertaan dan amalan mengurangkan sisa.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pendidikan menerangkan konsep atau jenis sisa.

☐ P2 (1 markah): Murid memahami sebab dan cara pengurusan yang sesuai.

☐ P3 (1 markah): Kempen menyebarkan mesej kepada masyarakat lebih luas.

☐ P4 (1 markah): Mesej menggalakkan penyertaan dan amalan pengurangan sisa.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S09 | 13.4

Buku teks KPM hlm. 148-151 | Rujukan 5.2.3, 5.2.4

(a) Nyatakan dua kesilapan atau kesan dalam situasi.

Contoh jawapan

Pembakaran terbuka mencemarkan udara. Loji terkawal tidak sama dengan pembakaran di rumah.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pembakaran terbuka mencemarkan udara.

☐ P2 (1 markah): Loji pengurusan terkawal tidak sama dengan pembakaran sampah di rumah.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Cadangkan dua tindakan bagi sisa longkang, dengan tujuan masing-masing.

Contoh jawapan

Penguatkuasaan terhadap pembuangan ke longkang membantu mengurangkan halangan aliran. Pendidikan pula membina kesedaran tentang hubungan sisa dengan banjir kilat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menghentikan pembuangan sisa ke longkang melalui penguatkuasaan atau pengurusan.

☐ P2 (1 markah): Mengurangkan halangan terhadap aliran.

☐ P3 (1 markah): Melaksanakan pendidikan atau kempen.

☐ P4 (1 markah): Membina kesedaran bahawa sisa menyumbang kepada banjir kilat.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13S10 | 13.4

Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

(a) Kenal pasti amalan 3R kelas A dan B.

Contoh jawapan

Kelas A mengamalkan guna semula dan kelas B kitar semula.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): A guna semula.

☐ P2 (1 markah): B kitar semula.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan amalan kelas C, bezakan A dengan B, dan berikan satu langkah sokongan selain 3R.

Contoh jawapan

Kelas C mengamalkan kurangkan. Kelas A mengekalkan kegunaan buku yang sama, manakala kelas B menghasilkan produk baharu. Kempen kesedaran boleh menyokong ketiga-tiga amalan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): C ialah kurangkan.

☐ P2 (1 markah): A menggunakan buku yang sama lagi.

☐ P3 (1 markah): B menghasilkan produk baharu daripada bahan terbuang.

☐ P4 (1 markah): Pendidikan, kempen, penguatkuasaan atau teknologi pengurusan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13E01 | 13.1

Buku teks KPM hlm. 146-147 | Rujukan 5.2.1, 5.2.2

Terangkan dua kategori bahan dengan satu contoh setiap kategori. Kemudian berikan dua contoh sisa pepejal dan dua contoh sisa cecair.

Contoh jawapan

Bahan organik berasal daripada sumber hidupan dan boleh diuraikan, contohnya sisa makanan. Bahan bukan organik dalam pengelasan bab ini sukar diuraikan, contohnya kaca. Mengikut bentuk, perabot lama dan kertas ialah dua contoh sisa pepejal. Minyak masak terpakai dan kumbahan ialah dua contoh sisa cecair.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Organik boleh diuraikan dan berasal daripada sumber hidupan.

☐ P2 (1 markah): Contoh organik seperti sisa makanan atau kertas.

☐ P3 (1 markah): Bukan organik sukar diuraikan dalam pengelasan bab ini.

☐ P4 (1 markah): Contoh bukan organik seperti kaca atau tin.

☐ P5 (1 markah): Satu contoh sisa pepejal yang tepat, seperti perabot lama.

☐ P6 (1 markah): Contoh sisa pepejal kedua yang berbeza, seperti kertas.

☐ P7 (1 markah): Satu contoh sisa cecair yang tepat, seperti minyak masak terpakai.

☐ P8 (1 markah): Contoh sisa cecair kedua yang berbeza, seperti kumbahan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi. Terima dua contoh pepejal lain yang tepat seperti plastik atau logam, serta dua contoh cecair lain yang tepat dalam skop buku teks. Contoh dalam setiap bentuk mesti berbeza.

B13E02 | 13.3

Buku teks KPM hlm. 148-149 | Rujukan 5.2.3

Huraikan empat kesan pembuangan sisa tidak terurus dengan satu hubungan sebab bagi setiap kesan.

Contoh jawapan

Sampah yang masuk ke sungai menyebabkan pencemaran air. Pembakaran sisa pula mencemarkan udara. Sisa dalam longkang menyekat aliran ketika hujan sehingga menyumbang kepada banjir kilat. Kos penyelenggaraan meningkat kerana lebih banyak kutipan, pembersihan dan pelupusan diperlukan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pencemaran air.

☐ P2 (1 markah): Sampah masuk ke sumber air seperti sungai.

☐ P3 (1 markah): Pencemaran udara.

☐ P4 (1 markah): Pembakaran sisa menghasilkan pencemaran udara.

☐ P5 (1 markah): Banjir kilat.

☐ P6 (1 markah): Sisa menyekat saliran ketika air hujan bertambah.

☐ P7 (1 markah): Kos penyelenggaraan meningkat.

☐ P8 (1 markah): Lebih banyak kerja kutipan, pembersihan atau pelupusan perlu dibiayai.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13E03 | 13.4

Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

Terangkan setiap amalan 3R dengan contoh, kemudian cadangkan satu langkah pendidikan dan tujuannya.

Contoh jawapan

Kurangkan bermaksud mengurangkan penggunaan yang menghasilkan sisa, contohnya menolak pembungkus tambahan. Guna semula menggunakan barang yang sama lagi, seperti mendermakan buku. Kitar semula menghasilkan produk baharu daripada bahan terbuang, seperti memproses kertas lama. Pendidikan pengurusan sisa membantu murid memahami dan mengamalkan penjagaan alam sekitar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kurangkan ialah mengurangkan penggunaan penghasil sisa.

☐ P2 (1 markah): Contoh menolak pembungkus tambahan.

☐ P3 (1 markah): Guna semula ialah menggunakan barang yang sama lagi.

☐ P4 (1 markah): Contoh mendermakan buku yang baik.

☐ P5 (1 markah): Kitar semula menghasilkan produk baharu daripada bahan terbuang.

☐ P6 (1 markah): Contoh memproses kertas lama menjadi produk baharu.

☐ P7 (1 markah): Pendidikan atau penerangan tentang pengurusan sisa.

☐ P8 (1 markah): Tujuan membentuk kefahaman dan amalan penjagaan alam sekitar.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13E04 | 13.4

Buku teks KPM hlm. 150-151 | Rujukan 5.2.4

Selain 3R, huraikan empat langkah dalam bab ini dan fungsi masing-masing.

Contoh jawapan

Teknologi pengurusan terkawal membantu mengurus sisa dan mengurangkan beban tapak pelupusan. Penguatkuasaan mengawal tindakan pembuangan yang tidak terurus. Pendidikan membina kefahaman tentang alam sekitar sejak awal. Kempen pula menyampaikan mesej dan menggalakkan penyertaan masyarakat dalam penjagaan persekitaran.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Penggunaan teknologi pengurusan terkawal.

☐ P2 (1 markah): Membantu mengurus atau mengurangkan sisa ke tapak pelupusan.

☐ P3 (1 markah): Penguatkuasaan undang-undang.

☐ P4 (1 markah): Mengawal tindakan pembuangan yang tidak terurus.

☐ P5 (1 markah): Pendidikan alam sekitar.

☐ P6 (1 markah): Membina kefahaman sejak awal.

☐ P7 (1 markah): Kempen kesedaran.

☐ P8 (1 markah): Menyampaikan mesej dan menggalakkan penyertaan masyarakat.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B13E05 | 13.4

Buku teks KPM hlm. 146-151 | Rujukan 5.2.1, 5.2.3, 5.2.4

Berikan satu contoh bahan organik dan satu contoh bahan bukan organik daripada situasi, jelaskan dua kesan, dan cadangkan dua langkah berserta tujuan setiap langkah.

Contoh jawapan

Sisa makanan dan kertas ialah organik, manakala plastik bukan organik dalam pengelasan bab ini. Timbunan menimbulkan bau, sementara aliran tersekat boleh menyumbang kepada banjir kilat ketika hujan. Amalan 3R mengurangkan jumlah sisa dibuang. Kempen dan penguatkuasaan pula membantu mengubah amalan serta mengawal pembuangan ke saliran.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sisa makanan atau kertas organik.

☐ P2 (1 markah): Plastik bukan organik dalam pengelasan bab.

☐ P3 (1 markah): Timbunan tidak terurus menyebabkan bau.

☐ P4 (1 markah): Saliran tersekat menyumbang kepada banjir kilat ketika hujan.

☐ P5 (1 markah): Mengurangkan bahan sekali guna atau mengamalkan 3R.

☐ P6 (1 markah): Mengurangkan jumlah sisa yang dibuang.

☐ P7 (1 markah): Pendidikan, kempen atau penguatkuasaan terhadap pembuangan.

☐ P8 (1 markah): Mengubah amalan atau mengawal pembuangan ke saliran.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.

BAB 14 | GEOGRAFI TINGKATAN 1 | SESI 2026

Panduan Kerja Lapangan

Subjektif dan huraian / esei

Rancang kajian Geografi secara teratur, gunakan bukti dengan jujur dan bina laporan yang jelas. Semua data latihan dalam modul ini ialah rekaan, bukan hasil kajian sebenar murid.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Buku teks KPM hlm. 156-164 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 huraian | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Nyatakan fakta yang diminta; jelaskan hubungan sebab dan kesan apabila perlu. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan bagi lakaran atau jawapan yang panjang. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B14S01 | 14.1

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

Cadangan rekaan: "Masalah sisa domestik di Taman Murni". Tiada kajian sebenar dijalankan.

(a) Kenal pasti isu dan lokasi dalam tajuk. [2 markah]

(b) Nyatakan empat pertimbangan ketika memilih tajuk. [4 markah]

B14S02 | 14.2

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

Pelan rekaan bertajuk pengurusan sisa domestik di satu kawasan perumahan.

(a) Apakah fungsi objektif dan satu kata kerja yang sesuai digunakan? [2 markah]

(b) Tulis tiga objektif yang sepadan dan nyatakan satu sebab kesepadanannya penting. [4 markah]

B14S03 | 14.3

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

Pelan rekaan memerlukan maklumat tentang keadaan saliran dan pandangan penduduk.

(a) Pilih satu kaedah untuk setiap jenis maklumat. [2 markah]

(b) Terangkan empat kaedah yang disenaraikan dalam buku teks. [4 markah]

B14S04 | 14.4

Mudah | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 160 | Rujukan KL

Data rekaan untuk latihan: kertas 8 item, tin 5 item, botol kaca 3 item.

(a) Nyatakan kategori tertinggi dan unit bilangan. [2 markah]

(b) Hitung jumlah, beza kertas dengan tin, kategori terendah dan beza tertinggi dengan terendah. [4 markah]

B14S05 | 14.1

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

Cadangan rekaan awal ialah "Semua pencemaran di seluruh dunia". Murid hanya mempunyai satu kawasan kajian kecil yang boleh dibincangkan dengan guru.

(a) Nyatakan dua kelemahan skop awal. [2 markah]

(b) Cadangkan tajuk lebih khusus dengan isu dan lokasi rekaan, kemudian nyatakan dua tindakan perancangan awal. [4 markah]

B14S06 | 14.2

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

Pelan rekaan mahu mengenal pasti jenis sisa dan mengetahui pendapat penduduk tentang pengurusannya.

(a) Nyatakan dua jenis maklumat yang diperlukan. [2 markah]

(b) Padankan setiap maklumat dengan kaedah serta berikan alasan pilihan. [4 markah]

B14S07 | 14.3

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 159-164 | Rujukan KL

Dalam rancangan rekaan, satu maklumat datang daripada buku dan satu lagi akan diperoleh melalui perbualan dengan penduduk.

(a) Namakan kaedah bagi kedua-dua sumber maklumat. [2 markah]

(b) Nyatakan empat langkah mengurus maklumat secara teratur dan jujur. [4 markah]

B14S08 | 14.5

Sederhana | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Pelan rekaan sudah mempunyai objektif, kaedah dan jadual latihan. Laporan sebenar belum dihasilkan.

(a) Nyatakan fungsi rumusan dan rujukan. [2 markah]

(b) Nyatakan empat bahagian laporan lain dalam format buku teks. [4 markah]

B14S09 | 14.4

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

Data rekaan untuk latihan: 7 responden menyebut sampah dalam longkang dan 4 menyebut sisa kebun. Seorang murid menulis "11 kejadian pencemaran telah disahkan berlaku". Setiap responden dalam data latihan ini memilih satu kategori sahaja.

(a) Nyatakan jumlah responden dan beza kedua-dua kategori. [2 markah]

(b) Berikan empat pembetulan terhadap cara data itu patut dilaporkan. [4 markah]

B14S10 | 14.5

Cabaran | 6 markah | Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Murid menggunakan jadual latihan rekaan dan gambar daripada buku. Dia belum turun ke lapangan tetapi mahu menulis bahawa semua bahan ialah hasil pemerhatiannya sendiri.

(a) Kenal pasti dua dakwaan yang perlu dibetulkan. [2 markah]

(b) Nyatakan empat tindakan pembetulan bagi laporan latihan. [4 markah]

Bahagian B | 5 huraian / esei

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B14E01 | 14.1

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

Pelan rekaan kajian sisa domestik, bukan hasil kerja sebenar.

Cadangkan tajuk dengan isu dan lokasi rekaan, tiga objektif, dua kaedah yang sesuai dan satu langkah bimbingan sebelum pelaksanaan.

Rangka bantuan

1. Nyatakan isu dan lokasi.
2. Gunakan kata kerja bagi objektif.
3. Padankan kaedah dengan maklumat.

B14E02 | 14.3

Mudah | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

Latihan memilih kaedah kajian.

Terangkan empat kaedah dalam buku teks dan berikan satu contoh maklumat yang sesuai bagi setiap kaedah dalam pelan rekaan.

Rangka bantuan

1. Nyatakan cara setiap kaedah berfungsi.
2. Gunakan empat contoh yang sepadan.
3. Jangan dakwa maklumat sudah dikumpulkan.

B14E03 | 14.4

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

Data rekaan untuk latihan: kertas 9 item, tin 6 item dan kaca 3 item. Ini bukan data lapangan sebenar.

Terangkan satu bentuk penyusunan, label unit, kategori tertinggi dan terendah, jumlah, beza tertinggi dengan terendah, perbandingan kertas dengan gabungan tin dan kaca, serta satu pernyataan keaslian data.

Rangka bantuan

1. Semak unit sebelum mengira.
2. Hadkan rumusan kepada jadual.
3. Nyatakan status data dengan jelas.

B14E04 | 14.5

Sederhana | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Latihan menyusun laporan kerja lapangan.

Huraikan lapan bahagian laporan yang disenaraikan dalam format buku teks dengan fungsi ringkas setiap satu.

Rangka bantuan

1. Ikut susunan format buku teks.
2. Bezakan hasil dengan rumusan.
3. Nyatakan fungsi, bukan nama bahagian sahaja.

B14E05 | 14.5

Cabaran | 8 markah | Buku teks KPM hlm. 158-164 | Rujukan KL

Situasi rekaan: sebuah kumpulan belum menjalankan kerja lapangan. Mereka mempunyai tajuk terlalu luas, data contoh dan gambar buku. Mereka mahu menghantar semuanya sebagai kajian sebenar.

Cadangkan lapan pembetulan kepada perancangan dan laporan supaya prosesnya teratur serta jujur.

Rangka bantuan

1. Baiki skop dan objektif terlebih dahulu.
2. Susun kaedah dan jadual kerja.
3. Bezakan data contoh serta bahan dipetik daripada kerja sebenar.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B14S01 | 14.1

Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

(a) Kenal pasti isu dan lokasi dalam tajuk.

Contoh jawapan

Isunya sisa domestik dan lokasinya Taman Murni.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Isu sisa domestik.

☐ P2 (1 markah): Lokasi Taman Murni.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat pertimbangan ketika memilih tajuk.

Contoh jawapan

Pertimbangkan masalah, kaitan dengan pelajaran, lokasi dan ruang, serta kesesuaian dengan kemampuan melalui bimbingan guru.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Masalah yang ingin dikaji.

☐ P2 (1 markah): Kaitan dengan topik Geografi Tingkatan 1.

☐ P3 (1 markah): Lokasi dan ruang kajian.

☐ P4 (1 markah): Kesesuaian kemampuan atau manfaat kajian dengan bimbingan guru.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S02 | 14.2

Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

(a) Apakah fungsi objektif dan satu kata kerja yang sesuai digunakan?

Contoh jawapan

Objektif menerangkan tujuan kajian dan boleh dimulakan dengan mengenal pasti.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menerangkan tujuan kajian.

☐ P2 (1 markah): Kata kerja seperti mengenal pasti, mengkaji atau mencadangkan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Tulis tiga objektif yang sepadan dan nyatakan satu sebab kesepadanannya penting.

Contoh jawapan

Objektifnya mengenal pasti jenis sisa, mengkaji kesannya dan mencadangkan langkah pengurusan. Kesepadanan membantu data dan kaedah tertumpu pada tajuk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Mengenal pasti jenis sisa domestik di kawasan kajian.

☐ P2 (1 markah): Mengkaji kesan pembuangan sisa.

☐ P3 (1 markah): Mencadangkan langkah mengurangkan kesannya.

☐ P4 (1 markah): Membantu memfokuskan maklumat dan kaedah pada tajuk.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S03 | 14.3

Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

(a) Pilih satu kaedah untuk setiap jenis maklumat.

Contoh jawapan

Gunakan pemerhatian untuk keadaan saliran dan temu bual untuk pandangan penduduk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian untuk keadaan saliran.

☐ P2 (1 markah): Temu bual atau soal selidik untuk pandangan penduduk.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Terangkan empat kaedah yang disenaraikan dalam buku teks.

Contoh jawapan

Pemerhatian melihat keadaan, temu bual menggunakan soal jawab lisan, soal selidik mengedarkan borang dan rujukan menggunakan bahan seperti buku.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian melihat dan mencatat keadaan berkaitan.

☐ P2 (1 markah): Temu bual memperoleh maklumat melalui soal jawab lisan.

☐ P3 (1 markah): Soal selidik menggunakan borang yang diedarkan.

☐ P4 (1 markah): Rujukan menggunakan buku atau bahan berkaitan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S04 | 14.4

Buku teks KPM hlm. 160 | Rujukan KL

(a) Nyatakan kategori tertinggi dan unit bilangan.

Contoh jawapan

Kertas tertinggi dan unitnya item.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kertas tertinggi.

☐ P2 (1 markah): Unitnya item.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Hitung jumlah, beza kertas dengan tin, kategori terendah dan beza tertinggi dengan terendah.

Contoh jawapan

Jumlahnya 16 item. Kertas melebihi tin sebanyak 3 item. Botol kaca terendah, dan beza kertas dengan botol kaca ialah 5 item.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jumlah 16 item.

☐ P2 (1 markah): Beza kertas dengan tin 3 item.

☐ P3 (1 markah): Botol kaca terendah.

☐ P4 (1 markah): Beza tertinggi dengan terendah 5 item.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S05 | 14.1

Buku teks KPM hlm. 158 | Rujukan KL

(a) Nyatakan dua kelemahan skop awal.

Contoh jawapan

Isunya terlalu luas dan kawasan seluruh dunia tidak sepadan dengan kemampuan kajian kecil.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Isu terlalu luas.

☐ P2 (1 markah): Kawasan terlalu luas berbanding kemampuan kajian kecil.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Cadangkan tajuk lebih khusus dengan isu dan lokasi rekaan, kemudian nyatakan dua tindakan perancangan awal.

Contoh jawapan

Cadangan tajuk ialah Sisa Domestik di Taman Ilmu, sebuah lokasi rekaan. Murid perlu berbincang dengan guru dan menetapkan objektif yang berkaitan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tajuk menyebut isu khusus seperti sisa domestik.

☐ P2 (1 markah): Tajuk menyebut satu lokasi rekaan.

☐ P3 (1 markah): Membincangkan kesesuaian dengan guru.

☐ P4 (1 markah): Menentukan objektif yang berkaitan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S06 | 14.2

Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

(a) Nyatakan dua jenis maklumat yang diperlukan.

Contoh jawapan

Maklumatnya ialah jenis sisa dan pendapat penduduk.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jenis sisa.

☐ P2 (1 markah): Pendapat penduduk tentang pengurusan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Padankan setiap maklumat dengan kaedah serta berikan alasan pilihan.

Contoh jawapan

Pemerhatian sesuai untuk jenis sisa kerana bahan dapat dilihat dan dicatat. Temu bual sesuai untuk pendapat kerana penduduk dapat menjelaskan pandangan mereka.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian bagi jenis sisa.

☐ P2 (1 markah): Jenis atau keadaan sisa boleh dilihat dan dicatat.

☐ P3 (1 markah): Temu bual atau soal selidik bagi pendapat.

☐ P4 (1 markah): Penduduk perlu memberikan pandangan melalui jawapan mereka.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S07 | 14.3

Buku teks KPM hlm. 159-164 | Rujukan KL

(a) Namakan kaedah bagi kedua-dua sumber maklumat.

Contoh jawapan

Buku digunakan melalui rujukan dan perbualan ialah temu bual.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Buku melalui rujukan.

☐ P2 (1 markah): Perbualan melalui temu bual.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat langkah mengurus maklumat secara teratur dan jujur.

Contoh jawapan

Sediakan soalan berkaitan, rekod jawapan sebenar, catat sumber buku dan bezakan maklumat rujukan daripada hasil kerja sendiri.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sediakan soalan temu bual berkaitan objektif.

☐ P2 (1 markah): Rekod jawapan yang benar-benar diberikan.

☐ P3 (1 markah): Catat sumber buku yang digunakan.

☐ P4 (1 markah): Bezakan rujukan daripada pemerhatian atau temu bual sendiri.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S08 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

(a) Nyatakan fungsi rumusan dan rujukan.

Contoh jawapan

Rumusan menyatukan dapatan, manakala rujukan menyenaraikan sumber.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rumusan menyatukan dapatan berasaskan analisis.

☐ P2 (1 markah): Rujukan menyenaraikan sumber digunakan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat bahagian laporan lain dalam format buku teks.

Contoh jawapan

Empat bahagian lain ialah penghargaan, objektif kajian, kawasan kajian dan kaedah kajian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menamakan satu bahagian daripada penghargaan, pendahuluan, objektif, kawasan, kaedah atau hasil kajian.

☐ P2 (1 markah): Menamakan satu lagi bahagian berbeza daripada senarai yang sama, tanpa mengulang jawapan terdahulu.

☐ P3 (1 markah): Menamakan satu lagi bahagian berbeza daripada senarai yang sama, tanpa mengulang jawapan terdahulu.

☐ P4 (1 markah): Menamakan satu lagi bahagian berbeza daripada senarai yang sama, tanpa mengulang jawapan terdahulu.

Terima mana-mana empat bahagian berbeza daripada enam bahagian yang disenaraikan. Rumusan dan rujukan telah ditanya dalam bahagian (a), maka jangan beri markah kedua untuk kedua-duanya di sini.

B14S09 | 14.4

Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

(a) Nyatakan jumlah responden dan beza kedua-dua kategori.

Contoh jawapan

Jumlahnya 11 responden dan bezanya 3 responden.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jumlah 11 responden.

☐ P2 (1 markah): Beza 3 responden.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Berikan empat pembetulan terhadap cara data itu patut dilaporkan.

Contoh jawapan

Angka ini bilangan responden, bukannya kejadian. Tujuh responden menyebut sampah longkang dan empat menyebut sisa kebun. Keseluruhan jadual ialah data rekaan untuk latihan, bukan bukti kejadian sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Angka merujuk responden, bukan bilangan kejadian.

☐ P2 (1 markah): Kategori sampah longkang disebut oleh 7 responden.

☐ P3 (1 markah): Kategori sisa kebun disebut oleh 4 responden.

☐ P4 (1 markah): Data mesti dilabel rekaan untuk latihan, bukan kejadian sebenar disahkan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14S10 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

(a) Kenal pasti dua dakwaan yang perlu dibetulkan.

Contoh jawapan

Jadual rekaan bukan pemerhatian sebenar, dan gambar buku bukan foto sendiri.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Data rekaan tidak boleh diakui sebagai hasil pemerhatian sebenar.

☐ P2 (1 markah): Gambar buku tidak boleh diakui sebagai foto sendiri.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

(b) Nyatakan empat tindakan pembetulan bagi laporan latihan.

Contoh jawapan

Label dokumen sebagai laporan latihan dan jadual sebagai data rekaan. Nyatakan sumber gambar serta jelaskan bahawa kerja lapangan sebenar belum dijalankan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Label laporan sebagai latihan.

☐ P2 (1 markah): Label jadual sebagai data rekaan untuk latihan.

☐ P3 (1 markah): Nyatakan sumber gambar buku.

☐ P4 (1 markah): Elakkan dakwaan kajian sebenar dilakukan atau nyatakan kajian belum dijalankan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E01 | 14.1

Buku teks KPM hlm. 158-159 | Rujukan KL

Cadangkan tajuk dengan isu dan lokasi rekaan, tiga objektif, dua kaedah yang sesuai dan satu langkah bimbingan sebelum pelaksanaan.

Contoh jawapan

Cadangan tajuk ialah Sisa Domestik di Taman Ilmu, sebuah kawasan rekaan. Objektifnya mengenal pasti jenis sisa, mengkaji kesan dan mencadangkan langkah pengurusan. Pemerhatian dirancang untuk keadaan sisa, manakala temu bual untuk pandangan penduduk. Rancangan perlu disemak bersama guru sebelum pelaksanaan sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tajuk menyebut sisa domestik.

☐ P2 (1 markah): Tajuk menyebut lokasi rekaan yang khusus.

☐ P3 (1 markah): Objektif mengenal pasti jenis sisa.

☐ P4 (1 markah): Objektif mengkaji kesan sisa.

☐ P5 (1 markah): Objektif mencadangkan langkah pengurusan.

☐ P6 (1 markah): Pemerhatian sesuai bagi keadaan atau jenis sisa.

☐ P7 (1 markah): Temu bual atau soal selidik sesuai bagi pandangan penduduk.

☐ P8 (1 markah): Semak rancangan dengan guru sebelum kerja sebenar.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E02 | 14.3

Buku teks KPM hlm. 159 | Rujukan KL

Terangkan empat kaedah dalam buku teks dan berikan satu contoh maklumat yang sesuai bagi setiap kaedah dalam pelan rekaan.

Contoh jawapan

Pemerhatian mencatat keadaan yang dilihat, seperti keadaan saliran. Temu bual menggunakan soal jawab lisan untuk memperoleh pendapat penduduk. Soal selidik mengedarkan borang, misalnya tentang jenis masalah yang dikenal pasti responden. Rujukan menggunakan bahan sedia ada, seperti penerangan jenis sisa dalam buku teks.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Pemerhatian mencatat keadaan yang dilihat.

☐ P2 (1 markah): Contoh keadaan saliran atau sisa di kawasan.

☐ P3 (1 markah): Temu bual menggunakan soal jawab lisan.

☐ P4 (1 markah): Contoh pendapat penduduk tentang masalah sisa.

☐ P5 (1 markah): Soal selidik menggunakan borang diedarkan.

☐ P6 (1 markah): Contoh pilihan jawapan penduduk tentang jenis masalah.

☐ P7 (1 markah): Rujukan menggunakan bahan sedia ada.

☐ P8 (1 markah): Contoh penerangan jenis sisa dalam buku teks.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E03 | 14.4

Buku teks KPM hlm. 160-164 | Rujukan KL

Terangkan satu bentuk penyusunan, label unit, kategori tertinggi dan terendah, jumlah, beza tertinggi dengan terendah, perbandingan kertas dengan gabungan tin dan kaca, serta satu pernyataan keaslian data.

Contoh jawapan

Data boleh disusun dalam jadual kategori dan bilangan item. Kertas tertinggi dengan 9 item, manakala kaca terendah dengan 3 item. Jumlahnya 18 item dan beza tertinggi dengan terendah ialah 6 item. Bilangan kertas sama dengan gabungan tin dan kaca, iaitu 9 = 6 + 3 item. Semua angka ialah data rekaan untuk latihan, bukan hasil pemerhatian sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Susun dalam jadual kategori dan bilangan.

☐ P2 (1 markah): Unit ialah item.

☐ P3 (1 markah): Kertas tertinggi dengan 9 item.

☐ P4 (1 markah): Kaca terendah dengan 3 item.

☐ P5 (1 markah): Jumlah 18 item.

☐ P6 (1 markah): Beza 6 item.

☐ P7 (1 markah): Bilangan kertas sama dengan gabungan tin dan kaca, iaitu 9 = 6 + 3 item.

☐ P8 (1 markah): Nyatakan data rekaan untuk latihan, bukan hasil pemerhatian sebenar.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E04 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 161-164 | Rujukan KL

Huraikan lapan bahagian laporan yang disenaraikan dalam format buku teks dengan fungsi ringkas setiap satu.

Contoh jawapan

Penghargaan mengiktiraf bantuan, manakala pendahuluan memperkenalkan kajian. Objektif menyatakan tujuan dan kawasan kajian menerangkan lokasi. Kaedah menjelaskan cara memperoleh maklumat, sementara hasil kajian mempersembahkan dapatan. Rumusan menyatukan dapatan berasaskan analisis dan rujukan menyatakan sumber yang digunakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Penghargaan mengiktiraf bantuan yang diterima.

☐ P2 (1 markah): Pendahuluan memperkenalkan kajian.

☐ P3 (1 markah): Objektif menyatakan tujuan kajian.

☐ P4 (1 markah): Kawasan menerangkan lokasi kajian.

☐ P5 (1 markah): Kaedah menjelaskan cara maklumat diperoleh.

☐ P6 (1 markah): Hasil mempersembahkan dapatan.

☐ P7 (1 markah): Rumusan menyatukan dapatan berasaskan analisis.

☐ P8 (1 markah): Rujukan menyatakan sumber digunakan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

B14E05 | 14.5

Buku teks KPM hlm. 158-164 | Rujukan KL

Cadangkan lapan pembetulan kepada perancangan dan laporan supaya prosesnya teratur serta jujur.

Contoh jawapan

Kumpulan perlu mengecilkan isu dan lokasi, kemudian menyemak rancangan bersama guru. Objektif yang berkaitan dan kaedah yang sesuai perlu ditetapkan. Jadual perancangan membantu menyusun kerja hingga penghantaran. Data contoh mesti dilabel sebagai data rekaan untuk latihan dan sumber gambar buku perlu dicatat. Mereka tidak boleh mendakwa pemerhatian atau temu bual telah dijalankan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kecilkan isu dan lokasi mengikut kemampuan.

☐ P2 (1 markah): Semak tajuk serta urusan pelaksanaan dengan guru.

☐ P3 (1 markah): Tetapkan objektif yang berkaitan.

☐ P4 (1 markah): Pilih kaedah sesuai dengan objektif.

☐ P5 (1 markah): Sediakan jadual perancangan hingga penghantaran.

☐ P6 (1 markah): Label data contoh sebagai data rekaan untuk latihan.

☐ P7 (1 markah): Catat sumber gambar buku.

☐ P8 (1 markah): Jangan dakwa pemerhatian atau temu bual yang belum dilakukan.

Terima jawapan lain yang tepat, relevan dan setara. Setiap isi berbeza diberi markah sekali sahaja; contoh ayat tidak perlu disalin tepat. Skema ini untuk semakan kendiri, bukan skema peperiksaan rasmi.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Geografi Tingkatan 1, KPM/BPK, terbitan 2016; buku teks Geografi Tingkatan 1, KPM/Era Visi, 2016, ISBN 978-967-0483-48-1. Halaman pada nota dan soalan merujuk buku teks bercetak. Kod SP merujuk Standard Pembelajaran. KL merujuk Panduan Kerja Lapangan dalam DSKP hlm. 35-41, bukan kod SP bernombor.

Direktori BPK KPM | DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Soalan dan rajah latihan asli berbantu AI untuk sesi 2026. Bukan terbitan, pengesahan atau soalan rasmi KPM. Semakan guru secara bebas belum dibuat. Gunakan bersama buku teks dan bimbingan guru. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.